

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 238

Poznań, środa dnia 27 maja 1931

Rok XXVI

O port gdański

Prasa codzienna doniosła niedawno, że senat gdański wymówił z dniem 1 lipca r.b. umowę, na mocy której polskie okręty wojenne mogły korzystać z portu gdańskiego. Umowa ta, zawarta 8 października 1921 r. i przedłużona 4 sierpnia 1930 r., miała brzmienie następujące, ujęte w czterech artykułach:

Art. 1. Polska życzy sobie kontynuować używanie portu gdańskiego dla swych okrętów wojennych do czasu rozstrzygnięcia przez Radę Ligi Narodów sprawy port d'attache;

Art. 2. Polska zawiadomi prezydenta senatu gdańskiego i prezesa rady portu co do ilości okrętów, którą ona życzy sobie trzymać w porcie, i prezydent senatu nie sprzeciwi się temu, ażeby te okręty pozostawały w porcie;

Art. 3. Rada portu dostarczy potrzebnego miejsca postoju dla tych okrętów;

Art. 4. Załatwienie to nie obowiązuje żadnej ze stron wobec jakiegokolwiek decyzji rady.

Należy zauważyć, że dzięki karygodnej niedbałości z naszej strony wkradł się do 4 artykułu termin „obydwoma państwami”, co stoi w jaskrawej sprzeczności z ustrojem politycznym Gdańska, będącego jedynie wolnym miastem, ograniczonym pod każdym względem w swych prawach zarówno na rzecz Polski, która załatwia na forum zagranicznym sprawy wolnego miasta, wykonywa nadzór celny na jego terytorium, korzysta bez żadnych zastrzeżeń z dróg wodnych, jest właścicielką kolei żelaznych i utrzymuje pocztę, oraz Ligi Narodów, która jest opiekunką wolnego miasta, kontroluje jego konstytucję i rozstrzyga spory między nim a Rzeczpospolitą Polską.

Zawarcie umowy wspomnianej, wypłynęło z dwóch powodów: politycznego i technicznego. Politycznym było danie możliwości Polsce wykorzystania w całej pełni przyznanego jej dostępu do morza, a dostęp ten stanowią właściwe terytorium Rzeczypospolitej i terytorium Gdańska. Technicznym zaś — konieczność zapewnienia w owym czasie, tj. w roku 1921, schroniska dla marynarki wojennej, jakie uzyskała Polska z podziału floty wojennej zwyciężonych Niemiec.

Obecnie senat gdański wypowiedział nam umowę pod pozorem, że, ponieważ port w Gdyni jest już w tym stanie budowy, iż polska flota wojenna może doń zawiązać i w nim przebywać, przeto nie ma potrzeby, aby takiego schroniska dostarczał port w Gdańsku. Innymi słowy, gdańszczanie występują w danym wypadku przeciwko powodowi technicznemu, zostawiając na uboczu powodów polityczny. Tymczasem zagadnienie polityczne, jako rzecz stała, jest daleko większej wagi, aniżeli kwestia techniczna, będąca charakteru przejściowego. Swoją drogą jednak, opierając się nawet wyłącznie na poglądzie technicznym, jest dość łatwo wykazać, że senat gdański, występując przeciwko powodowi technicznemu, nie ma racji.

Twierdzą mianowicie gdańszczanie, że obecny stan portu w Gdyni jest taki, iż polska flota wojenna może doń zawiązać i w nim przebywać, a zatem zawiązanie do Gdańska i pozostawanie w nim jest rzeczą zbędną. Po pierwsze, port gdański jest rzeczywiście mocno zaawansowany w budowie, lecz nie można tego powiedzieć o budującym się w nim porcie wojennym, przeznaczonym właśnie na schronisko dla naszych okrętów wojennych.

Pułkownik Prystor otrzymał misję tworzenia rządu

„Narady” — Kto będzie ministrem skarbu?

Warszawa, 27. 5. (Tel. wł.) — O godz. 11 p. Prezydent przyjął b. ministra pułkownika Aleksandra Prystora, któremu powierzył misję tworzenia gabinetu. P. Prystor misję tę przyjął i wróciwszy do ministerjum przemysłu i handlu, rozpoczął zaraz konferencje. Uchodzi za rzecz pewną, że min. Składkowski pozostanie na stanowisku ministra spraw wewnętrznych. P. Prystor przyjął p. Michałowskiego, b. ministra sprawiedliwości, oraz p. Neugebauera, b. ministra robót publicznych.

Najwięcej zaciekania budzą teki skarbu oraz przemysłu i handlu. Po wszechnie panuje przekonanie, że pułkownik Matuszewski wyjdzie z rządu i że jego oszczędnościowe stanowisko było przyczyną przesilenia. Kto obejmie tę tekę, jeszcze nie wiadomo. Jak dalece sytuacja jest zagniatwana, widać

z pogłoski, że tekę tę miałby objąć pułkownik Bronisław Pieracki przy udziale 4 wiceministrów. Pogłoskę tę rychło zdemontowano.

Co do teki przemysłu i handlu to mówiono, że mianoby ją powierzyć b. ministrowi inż. Kwiatkowskiemu, ale kombinacja ta również upadła. Pogłoski wymieniają jako ewentualnego kandydata dyrektora „Lewiatana”, Andrzeja Wierzbickiego, ale i ta pogłoska jest wątpliwa.

Zdaje się, że p. Prystor w ciągu dzisiejszego dnia nie skończy swoich rozmów. Są głosy, że dopiero na piątek należy się liczyć z możliwością skonstruowania gabinetu. (w)

Warszawa, 27. 5. (Tel. wł.) — Przesilenie rządowe nie znalazło żadnego echa w dzisiejszej porannej prasie. (w)

Po drugie, okręty wojenne zawiązają do portów macierzystych nie tylko dla odpoczynku załóg, lecz głównie dla przeprowadzenia napraw, nieodłącznie związanych z przebywaniem na morzu, jak pokrywanie podwodnej części kadłuba muszelkami i wodorostami oraz skorupami, powstałymi dzięki chemicznemu działaniu wody morskiej na stal, zanieczyszczanie kotłów, zużycie się maszyn głównych i pomocniczych itp.

Tego rodzaju naprawy są dokonywane zasadniczo po zakończeniu okresu służby, zaczynającego się na wiosnę, w kwietniu, i trwającego do późnej jesieni, do końca października; okres taki zowie się kampanją. Wszystkie zatem okręty wojenne po zakończeniu kampanji podlegają oględzinom i naprawie. Naprawa taka odbywać się może jedynie na stoczniach, zaopatrzonych w doki pływające i suche, w których okręty są wyciągane z wody i następnie reparowane.

Otóż w Gdyni odpowiednio zaopatrzonych stocznia dotychczas niema, a jedyna przed paru miesiącami uruchomiona stocznia gdyńska jest i zbyt mała, aby mogła obsłużyć okręty wojenne i statki handlowe, i zbyt biednie zaopatrzona, aby zdołała wywiązać się należycie nie tylko z napraw kadłubów, rzeczy łatwiejszej, lecz i z remontu maszyn, rzeczy daleko bardziej skomplikowanej. Natomiast Gdańsk posiada cały szereg wielkich, doskonałych zaopatrzonych i mających długoletnie doświadczenie warsztatów okrętowych, jak np. stocznia gdańska Schichau i parę pomniejszych. Dodać przytem należy, że największa z pośród nich, t. zw. stocznia gdańska, należy w 20 proc. do skarbu Rzeczypospolitej i że wobec tego jest rzeczą zupełnie naturalną, aby polski okręt wojenny przeprowadzał naprawy na stoczni, należącej, choć w części, do Rzeczypospolitej.

Widzimy zatem, że względy techniczne, mianowicie: niewykończenie portu wojennego w Gdyni i brak odpowiednich stocznia skłaniają nasze okręty wojenne do korzystania z portu w Gdańsku. Motywy więc senatu gdańskiego są tutaj nieuzasadnione.

Poza względami technicznymi istnieją jeszcze względy polityczne, które senat gdański pominał milczeniem. Temi względami politycznymi jest, jak było zaznaczone powyżej, danie możliwości Polsce wykorzystania dostępu do morza. Wszak tylko w tym celu zostało utworzone wolne miasto, znajdujące się przy ujściu naszej głównej drogi

załóg, a pozatem korzysta z miejscowych stocznia.

Gdańszczanie zwalczały systematycznie pomysł port d'attache dla naszej marynarki wojennej, wysuwając ciągle koncepcję, że Gdańsk nie może służyć za wojskową podstawę operacyjną (choć nie protestował przeciwko możliwości wejścia wojsk polskich na wypadek niebezpieczeństwa). Ta kunktatorska polityka Gdańska, oparta na ciągłym przewlekaniu sprawy, doprowadziła do automatycznego uspienia port d'attache. W każdym razie jednak obrona Gdańska od strony morza jest możliwa tylko przy pomocy okrętów wojennych i tylko flota wojenna zapewni nam całkowite wykorzystywanie portu gdańskiego.

Obecnie, wypowiedzeniem umowy o zawiązaniu polskich okrętów wojennych senat gdański pozbawia nas quasi port d'attache, z jakiegokolwiek korzystali. Rzeczpospolita jednak nie może się zgodzić z tem, aby nie była panią swej woli na przyznanym jej dostępie morskim w postaci portu gdańskiego. Sprawa port d'attache powinna wejść zatem na porządek dzienny Ligi Narodów na najbliższych posiedzeniach, a flota nasza powinna uzyskać stałe i pewne oparcie w Gdańsku.

Nieobecność tej floty wyda w ręce wroga połowę naszego dostępu do Bałtyku, a na to się zgodzić nie można. Polskie względy polityczne muszą zatem odnieść pełny triumf nad tendencjami senatu gdańskiego, któremu się marzy rzecz już nieziszczalna, jaką jest powrót Gdańska na łono Rzeszy Niemieckiej.

Inż. Witold Hubert

Warszawa.

Ustąpienie rządu

Kraj przyjmie niewątpliwie z dużą obojętnością wiadomość o dymisji rządu p. Ślawnika, który niezmiernie szczerze się nie zaznaczył, natomiast asystował przy pogłębiającym się kryzysie gospodarczym. Kto przyjdzie po p. Ślawnika, również jest całkiem obojętny. System pozostanie ten sam. A system ten jest aż nazbyt dobrze znany. We wczorajszym, wieczornym „Kurjerze Poznańskim”, w artykule „Zmiana rządu, czy zmiana programu?”, określiliśmy nasze stanowisko w tej sprawie. Nikt nie może oczekiwać, aby zmiana pułkowników na poszczególnych stanowiskach mogła wzbudzić kredyt zaufania dla systemu. Kraj oczekuje nie zmiany osób, ale zmiany metod, oczekuje nowego, jasnego programu politycznego i gospodarczego. A tego od „sanacji” spodziewać się nie można. O ewentualnym, personalnym znaczeniu zmian w rządzie napiszemy, gdy będzie znany jego skład.

Trudno jednak nie powstrzymać się od uwagi na temat prasy prorządowej. Jeszcze wczoraj zapewniała, że zmian w rządzie nie będzie. „Ilustr. Kurjer Codzienny” pisał: „Wszelkie pogłoski o jakichkolwiek zmianach w rządzie są bezpodstawne”. „Gazeta Polska” szydziła z prasy opozycyjnej, która notowała pogłoski o przesileniu. „Sanacyjna” prasa prowincjonalna z pobożnością powtarzała te szyderstwa, uważając je widocznie za jakieś wyrocznie delfickie. Tymczasem... Tymczasem znowu okazało się, że prasa prorządowa najmniej wie o tem, co się dzieje w Polsce. Dlatego mało kto ją czyta.

Rozkład P. P. S.

Kongres P. P. S., który obradował od soboty do poniedziałku w Krakowie, wykazał daleko idący rozstrój w łonie tego potężnego niegdyś stronnictwa. Tarcia wewnętrzne w partii miały do niedawna dwójaki charakter: z jednej strony toczyła się w niej walka między żywiołami, oddanymi Piłsudskiemu, a zwolennikami samodzielności stronnictwa, z drugiej zaś walka między żywiołami umiarkowanymi społecznymi, a skrzydłem o tendencjach skrajnych, niemal komunistycznych. Pierwsza z tych walk doprowadziła dwa lata temu do rozłamu w partii. Piłsudscy pod wodzą Moraczewskiego i Jaworowskiego opuścili szeregi partyjne i utworzyli nowe stronnictwo socjalistów rządowych pod nazwą „P. P. S. - dawna Frakcja Rewolucyjna”. Od tej chwili rozgorzała zacięta walka między B. B. S. - owcami (tak nazywani są popularnie socjaliści rządowi), a „cekawistami”, t. j. prawowiernym odłamem partii, skupiającym się dokoła Centralnego Komitetu Wykonawczego (C. K. W.).

Wspomniany rozłam osłabił bardzo szeregi P. P. S., ale wkrótce okazało się, że i B. B. S. niezdolna jest skupić wokół siebie szerszych rzesz robotniczych. Podczas ostatnich wyborów do Sejmu socjaliści rządowi ponieśli wszędzie sromotną klęskę. W szeregach ich doszło w dodatku do rozłamu: grupa Moraczewskiego poszła zupełnie w kierunku wysługiwania się B. B., grupa Jaworowskiego walczy o utrzymanie pewnej przynajmniej odrębności organizacyjnej.

Na krakowskim kongresie P. P. S. nie było już różnicy zdań co do kwestii zwalczania obecnego regime'u, różnice wynikły tylko co do taktyki. Chodziło mianowicie o to, czy współdziałać z centrolewem, czy nie — i na tem tle doszło do starć między odłamek radykalnym, przeciwnym temu współdziałaniu, a żywiołami umiarkowanymi. Pierwszy z tych kierunków reprezentowany był przez pp. Zarembe, Dubois i Ciołkosza, drugi przez dotychczasowych przywódców partii, przede wszystkim przez pos. Barlickiego, prezesa C. K. W., oraz pos. Niedziałkowskiego, prezesa klubu parlamentarnego i do niedawna redaktora „Robotnika”. Żywioły radykalne domagały się współdziałania wszystkich stronnictw socjalistycznych w Polsce, natomiast usunięcia się od współpracy ze Stronnictwem Ludowym i N. P. R.

W toku rozpraw zaszły charakterystyczne momenty.

Czołowy mówca opozycyjny, pos. Ciołkosz, tak argumentował: Gdy doszło do Brześcia, masy nie dały się sprokować. Sojusz ze stronnictwami centrolewu wypaczył linię polityczną P. P. S.: wskutek przyjaznych stosunków z Ch. D. nie można było zwalczać klerykalizmu, wskutek sojuszu z N. P. R. nie można było podkreślać solidarności międzynarodowej proletariatu; pod wpły-

wem Witosa, uchwalono na kongresie centrolewu wnioski nacjonalistyczne; konieczne jest odnowienie władz przez dopuszczenie do kierownictwa samych robotników.

Kulminacyjnym wystąpieniem było przemówienie pos. Liebermana (było to zatem starcie dwóch więźniów brzeskich): Naczelnym zadaniem P. P. S. jest obalenie dyktatury. Dla tego celu konieczne jest współdziałanie wszystkich czynników, stąd też istnienie centrolewu w przeszłości było konieczne i utrzymanie go na przyszłość jest celowe i potrzebne. Walka wymaga ofiar. Po Brześciu klasa robotnicza nie drgnęła. Zwycięstwo może nastąpić, ale do jego uzyskania trzeba charakterów i sił wewnętrznych. Stara gwardia odchodzi, czy przyjdą młodzi? (Sala odpowiadała, że tak). Wkońcu pos. Lieberman stanął w obronie pos. Witosa, który w Brześciu wykazał ogromny hart ducha i godność osobistą.

Niezwiązany ani z jednym ani z drugim kierunkiem b. poseł Kwapiński, z goryczą w swem przemówieniu podkreślił, że w masach robotniczych na Brześciu reakcji nie było. „Chcemy zlikwidować dyktaturę, a dyktatura nas likwiduje”. „Kupują „naszych” za marne grosze”. „Trzeba odświeżenia atmosfery”.

Ostatecznie przyjęto rezolucję, w której P. P. S. dowodzi, że przeżywaamy okres przesilenia kapitalizmu; od postawy robotników będzie zależało, czy obejmą oni bezpośredni spadek. P. P. S. dąży do obalenia dyktatury, współdziałając z ruchem włościańskim i zwalczając komunizm. Rezolucję p. Zaremby, skierowaną przeciwko podtrzymaniu centrolewu, odrzucono 91 głosami przeciw 177. Rezolucję p. Drobnera, mówiącą o dyktaturze proletariatu, odrzucono ogromną większością.

Do rady naczelnej wybrano mniej więcej dotychczasowych jej członków. Nie wybrano p. Drobnera, byłego przywódcy t. zw. „niezależnych socjalistów”, który niedawno powrócił na łono P. P. S. Na czele rady stanął pos. Daszyński, który bawi obecnie na kuracji na Podkarpaciu, urzędującym zaś wiceprzewodniczącym został prezes Związku Metalowców, p. Topinek; wiceprezesami rady pp. Woszczyńska z Warszawy i prezydent m. Łodzi, Ziemięcki. Do rady weszli również przedstawiciele opozycji, którzy tak surowo krytykowali działalność władz centralnych. Dotychczasowemu komitetowi centralnemu polecono pracować jeszcze przez 3 miesiące, dopiero po wakacjach rada naczelna dokona wyboru nowego C. K. W. K.

Tak to po ostrej dyskusji wewnętrznej wszystko w P. P. S. zostało po starciu. Jedno jest tylko widoczne: „stara gwardia odchodzi”, jak mówił pos. Lieberman, a przyszłość partii pozostaje pod dużym znakiem zapytania.

Powrót p. Brianda do Paryża po „sukcesach” genewskich

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, w maju.

Okolo godz. 9-tej wieczorem liczne zastępy policji zaczęły, ku zdziwieniu spokojnej publiczności, otaczać dworzec lyoński. Równocześnie zaś prawie przybływały nań, w zwartych szeregach najrozmaitsze ugrupowania pacyfistyczne, uzbrojone we wcale okazałe laski. Udając naiwność, zapytałem jednego z „kombatanów pokoju”, co to za manifestacja. Popatrzył na mnie niemal z pogardą i odpowiedział:

„— Chcemy powitać Brianda, przybywającego z Genewy po odniesieniu konkretnych sukcesów; nasza zaś manifestacja ma specjalnie na celu rewanż dla jego osoby za... zdradę wersalską!”

Po tych słowach mój interlokutor wywinął laseczką w powietrze i odszedł. Tymczasem policja zajęła peron; przedostali się nań jedynie przyjaciele osobiste p. Brianda, pomiędzy którymi przeważali naturalnie posłowie radykalno-socjalistyczni, oraz kilku przedstawicieli rządu, ubranych w smoki. Czyżby dla większego uczczenia ministra spraw zagranicznych? Okazało się, iż mniemanie to było zgoła błędne, gdyż udali się oni następnie na wystawę kolonialną, gdzie odbywała się wielka uroczystość z udziałem sławnych tancerek z Kambodży.

W chwili, gdy pociąg genewski zajechał na dworzec, p. Briand znajdował się sam w przedziale. Został on od-

razu obłożony przez admirałków i admirałki; delegatki organizacji pacyfistycznych przybyły aż z dwoma bukietami czerwonych róż, by powitać barwami międzynarodowej „apostolskiej” „Wszyscy zaś razem wykrzykiwali na dwa głosy „niech żyje Briand”, albo „niech żyje pokój”. Takie okrzyki, którym jednak dziwnie jakoś brakowało spontaniczności, rozlegały się coraz głośniejsze i na ogromnym placu przed dworcem lyońskim.

Wreszcie limuzyna ministra spraw zagranicznych wśród tych owacyj ugrupowań pacyfistyczno-międzynarodowych ruszyła w kierunku Quai d'Orsay. Podążyliśmy za nią, myśląc, iż dokoła krat ogrodu tego gmachu zbiorą się zastępy publiczności — tymczasem panowała tam cisza i pustka zupełna. Okolo północy dopiero zastępy pacyfistyczne, które manifestowały na dworcu, udając się w pochodzie poprzez wielkie bulwary chciały dotrzeć do siedziby p. Brianda, ale ich entuzjazm, zbyt mało pokojowy, uśmierzyła policja. Pewna garstka tylko przedostała się na Quai d'Orsay i dla niej p. Briand ukazał się na balkonie, powiewając białą „pacyfistyczną” chustką!

Oto „bilans” powitania ministra spraw zagranicznych w Paryżu, które nie miało zupełnie charakteru „kolosalnej” manifestacji, jaką projektowali jej organizatorzy. Jak jednak przedstawia się bilans sesji genewskiej, a

specjalnie jej postanowień co do kwestji „Anschlusu”? Nie cechuje go również żaden triumf.

W tutejszych kołach politycznych, trzeźwo patrzących się na sprawę, przeważa opinia, iż właściwie sytuacja pozostała taka sama, jaka była przed zebraniem się Rady Ligi. Odesłanie do rozpatrzenia trybunału haskiego sprawy unji austro-niemieckiej dotyczy jedynie problemu prawniczego kwestji, podczas, kiedy pozostawiono na boku, czyli nie rozstrzygnięto problemu politycznego, będącego zasadniczym. Pomimo szeregu przemówień, piętnujących poczynania austro-niemieckie, ani Berlin, ani Wiedeń nie mają zamiaru zaniechać swych planów połączenia się najpierw ekonomicznego, a później politycznego.

W tych warunkach, opinia narodowa podkreśla, iż rzekome „zwycięstwo” p. Brianda przedstawia się dziwnie nikło: w Genewie uzyskano jedynie odroczenie sprawy, ale nie osiągnięto konkretnego rezultatu. Wobec zaś nie powzięcia decyzji zasadniczych, przez te kilka miesięcy czasu, dzielących Hagę od Genewy może być dużo popełnionych jeszcze błędów, które powiększą tylko trudności.

Dla uniknięcia ich wszystkie sfery narodowe wypowiadają się coraz bardziej stanowczo przeciwko prowadzonej dotąd polityce jednostronnych koncesyj, do których Quai d'Orsay od lat tyłu przyzwyczajało Wilhelmstrasse. Dzisiaj energiczne stanowisko

Z Piszczan 25. 5. 1931.

Dotychczasowe ulgi na ceny kapieli dla kuracjuszy z Polski, udzielane będą także w bieżącym roku. Żądacie Prospektów o Piszczanach i kuracjach domowych tychże przez: Biuro Piszczany, Poznań, Rzeczypospolitej 3. Tel. 18-95. Tw 1484

wszystkich tych rządów, które bronią traktatów, jest tem bardziej konieczne, że Niemcy zdecydowane są przeprowadzić etapami ich wielki plan „Mittel-europy”. Jedynie katoryczna postawa zwycięzców w wielkiej wojnie i ich sprzymierzeńców w Europie środkowej może tym zabórczym projektem położyć kres.

Dlatego zresztą, poza opinią, ślepo hołdującą wszelkim posunięciom p. Brianda, poza pochlebami zawodowcami, albo partyjnymi zwolennikami zbliżenia francusko-niemieckiego za wszelką cenę, większa część społeczeństwa ze spokojem, ale i ze sceptycyzmem odnosi się do ostatnich „triumfów” min. spraw zagran. nad jeziorem Lemańskim, daje on bowiem sobie doskonale sprawę, iż w obecnych koniunkturach politycznych, zważywszy zwłaszcza na apetyty germańskie, nie można opierać się w pałacy sprawie „Anschlusu” na dawnym przysłowiu, że „co się odwlecze, — to nie uciecze”. Raczej wręcz przeciwnie.

I. Briares.

Naganka na Stow. Młodzieży Polskiej

Katolicka Agencja Prasowa podaje: Ostatnio poczęły się mnożyć napaści na Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, organi ację katolicką i najbardziej liczną w Polsce. W związku z tem atakuje się i ośmiesza wychowanie religijne młodzieży. Prym w tej akcji, która nosi już charakter akcji planowej i zbiorowej, wiodą organy „Strzelca” oraz zbliżony do tej organizacji „Przełom”, pismo masonsko-radykalne.

Metoda rozbijania wszelkich organizacji jest symptomatyczna dla naszych stosunków, leży ona w psychice niektórych kół. Zapomina się tylko,

że na gruzach organizacji powstaje anarchja. Czy anarchizowanie naszych stosunków leży w interesie „mocarstwowej potęgi Polski”, którą głoszą ci panowie?

W tym samym czasie, kiedy „Przełom” pisał o konieczności wyłączenia z wychowania „zakazów, nakazów przymusu itd.”, wybuchł strajk w jednej ze szkół warszawskich; „Sowiet” chłopaków postawił ultimatum nauczycielstwu.

Oto jeden z praktycznych wyników teoryj, szerzonych przez masonskich wychowawców z „Przełomu”.

Rozwiązanie zjazdu Młodzieży Wszechpolskiej

Donosiliśmy już dziś rano pokrótce o rozwiązaniu przez policję miesięcznego zjazdu rady naczelnej Młodzieży Wszechpolskiej w Krakowie. Obecnie nadchodzą bliższe szczegóły na ten temat.

Zjazd otwarty został d. 24 bm. w sali techników. Po zagajeniu obrad rozpoczął p. Jan Mosdorf, prezes rady naczelnej, referat p. t. „Na przełomie myśli”, dotyczącej zagadnienia kryzysu myśli filozoficznej w Europie.

W czasie referatu nagle na salę wpadło sześciu osobników, na czele których biegł znany na gruncie krakowskim podkomisarz urzędu śledczego, Olearczyk. Nie pozwalając obecnym ruszyć się z miejsca pod groźbą użycia broni, zabrano ze stołu prezydjalnego wszystkie, leżące tam papiery i wylegitymowano członków prezydium zjazdu. W tej samej chwili zjawił się na sali podkomisarz p. p. (w mundurze) Różański, który na zwróconą mu uwagę, że jeden z przybyśzów zagraża bezpieczeństwu obecnych przez zbyt energiczne manipulowanie rewolwerem, usunął siłą osobnika owego z sali. Następnie oświadczone zebranym, że zebranie jest rozwiązane.

Robotnicy rolni przeciw „sanacji”

Nowy Tomyśl, 23 maja.

Jak już donosiliśmy, metody, jakie „sanacja” stosuje na naszym terenie, wywołują coraz większą reakcję ze strony miejscowego społeczeństwa. Okazało się to świeżo przy niefortunnej próbie powołania do życia grupy robotniczej B. B. W. R. w powiecie nowotomyskim.

Na dzień 19 b. m. „sanatorzy” zwołali mianowicie zebranie organizacyjne tej grupy, na które przybyła dosyć duża ilość robotników dominjalnych. Z ramienia organizatorów przemawiał kierownik szkoły p. Wydra, zachęcając do utworzenia grupy. Obecni na sali robotnicy dali jednak odpowiedź katorycznie odmowną, powołując

się m. i. na przeszkody, jakie stawiano Stowarzyszeniom Młodzieży Polskiej przy organizowaniu ich ostatniego zlotu, oraz na rozbijacką działalność „Strzelca”, który niszczy pracę ideową Powstańców i Wojaków.

Kiedy referent zaproponował wybór prezesa grupy robotniczej, zebrani nie dopuścili wogóle do wyboru. Padły przytem różne okrzyki, np. na temat Brześcia.

Ostatecznie niefortunni organizatorzy musieli odjechać z niczem. Robotnicy rolni powiatu nowotomyskiego wykazali, że nie chcą mieć nic wspólnego z „sanacją”.

**POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE
BO ONE KARMIA WSZYSTKICH
GŁODNYCH!**

Dalsze masowe redukcje w Łodzi

Łódź, 27. 5. (Tel. wł.). W bieżącym tygodniu zostaną unieruchomione na okres dwutygodniowy fabryki Geyera oraz Scheiblera i Gromana w Łodzi. Po okresie urlopowym stan urucho-

mienia tych fabryk ma być znacznie zmniejszony. Redukcja w większych zakładach przemysłowych ma objąć 3 i pół tysiąca robotników, a w dwóch zakładach wymienionych 1800. (w)

Koniec strajku w Zagłębiu Dąbrowskim

Katowice, 27. 5. (Tel. wł.). Trwający od kilku dni strajk w niektórych kopalniach Zagłębia Dąbrowskiego można uważać obecnie za zlikwidowa-

ny. Pomimo ożywionej akcji komunistycznej robotnicy przystąpili we wtorek w większej ilości do pracy. (w)

Doniosły fakt w dziedzinie prawa międzynarodowego

Zakończenie sporu między Deutsche Bank a firmą Poznańską w Łodzi na korzyść tej ostatniej — Kapitały Deutsche Bank w Paryżu obłożono aresztem

Paryż, 27. 5. (Tel. wł.). Paryski sąd okr. powziął decyzję, która interesuje bezpośrednio Polskę i stanowi doniosły fakt w dziedzinie prywatnego prawa międzynarodowego.

Jak wiadomo, wyrokiem zasiadającego w Paryżu mieszanego trybunału rozjemczego polsko-niemieckiego został ostatecznie rozstrzygnięty w dniu 11 marca długoletni spór, dotyczący przedwojennych stosunków między firmą Poznańską w Łodzi a Deutsche Bank w Berlinie. Wyrok ten odrzucił różne pretensje Deutsche Bank i skazał go na zapłacenie firmie Poznańskiej sumy około 450.000 zł. Celem uchylecia się od wykonania tego wyroku Deutsche Bank nie cofnął się przed wytoczeniem nowego procesu przeciw firmie Poznańskiej, tym razem przed sądem berlińskim. Radca prawny fir-

my Poznański adw. Wittenberg, członek palestry warszawskiej, wystąpił wobec tego przed sądem paryskim z prośbą o wykonanie wyroku trybunału rozjemczego.

Paryski sąd okręgowy ze względu na to, że opozycja wytoczona przez Deutsche Bank przed sądem niemieckim, który na mocy traktatu wersalskiego jest w danym wypadku niekompetentny, niema żadnej wagi, powziął wczoraj w trybie pospiesznym decyzję, upoważniającą firmę Poznańską do nałożenia aresztu na zasadzie konwencji francusko-polskiej z r. 1922 na cały majątek Deutsche Bank we Francji. Na mocy tej decyzji został wczoraj nałożony areszt na kapitały Deutsche Bank w szeregu wielkich banków paryskich.

Lot stratosferyczny prof. Piccarda

W gondoli balonu 15 klm. ponad ziemią

Berlin, 27. 5. (Tel. wł.). Dzisiaj rano o godz. 3 min. 56 odbył się w Augsburgu start balonu prof. Piccarda do lotu stratosferycznego.

W zamkniętej gondoli znajduje się prof. Piccard wraz ze swym asystentem inż. Kipserem. Balon odleciał w kierunku półn.-wschodnim, poczem skierował się na południowy - wschód, później na południe. Do godz. 7 min. 30 balon odległ jest od ziemi o 7 do 8 tysięcy metrów tak, że można go było oglądać jeszcze niemal gołym okiem. Około godz. 7 min. 30 balon zniknął w przestworzach i według zdania rzeczoznawców wzbił się na wysokość 10 do 15 tysięcy metrów.

Według przewidywań prof. Piccarda lądowanie miało nastąpić między godz. 11 a 1 w południe.

Do lotu swego zaopatrzył się prof. Piccard w pożywienie, obliczone na kilka zaledwie godzin, poza tem za-

brał do gondoli dwie butelki tlenu, które mu umożliwią przebywanie w stratosferze przez 20 do 24 godzin.

Dotychczasowy rekord dzierży prof. Besson i Suehring, którzy w locie balonem w r. 1901 osiągnęli wysokość 10.800 mtr.

Należy wyjaśnić, iż pod nazwą „stratosfera“ rozumiemy górne piętro atmosfery, odznaczające się powolnym wzrostem temperatury (dochodzi do 60 stop.), brakiem prądów pionowych powietrza oraz brakiem kondensacji pary wodnej. Stąd też stratosfera niema obłoków, z wyjątkiem zagadkowych b. rzadko pojawiających się t. zw. obłoków świecących.

Granica między stratosferą a troposferą (dolną warstwą) nie jest stała. Nad Europą granica ta znajduje się średnio na wysokości 11 km.

Lotem prof. Piccarda interesuje się cały świat uczony.

Nowa pożyczka telefoniczna

Warszawa, 27. 5. (Tel. wł.). — W wyniku długotrwałych pertraktacji min. poczt i telegrafów, inż. Boerner podpisał umowę z firmą angielską „Telephone and General Trust Limited“ o udzielenie Polsce pożyczki telefonicznej w wysokości 550 tys. funtów szterlingów, t. j. około 24 milj. zł. Pożyczka ta jest częściowo gotówkowa, częściowo towarowa, a mianowicie: powyższa firma ma dostarczyć Polsce towarów za 300 tys. funtów szterlingów, a reszta pożyczki, t. j. 250 tys. funtów szterlingów będzie wypłacona w gotówce.

Umowa o pożyczce telefonicznej ma być wkrótce wniesiona przez rząd do Sejmu celem zatwierdzenia. W związku z tem staje się obecnie znowu aktualną sprawa zwołania nadzwyczajnej sesji Sejmu dla zatwierdzenia tej umowy pożyczkowej, podobnie jak to było na nadzwyczajnej sesji Sejmu w kwietniu b. r. z umową o francuską koncesję kolejową.

Paderewski opuszcza na zawsze Amerykę?

Warszawa, 26. 5. (Tel. wł.). Przed paru dniami I. Paderewski odpłynął okrętem „Paris“ do Europy. Ostatni koncert miał on w Westchester pod N. Jorkiem i stamtąd zaraz samochodem odjechał do portu, żeby zdążyć na odchodzący statek. Odjazd okrętu opóźniono o 2 godziny dzięki specjalnemu tezwoleniu sekretariatu poczt w Waszyngtonie.

Prasa amerykańska podaje, że posiadłość Paderewskiego w Paso Robles w Kalifornii jest wystawiona na sprzedaż. Wnoszą z tego, że już więcej Paderewski nie będzie spędzał wakacji w swej rezydencji, którą bardzo lubił. Zdaje się, że na jego decyzję wpłynęła choroba małżonki.

Briand cofnął dymisję

Paryż, 27. 5. (Tel. wł.). Na dzisiejszym posiedzeniu rady ministrów Briand, z powodu usilnych nalegań ministrów, cofnął definitywnie zgłoszoną przez siebie nazajutrz po wyborach prezydenta dymisję.

Niemcy o oświadczeniu Maginota

Berlin, 26. 5. (Tel. wł.). Prasa niemiecka cytuje oświadczenie francuskiego ministra wojny Maginota, który wyraził się, że Francja nie uważa traktatów za nienaruszalne, gdyż żadne dzieło ludzkie nie posiada tego charakteru, ale że muszą one zachować trwałość, potrzebną do zabezpieczenia pokoju.

Dzienniki niemieckie komentują to tendencyjnie w ten sposób, jakoby Francja nie była zasadniczo przeciwna rewizji traktatów.

„Niemen“ w Argentynie.

Buenos Aires, 27. 5. (PAT). — Po raz pierwszy w dziejach odrodzonej Polski zawinął do portu argentyńskiego Colon w prowincji Entre Rios polski towarowiec „Niemen“, pod polską banderą. „Niemen“ przywiózł do Argentyny ładunek węgla. Z Colon od-

plynął do portu Berisso w prowincji Buenos Aires a stamtąd do portu Necochea po ładunek pszenicy. W czasie postoju w Berisso istniejące tam Towarzystwo Polskie pod nazwą „Związek Polaków w Berisso“ urządziło oficerom i załodze owacyjne przyjęcie.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 27. 5. 1931 r.

Spędzono: wołów 89, buhajów 182, krów 349, świń 1600, cieląt 508, owiec 150; razem 2878 zwierząt.

(Ceny loco Targowica. Poznań, łącznie z kosztami handlowymi).

Placono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzegane 106—116
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 96—104
Mięsiste tuczone starsze 86—92
Miernie odżywione 64—76

Buhaje:
Wytuczone pełnomięsiste 100—106
Tuczone mięsiste 90—96
Nietuczone, dobrze odżywione starsze 76—86
Miernie odżywione 62—72

Krowy:
Wytuczone pełnomięsiste 98—106
Tuczone mięsiste 88—96
Nietuczone, dobrze odżywione 74—78
Miernie odżywione 40—50

Jałowice:
Wytuczone pełnomięsiste 106—118
Tuczone mięsiste 96—104
Nietuczone, dobrze odżywione 86—94
Miernie odżywione 70—76

Młodzież:
Dobrze odżywione 64—72
Miernie odżywione 60—64

Cielęta:
Najprzedsze cielęta wytuczone 84—90
Tuczone cielęta 74—82
Dobrze odżywione 64—70
Miernie odżywione 60—62

OWCE:

Wytuczone pełnomięsiste jałgnięta i młodsze skopy 130—140
Tuczone starsze skopy i maciorci 110—120
Dobrze odżywione 60—84

ŚWINIE (TUCZNIKI):
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 106—110
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 98—104
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi 88—94
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi 80—86
Maciorcy i późne kastraty 80—90
Świnie bekonowe 88—92

Przebieg targu normalny.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 27. 5. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f w h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f w h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f w h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f w h.).

„Ceny transakcyjne“

Żyto 15 tonn par. Poznań 28,75
Żyto 15 tonn par. Poznań 28,50

„Ceny orientacyjne“

parytet Poznań

Żyto 28,25—28,75
Uspokojenie spokojne 33,50—34,00
Pszenica 27,00—28,00
Uspokojenie spokojne 30,00—31,00
Jęczmień przemiałowy 43,25—44,25
Uspokojenie spokojne 53,00—56,00
Uspokojenie spokojne 23,50—24,50
Otręby pszenne 21,00—22,00
Otręby pszenne (grube) 22,50—23,50
Groch polny 33,00—34,00
Groch Victoria 38,00—42,00
Łubin niebieski 26,00—28,00
Łubin żółty 34,00—38,00
Tatarska 42,00—44,00
Sioma prasowana 3,40—3,80
Siano luzne 10,00—10,50
Siano prasowane 11,00—12,50
Ogólne uspokojenie spokojne

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 45 tonn, pszenicy 75 tonn, jęczmienia 45 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,91% zł; w Gdańsku na Warszawę 8,92% zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mkn. w dewizach 211,70 do 212,00 zł, gotówką 211,30 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173,26 do 173,52 zł, gotówką 172,92 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 27. 5. 1931 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję bez zmiany. W niektórych papierach zauważono brak materiału.

Z pap. państw. poszukiwano 5 proc. pożyczk. konwers. po 47½—48 proc. i pożyczk. inwestycyjną po 84.— Z pap. lokacyjnych placono za 8 proc. obligacje m. Poznania z 1929 r. — 92 proc. w złocie, za 8 proc. obligacje Komunalnego Banku Kredytowego 91½ proc. w złocie, zaś 8 proc. listami dolarowymi (staremi) Pozn. Ziem. Kredyt. robiono transakcje po 91 proc. (przy dew. 8,90).

Akcje bankowe bez notowania. Mniejszą ilość Banku Polskiego handlowano po 122,50.

Z akcyj przemysłowych dokonywano transakcje Herzfeldem po 16.— Dopytywano się o Dr. R. Maya po kursie znacznie wyższym od ostatniego, gdyż placono nawet 27.— bez oddawców.

Z pap. nieoficjalnych handlowano Bankiem Cukrownictwa po 85.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 47½—48% P.
8% obligacje m. Poznania z 1929 r. 92% P.
8% obligacje Komunalnego Banku Kredyt. 91½% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 91% +

(Kurs w złotych).

4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 84.— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Herzfeld-Victorius I—II em. zł. 16.— +
Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 27. 5. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8,91%, sp.: 8,93%, kup.: 8,89½.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Gdańsk	173,52	173,95	173,09
Holandja	358,63	359,53	357,73
Nowy Jork	8,915	8,935	8,895
Nowy Jork kabel	8,921	8,941	8,901
Londyn	43,38	43,49	43,27
Paryż	34,91½	35,00	34,83
Praga	26,43	26,49	26,37
Szwajcaria	172,40	172,83	171,97
Wiedeń	125,37	125,68	125,06
Włochy	46,70	46,82	46,58
Berlin	211,98		

Tendencja przeważnie słabsza

Papiery wartościowe i obligacje:

4% pożyczk. inwest. 84,00
3% pożyczk. aud. 38,00
5% pożyczk. konw. 48,25

Akcje w złotych:

Bank Polski 123,00—124,00
Bank Zachodni 0,00—62,25
Sole Potasowe 0,00—90,00
Lilpop 0,00—17,25

Tendencja przeważnie utrzymana.

Komentarz.

Z papierów państw. słabsza pożyczk. inwestycyjna, budowlana i konwersyjna. Dla listów zast. tendencja przeważnie słabsza, dla akcyj przeważnie utrzymana. Z bankowych utrzymany Bank Zachodni, Bank Polski przeważnie utrzymany, Sole Potasowe słabsze, Lilpop słabszy.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 27. 5. 1931 r.

Żyto march. 70—71 kg. 203,00—205,00
Tendencja na maj mocniejsza, pozatem stała.
Jęczmień pastewny i przemysłowy 227,00—242,00
Tendencja spokojna.
Owies march. od st. załad. 192,00—196,00
Tendencja spokojna.
Maka pszena 33,25—38,75
Tendencja spokojna.
Maka żytnia 26,75—28,50
Tendencja spokojna.
Ospa pszena 14,75—15,00
Tendencja słabsza.
Ospa żytnia 14,25—14,50
Tendencja słabsza.
Groch Victoria 26,00—31,00
Groch pas. ewny 19,00—21,00
Peluska 25,00—30,00
Bób polny 19,00—21,00
Wyka 24,00—26,00
Łubin niebieski 15,00—16,50
Łubin żółty 22,00—27,00
Seradela nowa 68,00—76,00
Makuchy rzepakowe 9,80—10,20
Makuchy lniane 14,00—14,20
Wytłoki suche paryt. Berlin 8,20—8,30
Śróć Soja 12,50—13,50
Ziemniaki jadalne białe 1,95—2,15
Ziemniaki jadaln. ecerwone 2,30—2,50
Ziemniaki nieb. z Odenwald 2,30—3,05
Ziemniaki jadalne żółte 4,05—4,35
loco stacja przesyłkowa w Berlinie.
Ogólna tendencja niejednolita.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 27. 5. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę 47,05 — 47,25
Noty wielkie 46,85 — 47,22

Manifestacja antypolska pod górą św. Anny

Depesze do Hindenburga i rządu niemieckiego

Wrocław, 27. 5. (Tel. wł.). W czasie Zielonych Świątek zorganizowana została wielka niemiecka manifestacja antypolska pod Górą św. Anny na Śląsku Opolskim z okazji 10-lecia słynnej bitwy, która odbyła się tam między powstańcami polskimi a „Selbstschutzem”.

Według pism niemieckich w uroczystości tej wzięło udział około 100.000 osób. Obecne były delegacje nietylko z całej Rzeszy, ale i z Austrii. Między gośćmi honorowymi znajdowali się byli przywódcy „Selbstschutzu” gen. Höfer i gen. Hülsen, dalej nadprezydent regencji opolskiej Lukaschek, prałat Ułitzka i komendant wojskowy Opola von Jagow.

Główne uroczystości odbyły się w Żyrowie, gdzie przemawiali gen. Höfer i gen. Hülsen. Obaj mówcy wspominali o rękoku „barbarzyńców” Polaków podczas walk powstańczych oraz akcentowali „niemieckość” ziemi śląskiej.

Przemawiał też p. Lukaschek, który odczytał depesze od Hindenburga i rządu niemieckiego. W czasie odczytywania depeszy Hindenburga doszło do demonstracji hitlerowców, którzy wznosili okrzyki „Deutschland erwache, Juda verrecke”. Porządek został wkrótce przywrócony.

Uroczystość zakończyła się defiladą.

Niewolnictwo w Rosji Sowieckiej

Jakimi środkami realizuje się piatiletkę

Ryga, 27. 5. (Tel. wł.). Ostatnie zarządzenia władz sowieckich, wprowadzające dla robotników przymus pracy na przeciąg 5-ciu lat, oraz obniżające płace robotnicze, w dalszym ciągu wywołują wrzenie wśród robotników. Ostatnio rząd sowiecki polecił władzom miejscowym dokonać podziału robotników na dwie kategorie — t. zw. szturmowców komunistycznych, którym nadano pierwszeństwo otrzymywania artykułów żywnościowych, podczas gdy reszta robotników,

należąca do drugiej kategorii, została upośledzona w swoich prawach, wskutek czego z trudem zdobywa pożywienie. Na tem tle doszło ostatnio do krwawych zaburzeń w Gorkach, na Białej Rusi, gdzie robotnicy napadli na kierownika t. zw. brygady szturmowej, Gaponowa, zadając mu nożami 7 ran, wskutek których Gaponow zmarł. Zamordowany komunistą był delegatem partii komunistycznej i odznaczał się bezwzględnością w stosunku do robotników.

Mała szkoda — krótki żal

Jeżeli z końcem kwietnia zwołanie nowej nadzwyczajnej sesji sejmowej uchodziło niemal za pewnik, to z końcem maja szanse jej spadły poniżej 10 procent. Nawet ci sami „wtajemniczeni”, którzy przed miesiącem znali już nawet porządek dzienny obrad, obecnie rozgłaszają, że w każdym razie sesja nie będzie zwołana przed wyborami w okręgu plockim, a zatem przed 21 czerwca.

Nie mając wątpliwego zaszczytu należenia do „sanacyjnych”, magów, nie będziemy zajmowali się wróżbami i dociekaniem na temat: będzie — nie będzie? Spróbujemy natomiast zbadać tę sprawę pod kątem interesu państwa i określić tak ujemne jak i dodatnie strony odbycia, lub nieodbycia przed ferjami nadzwyczajnej sesji parlamentu.

Sejm — zarówno nasz, jak i każdy inny — ma podwójne zadanie: władzy kontrolującej i ustawodawczej. A zatem zagadnienie sesji sprowadza się do pytania: Co Sejm w obu tych kierunkach może dobrego zdziałać?

W pierwszym — niewiele. Stosunek zarówno całej naszej większości, jak i poszczególnych posłów do rządu wykluca możliwość przeprowadzenia przez obecny Sejm niezależnej, bezstronnej kontroli nad działalnością rządu. Kiedy za rządów Tardieu we Francji wybuchała słynna afera Oustrica, z której opozycja postanowiła ukuć oręż przeciwko niemu, który ministrom, a więc i przeciw całemu rządowi, na czele komisji śledczej stanął poseł Marin, prezes najliczniejszej grupy, popierającej rząd. Stał się po to, aby osłaniać skompromitowanych, ale dla surowego zbadania prawdy. I stało się, że pewni ministrowie musieli odejść i stanąć przed Trybunałem Stanu, Tardieu — osłabiony bez jakiegokolwiek własnej winy — upadł, ale ocalony został honor parlamentu, a z nim honor Francji.

U nas nie jest tak dobrze. Nie będzie Marinem ani Hołwko, ani Radziwiłł, ani — tem mniej — Wiślicki lub Sanojca. Cała możliwość kontroli ogranicza się w obecnym Sejmie do wypowiedzenia kilku przemówień opozycyjnych, a i to, o ile większość łaskawie pozwoli. Dobrze oczywiście i to, bo w ten sposób kraj dowiaduje się o pewnych rzeczach, których inaczejby nie poznał, ale — to jest wszystko.

Znacznie więcej może Sejm zdziałać w zakresie ustawodawczym. Ale: „dużo” nie zawsze znaczy: „dobrze”. Według nowego „uzusu” podczas sesji nadzwyczajnej może Sejm zajmować się tylko tem, czego życzy sobie rząd. Zresztą gdyby nawet inicjatywa poselska nie była zatamowana, to i tak pożytku by z niej nie było, bo większość na rozkaz rządu nawet najrozsądniejszą i najlepszą wnioskami opozycji musiałaby odrzucić. Skoro zatem przedmiot sesji miał być ograniczony stricte do zamierzeń

rządu, zbadajmy, co w tych zamierzeniach się kryje.

Wiemy, że głównymi punktami nowej sesji miały być: pragmatyka urzędnicza i ustawa samorządowa. Pierwsza miała jeszcze więcej, niż dotąd, uzależnić urzędników od przełożonych, czyli od pułkowników, druga zawierała miała rozmaite radosne pomysły, zagrażające szczególnie samorządowi ziem zachodnich. Do tego „speiszettla” dodałby p. minister Matuszewski kilka nowych podateczków, p. minister Boerner pożyczkę telefoniczną, p. Prystor ustawę kartelową, a p. Neugebauer może jakiś nowy projekt tajemniczej „piatiletki”.

Już z samego wyliczenia widać, że nie ma czego żałować. Do różnych paradoksów „sanacyjnych” doszedł po ostatnich wyborach jeszcze — ten jeden, że Sejm z większością „sanacyjną” jest tem pożyteczniejszy, im mniej robi. Jeśli jest w tem ukryta chytra tendencja, aby obrzydzić społeczeństwu parlamentarizm w każdej postaci, to — chcąc nie chcąc — musimy uchylić kapelusza przed tym Macchiavelem, który tę sztukę wymyślił.

A więc nie zmartwimy się, jeśli nie będzie sesji i przed Plockiem i po nim. Nie znaczy to, jakobyśmy rezygnowali z walki na odcinku sejmowym, ale w obecnych warunkach walkę tę można prowadzić skutecznie tylko podczas sesji zwyczajnej. Tego znowu nie należy rozumieć w ten sposób, że przez 7 miesięcy ma trwać jakoweś zawieszenie broni. Sejm jest tylko jednym odcinkiem wielkiego frontu walki: odcinkiem wcale nie najważniejszym. Poza Sejmem walka toczy się bez ustanku na szerszym froncie, a udział w niej, oprócz 444 posłów i 111 senatorów, biorą coraz większe masy społeczeństwa.

Na wynik tej walki nie wpłynie decydująco ani zwołanie sesji, ani jej odroczenie. A że Sejm nie zepsuje niejednej sprawy i nie uchwali nowych ciężarów, to i lepiej.

M. K.

Perfidja masońska

Na marginesie rozruchów przeciwkościelnych w Hiszpanii. — Stanowisko prasy liberalno-masońskiej

(KAP) Zagadkowe zaiste jest ustosunkowanie się naszych liberałów do tego, co zwykle nazywa się kulturą europejską. Gdy przed dwudziestu mniej więcej laty rozstrzelano w Barcelonie z wyroku sądu anarchizującego masona Ferrera, głosiciela hasła „bez wiary i bez prawa”, gorszyli młodzieży i spiskowca przeciw własnej ojczyźnie, liberałowie na cały świat podnieśli krzyk, że jest to zamech na kulturę europejską. Dziś, gdy podjudzony przez komunistów, masonów i wolnomyślicieli ciemny

Naturalna karlsbadzka sól sprudlowa. Przy schorzeniach żołądka i jelit należy przeprowadzić kurację domową prawdziwą karlsbadzką solą sprudlową. Prosimy zapytać lekarza. We wszystkich przypadkach schorzeń jelit, żołądka, żółci, przy dnie stanowi kuracja domowa karlsbadzką wodą mineralną i prawdziwą karlsbadzką solą sprudlową nieprześcięziony czynnik leczniczy. Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach. Tw 1485

tłum niszczy w Hiszpanji zabytki kultury, wiedzy i sztuki, liberalowie milczą, a nawet znajdują słowa pochwały.

Rewolucyjny hiszpański minister „sprawiedliwości”, de Los Rios, oskarża prymasa Hiszpanji o wrogię usposobienie względem republiki dlatego, że prymas w swoim nawroście pokojowym i lojalnym liście pasterskim odważył się bez nienawiści wspominać o poprzednich rządach. Tego samego dnia, gdy padło to oskarżenie, rozpoczynają się rozruchy antykościelne, a de Los Rios oświadcza, że w Hiszpanji niema miejsca jednocześnie dla katolicyzmu i republiki socjalistycznej. Takie stanowisko i same rozruchy podobają się, oczywiście, paryskiej komunistycznej „Humanité”. Takie same jednak mniej więcej stanowisko zajmuje „Berliner Tageblatt”, który w artykule swego madryckiego korespondenta pisze: „Rząd ten, który zezwolił chętniej na palenie klasztorów, niż na rozpętanie wojny domowej, dobrze, stokrotnie dobrze uczynił”. W innym miejscu tego samego artykułu czytamy o „republikańskim instynkcie” mas, których gniew zwrócił się przeciw „ciążącej od wieków nad Hiszpanją upiornej ręki”.

Jak się w rzeczywistości przedstawia ten „republikański instynkt” świadczą fakty, że w najbardziej republikańskim gnieździe, jakim jest Barcelona i Katalonja, właśnie najmniej było ekscesów, a natomiast procesje ku czci św. Izidora, patrona kraju, właśnie obecnie (dn. 10 maja) były szczególnie uroczyste obchodzone i dawno nie miały tak podniosłego nastroju, jak w r. b.

Z Inowrocławia

Wycieczka rodaków z Prus. — Zjazd delegatów nauczycielstwa poznańskiego.

Inowrocław, 26 maja.

Podczas Zielonych Świąt przybyła tutaj na dwudniowy pobyt wycieczka polskich sportowców z powiatu sztumskiego w Prusach Wschodnich w liczbie 23 osób. Podejmowała ją miejscowa organizacja sportowa „Goplania”, z którą goście rozegrali dwa mecze piłkarskie. Społeczeństwo tutajjsze okazywało rodakom ze Sztrumskiego na każdym kroku swą sympatię. Goście zachwycali się Solankami, gdzie kierownictwo z wszelką gotowością udzielało im wyjaśnień, dotyczących urządzeń zakładowych. Po ztem podejmowano ich gościnnie na Strzelnicy i w hotelu „Pod Lwem”. Odbyła się także wycieczka nad Gopło do Kruszowicy, gdzie zwiędzono „Mysią wieź” i prastarą kolegiatę. Po dwóch dniach opuszczali nasi rodacy Kujawy pełni jak najlepszych wrażeń.

Zjazd delegatów nauczycielstwa poznańskiego. Słow. Chrz. Narod. Nauczycieli Szkół Powszechnych, rozpoczął się we wtorek, 26 bm., po uroczystej mszy św., celebrowanej przez J. Em. ks. biskupa Laubitz. Obrady toczyły się w sali hotelu „Basta”. Główny referat „O potrzebach szkolnictwa i nauczycielstwa” wygłosił delegat zarządu z Warszawy, oraz drugi — prof. Tymieniecki z Poznania p. t. „Polska i morze”. W programie zjazdu jest wybór nowych członków zarządu oraz 29 delegatów na zjazd w Warszawie, a dalej zwiedzenie solanek inowrocławskich. (ak.)

O uregulowanie spraw ubezpieczeniowych

Prowadzone od dłuższego czasu polsko-niemieckie rokowania, mające na celu uregulowanie sprawy ubezpieczeń społecznych i przeprowadzenie rozrachunku z tytułu tych ubezpieczeń, dotyczących robotników polskich, stale przebiegających w Niemczech, lub należących kiedyś do kas ubezpieczeniowych, weszły w ostatnich dniach w stadium decydujących rozmów między przedstawicielami obu

Prawdziwa przyjemnością

jest noszenie obuwia z obcasami gumowymi B E R S O N. Najdłuższa wytrzymałość, trzy razy trwalsze i tańsze od skóry, chroni przed zmęczeniem.

Wiecej oczywiście nie można wymagać od obcasu gumowego.

A więc tylko B E R S O N!

Wyrób krajowy.

Pw 11893-B.183

państw. Co do głównych zagadnień delegacje doszły już do porozumienia. Sprawy zaś sporne zostały ściśle określone i dotyczą rozrachunku oraz wzajemności stosowania artykułów przyszłej umowy. Rozstrzygnięcie tych spraw wymaga porozumienia się delegacji z zainteresowaną ministerstwami, skutkiem czego możliwa jest kilkudniowa przerwa w rokowaniach. Doprowadzenie do końca układów i zawarcie konwencji ubezpieczeniowej z Niemcami posiadałoby poważne znaczenie, gdyby postulaty polskie zostały uwzględnione w całości, zarówno dla Polaków stale zamieszkujących w Niemczech, jak i dla tych, którzy wyemigrowali z Niemiec (przeważnie do Francji i Belgii) i roszczą pretensje do niemieckich kas ubezpieczeniowych.

„Prasa”

Ukazał się numer podwójny „Prasy” (za miesiąc kwiecień - maj) organu Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, przygotowany specjalnie na I. powszechny zjazd wydawców dzienników i czasopism. Na treść 28 stronicowego zeszytu dużego formatu „Prasy” składają się w pierwszym rzędzie artykuły poświęcone sprawom prasowo-wydawniczym: Stanisława Kauzika — „Przyczyny ciężkiej sytuacji finansowej wydawnictwa”, Emilji Grocholskiej — „Propaganda czytelnictwa”, Franciszka Głowińskiego — „Prasa, propaganda i reklama”, Dr. M. Ziemińskiego — „Prasa w St. Zjedn. A. P.”, Aleksandra Pawłowskiego — „VI Kongres międzynarodowej Federacji prasy technicznej i zawodowej”, Marjana Grzegorzewskiego — „Francuski Kodeks ogłoszeniowy” (dokończenie), Bolesława J. Kachela — „Koniętność współpracy”. Następują potem bogate działy informacyjne, dotyczące prasy w Polsce i zagranicą, a mianowicie informacje o działalności Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, oraz o działalności Syndykatów Dziennikarzy Polskich i innych organizacji dziennikarskich w m. kwietniu i maju, informacje z życia prasy polskiej i zagranicznej, przegląd ustaw i rozporządzeń, dane o rynku krajowym papieru, farb i czcionek drukarskich, orzecznictwo sądowe w sprawach wydawniczych, Zamyka numer przegląd piśmiennictwa fachowego. Numer kwietniowy i majowy Prasy, jako numer zjazdowy daje wyjątkowo bogaty materiał informacyjny, przedstawiający cenne wskazówki dla każdego wydawcy i dziennikarza, a także wszystkich, którzy interesują się w Polsce życiem prasowo-wydawniczym.

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł. kwartalna 3 zł

KRZYWICE GRUŻLICE WYCIENCZENIE

lecy witaminowo wapniowy

BIOCALCOL KLAWE

Tw 1811

MYDŁO do GOLENIA „TLEN” — zmiękczając włos, oszczędza pracy brzytwie.

aw 11 120

O ocalenie Polski

z kazania ks. arcyb. Teodorowicza w Krakowie na zjeździe
sodalicyj dnia 12 kwietnia

Jeżeli przed takim nieodwołanym albo Chrystus albo Antychryst, stoi świat, to cóż dopiero o nas powiedzieć? My przecież jesteśmy dopiero w początkach tworzenia budowy państwa, dla nas zabójcze idee działają z bezpośredniej bliskości straszego sąsiada, a prztem przez przeszło 100 lat niewoli usiłował kolos rosyjski wszczepić w organizm Polski truciznę wschodniego rozkładu i wiele złego osadu w duszy narodu pozostać musiało. Dla nas więc każde odchylenie się od ideału chrześcijańskiego państwa i każda próba kopjowania boższczy państwowego popycha nas już nie ku pogańskiemu ideałowi państwa starożytnego, ani ku ideałom państw nowożytnych. Odchylenie się nasze od chrześcijaństwa przybiera u nas formy inne niż zachodnie, a kopjując pogaństwo, stajemy się bezwiednie nawet kopją ideologii i metod ducha Wschodu.

A że tak jest, pouczają nas o tem te pytania, jakie pod adresem naszym raz po raz stawia Europa.

— Ku czemu to Polska idzie? Ku której nachyla się stronie? Jak się w niej odzwierciedlają ideały? — pytają wciąż z troskami przyjacieli nasi — czy możemy witać w niej siostrzycę naszej zachodniej kultury? Z jaką radością radzibyśmy ją tak powitać: bo Polska zachodu stanie się dla nas tarczą i puklerzem przed straszliwym, niszczącym zalewem.

— Ale pytania o drogi Polski, o jej ideały, jeszcze się na tem nie kończą, następują bowiem inne, które są już wyrazem troski i niepokoju:

— Czy też Polska — pyta Europa — nie odchyła się jednak od nas i nie pocyna przechylać się ku wschodowi? Biada wówczas jej, ale i biada nam. Bo miast być, jak przez wieki, osłoną naszą, stałaby się wówczas pikietą wysuniętą na wschód bolszewizmu i pomostem dla niego do zalewu świata.

Wzywam więc was dzisiaj wszystkich: oświadczyć się! Odpowiedzieć Europie i światu jasno i otwarcie, jaką wy chcecie mieć Polskę. Zamało jeszcze byłoby powiedzieć, czego pragniecie, albo czego się spodziewacie. Weźcie wobec świata odpowiedzialność za to, zaręczcie mu, że nie ku Wschodowi, nie ku jego zgubnej ideologii ciążycie, lecz ku Zachodowi.

— Ale przede wszystkim odpowiedzieć na to pytanie Bogu i sobie. Bogu, bo On włożył na nas tę samą misję dziejową co ongi, byśmy przedmurzem byli chrześcijaństwa, i tak samo jak ongi, cudem nad Wisłą misję naszą wobec świata stwierdził, i jej wykonania od nas się domaga. Dla nas samych zaś odpowiedź taka jest niezbędna, gdyż od niej zależy laska czy gniew Boży i pomoc Jego czy kara, od niej zależy rozwój czy zanik, życie albo zniszczenie ducha narodu, a co za tem idzie, i państwa.

A jeśli się oświadczyć, o czym nie wątpię, za Zachodem i misją państwową Polski z myśli i woli Bożej, wówczas ciąży na was obowiązek wyprzeć się idei pogańskich, wyprzeć się wszelkiego kultu siły, panoszącej się kosztem waleń duchowych i moralnych, Waszą świętą jest powinnością — apostołować przeciwstawieniem ideom wywrotowym idei chrześcijańskiej państwa, wspierającej się na prawie Bożem, sprawiedliwości i miłości.

„On postawił przed ciebie ogień i wodę; ku czemu ty zechcesz, możesz wyciągnąć ręce swoje... Bo przed czołem wielkim śmierć jest, albo życie i to mu będzie dane, czego on zapragnie“ (Ecc. XV. 16—18).

Do czasów powstania Polski pytaliśmy się o jedno: czy będzie Polska? Ale od czasu jej powstania winniśmy pytać: jaką ma być Polska? A jeśli byśmy sami o tem nie myśleli, to nas do tego zmusza i już też zmuszają rozstrzygnięcia wypadków i świat.

Pomnijcie, że kult siły materialnej, oddzielonej od sumienia i prawa, zawsze jest zaraźliwy, a cóż dopiero w sąsiedztwie takim, w jakim my żyjemy, a właśnie ten kult jest węzłem pogaństwa i bolszewizmu.

Ci, którzy z lenistwa, apatii albo małoduszności i tchórzostwa nie oświadczają się publicznie za królestwem Chrystusa i przez wielki grzech zaniedbania dopomagają sami, a przez to i współdziałają w panoszeniu się rozkładowego satanizmu, ci w końcu samych siebie zatruwają ideami rozkładu, który jak czad z niedobrze zamkniętego pieca, wciska się w oddech śpiącego i niepostrzeżenie go

zabija. Obaczycie takich, jak w kościołach wznoszą wołanie: Królowo Korony Polskiej, zlituj się nad nami! i wyznają w tem wołaniu cały program słubów Jana Kazimierza i Konstytucji 3-go Maja. A zaledwie opuszczą kościół, już przysięgają na tezy państwa pogańskiego i wołają: byle mieć siłę i władzę, one zastąpią już samo sumienie publiczne i prawo.

Słuby Jana Kazimierza upominają nas, że do dzieła wielkich programów państwowych i do dzieł wielkiej reformy niepodobna się brać w pojedynkę. Dzieła takie podjęte być muszą wspólnymi wysiłkami. Bez takiej wspólności nie wytworzy się nigdy silna opinia chrześcijańska, a społeczeństwo, nie skupione przy żywotnym ideale i rozbite, samo siebie wyklucza i bywa wykluczone od współdziałania w robocie państwowej.

Ach! gdybyśmy to zrozumieli potrzebę takiej jedności od samego początku wskrzeszenia Polski! Gdybyśmy mieli więcej zaufania do siły i żywotności pierwiastków chrześcijańskich, tkwiących w duszy narodu! Gdybyśmy mieli poczucie żywe odpowiedzialności za budowę powstającego i tworzącego się państwa, gdybyśmy mieli wiarę w moc społeczeństwa! Ktoby się takiej zwartej moralnej sile oprzeć potrafił?

Ale zabrakło nam na tem wszystkim. Jak piasek miałki jesteśmy rozproszkowani. Nawet Kongregacja i inne związki to są dopiero kółka i sprężyny, dotąd jeszcze jednak niepowiązane w jedną organizację wspólną, ujmującą się za prawami sumienia narodowego i walczącą o te prawa.

Czas nagli! wypadki biegną, chmury nad Polską się piętrzą, Bóg patrzy i czeka. Niechajże co rychlej cały naród się zwiże w wielką konfederację. Nie do jakiejś akcji politycznej was wzywam, tu dziś o politykę zupełnie nie chodzi, ale wzywam was do pełnienia świętych zobowiązań i słubowań narodu!

Wzywam was i ostrzegam! Niechajże nas przeszłość pouczy i ostrzeże. Programy słubów narodowych niespełnione podjęła Konstytucja 3 Maja. Ale podjęte były już zapóźno! Chwila laski i zmiłowań Bożych bezpowrotnie minęła i Konstytucja 3 Maja, zamiast stać się węglem odrodzenia narodu, dlatego właśnie, iż przyszła po niewczasie, była już tylko testamentem, choć świetnym i wspinałym, konającego państwa.

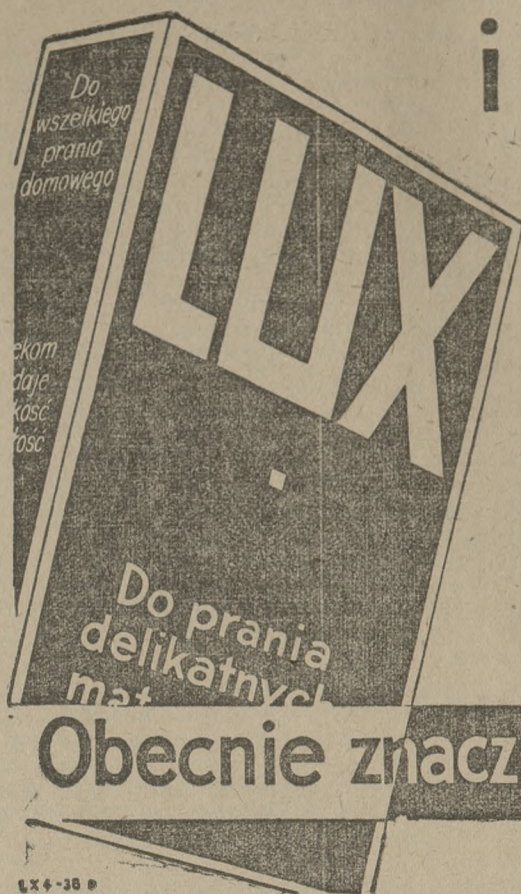
Oby Najśw. Panna, jak ongi króla, natchnęła dzisiaj nas wszystkich myślą o naglącej potrzebie dopełnienia narodowych słubów.

Do Ciebie to, o Pani, zwracają się dziś oczy nasze i serca. Ty widzisz, Najświętsza Panno, że dzieło ponad nasze siły zostało nam zleczone, bo dzieło budowy państwa pośród najstraszniejszych burz i wstrząśnień. I gdzież to zwrócimy się o wspomóżenie w naszych ogromnych trudnościach, jeżeli nie do Ciebie. Przybądź nam z pomocą o przemożna Pani! Tyś przecie Królową Polski, Królową jej uroczyste zostałaś obwołana. Tyś pod osłoną Twoich kościołów i Twoich świętych obrazów przechowywałaś berla i sztandary Twojego królestwa w czasach niewoli. Ty po wskrzeszeniu Polski wskazujesz nam na cuda Ducha św. w tem Polski wskrzeszeniu.

I jakżebyśmy zwątpić mieli o sobie, jak długo ufność pokładamy w Tobie. Choćbyśmy i zgłoszyli i upadli, to jeszcze nie zwątpimy. Zbyt bowiem wiele lask i zmiłowań złożyłaś, o Pani, w ten naród. Zbyt ściśle związałaś się z dziejami jego i historią, dusz naszych nabył do serca sobie wzięłaś, jeżeli mi tak rzecz wolno, Twoją królewską rolę w tym narodzie, abys go opuścić mogła. Ratowałaś nas z potopu, przez ogień i miecz cało przeprowadziłaś Twój naród, ukrzepieniem i siłą byłaś mu w niewoli, a dziś znowu świeżym blaskiem chwały błyszczysz przed światem królewskim Twój diadem.

Pozwól, o Pani, powiedzieć sobie, iż wiemy, że w ciężkich przejściach i niebezpieczeństwach naszych, nietylko nasze własne dobro, ale i Twoja chwała, Twoje imię, Twój, jeżeli tak powiedzieć wolno, interes osobisty jest w tem, abys nas wspomogła. Prosimy Cię o pomoc i wołamy: uczyn to dla nas, ale uczęń też i dla siebie samej. Przez dobro nasze, ale i przez honor Twój i przez laski Twoje prosimy Cię i błądymy, bądź nam orędowniczką w wielkich naszych potrze-

Kolory materjały i ręce

chroni łagodna
piana
płatków mydlanych

LUX

Obecnie znacznie tańsze!

PW 10/88262,202

bach, gwiazdą i jutrenką w ciemnościach, mocą w przeciwnościach, i pozwól nam Koronę Królewską w narodzie po wieki utwierdzić na Twojej skroni.

Królowo Korony Polskiej, módl się za nami!
Amen.

Zebranie wierzycieli Banku Przemysłowców

Dzisiaj przed południem odbyło się w przepelnionej sali Domu Rzemieślniczego zebranie wierzycieli Banku Przemysłowców, które zagał sędzia S. Gr. dr. Cybulski, przedstawiając cel zebrania, którym jest przyjęcie lub odrzucenie propozycji ugodowej oraz pouczając, w jaki sposób należy przeprowadzić głosowanie.

Dalszy ciąg zebrania odbywał się pod przewodnictwem p. radnego miasta St. Libery. Imieniem nadzoru sądowego składał sprawozdanie p. dyr. T. Szymt, przedstawiając nowe propozycje układowe.

Dadzą się one streścić do następujących punktów zasadniczych: 1) Sumę długu zmniejsza się o 30 proc., przyczem odsetki od dnia 1 stycznia 1930 ulegną umorzeniu. 2) Reszta długu, t. j. 70 proc. spłacona będzie w 2 latach w pięciu ratach po 5 proc., począwszy od 9 miesięcy po prawomocności układu w odstępach 3-miesięcznych, ostatnia rata wyniesie 45 proc. po dwóch latach. 3) Pozatem proponuje się dodanie Bankowi nadzorców z ramienia wierzycieli, którzy czuwaliby nad wykonaniem układu, pewnego rodzaju komitet wierzycieli, w skład którego weszliby pp. dyr. Pachonński, dr. Echaust, mec. Piechocki, Bojko, Kapaleczyński, oraz jako zastępcy — dyr. M. Nowak i Libera.

Imieniem dotychczasowego komitetu wierzycieli p. Kapaleczyński referował o pracach i zabiegach komitetu, by uzyskać pewne ulgi od głównego wierzyciela — Banku Gospod. Kraj., mającego na majątku Banku Przemysłowców dług zhipotekowany w wysokości przeszło 6 milj. zł. Pertraktacje doprowadziły do pomyślnego wyniku, gdyż Bank Gospodarstwa Krajowego godzi się na obniżenie odsetek z 7 na 3 proc. oraz na odłożenie pierwszej raty o 21 miesięcy wszakże pod warunkiem, iż ugodą z resztą wierzycieli dojdzie do skutku. Mówca podkreśla konieczność przeprowadzenia rygorystycznych oszczędności w administracji Banku i wykazuje, iż gwałtowna likwidacja drogą ogłoszenia upadłości jest bardzo kosztowna i naraziłaby wierzycieli na większe straty, niż postępowanie układowe, które w myśl propozycji popiera.

Po tej samej linii stał również przemówienie drugiego członka komitetu, p. Bojki. W dyskusji, naogół spokojnej

i rzeczowej przemawiał szereg mówców, solidaryzując się przeważnie z członkami komitetu wierzycieli. Za upadłością przemawiali tylko pp. Wojciechowski i Szymański. Po zamknięciu dyskusji uchwalono dotychczasowemu komitetowi wierzycieli w składzie 6 osób za 3-miesięczną pracę łącznie 1500 zł remunerationi. Należy zaznaczyć, iż misja nadzorców sądowych skończyła się, a nadzór sprawować będą członkowie nowego komitetu w składzie wyżej podanym.

W końcu przewodniczący zarządził głosowanie nad propozycjami układowymi, którego wynik ogłoszohy będzie przez sąd w dniu 16 czerwca rb.

Uzależnione od koncesji

Ministerstwo robót publicznych o kólnikiem z dnia 9 maja 1931 r. L. VII-333/31 poleciło panom wojewodom zakomunikować wszystkim magistratom, komisjom uzdrowiskowym w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz wydziałom powiatowym, że w myśl art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468) przedsiębiorstwa instalacji elektrycznych prowadzić można li tylko po uzyskaniu koncesji.

W związku z powyższem ministerstwo zarządziło, ażeby kierownicy budowy dopilnowali, aby roboty, dotyczące instalacji elektrycznych na budowie, powierzane były firmom o odpowiednich kwalifikacjach t. j. firmom koncesjonowanym. Powyższe zarządzenie dotyczy także i budowy państwowych. (Pat)

Komuniści hiszpańscy a rząd republikański.

Madryt, 27. 5. (PAT). Zamora przyjął delegację komunistyczną, która podkreśliła, iż w okresie ostatnich zamieszek komuniści bynajmniej nie działali w porozumieniu z monarchistami. Partia komunistyczna stanęła całkowicie po stronie republiki. Następnie delegacja zażądała od Zamory, aby zapewnił partii komunistycznej niezbędną swobodę dla propagowania jej idei.

Sesja międzynarodowa konferencji pracy.

Genewa, 27. 5. (Tel. wł.). Jutro rozpoczyna się tu 15-ta sesja międzynarodowej konferencji pracy, w której udział wezmą przedstawiciele 55 państw, członków międzynarodowej organizacji pracy. Sprawy wniesione na porządek dzienny są następujące: 1) ustalenie granicy wieku dzieci, które mogą być zatrudniane w zawodach nieprzemysłowych; 2) czas trwania pracy w kopalniach węgla; 3) częściorwa rewizja konwencji dotyczącej pracy nocnej kobiet.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Kto zostanie królem kurkowym?

Walka o zaszczytny tytuł jest w tym roku specjalnie emocjonująca

Dorocznym zwyczajem i zgodnie z tradycją strzelanie o godność króla kurkowego wywołuje duże zainteresowanie nie tylko w samym Bractwie, ale również i w wielu innych towarzystwach, oraz w ogóle w całym Poznaniu. Strzelanie to trwa — przypominamy — przez cały tydzień i w ostatnich dniach będzie specjalnie emocjonujące, kiedy poczną się ważyć losy, kto zdobędzie zaszczytną godność królewską na rok bieżący.

Rywalizacja jest bardzo poważna, a zaczyna się codziennie od godz. 14 i trwa do zmroku. Jedynie w sobotę wszystko kończy się już o godz. 17. Po zamknięciu strzelania, komisja wymiarowa natychmiast przystąpi do ustalenia wyników, które nieoficjalnie ogłosi się jeszcze tego samego wieczora. Uroczysta proklamacja króla kurkowego i rycerzy nastąpi w niedzielę w sali brackiej wobec licznie zgromadzonych braci i gości.

Uroczystość zagrai zasłużony prezes

Sezon kąpielowy

rozpoczął się właściwie od Zielonych Świąt

Sezon kąpielowy na Warcie w łazienkach miejskich przy Drodze Dębińskiej otwarto oficjalnie w dn. 21. bm. Z powodu zimna i deszczu nie było jednak narazie poważniejszej frekwencji. Właściwy sezon rozpoczął się dopiero w Zielone Świątki; pierwszego dnia zażywało kąpiele około 300 osób, w drugie święto około 800 osób, a we wtorek ponad 900 osób.

Plaża nie jest jeszcze sucha z powodu dosyć wysokiego stanu wody. Opóźniły się też wskutek tego prace o kolo pogłębienia koryta rzeki w łazienkach, gdyż pogłębiarka nie mogła przejechać.

Niebawem będą też otwarte bezpłatne łazienki na Bociance i na Cybinie. Należy ponadto przypominieć, że w łazienkach miejskich odbywa się kurs nauki pływania i że od kilku dni kursuje już tramwaj linii nr. 3 (k)

Czy nie ostatni...

Zgon weterana z 1848 roku.

W Rogalinku zmarł w tych dniach powstaniec z 1848 roku śp. Piotr Paluszkiwicz. Był to już sędziwy starzec, gdyż za kilka tygodni miał skończyć 100 lat. W całej wsi czyniono przygotowania, by senjora godnie uczcić w dniu jego setnej rocznicy, która przypaść miała w sierpniu br.

Najstarszy mieszkaniec Rogalinka brał czynny i wydatny udział w walkach niepodległościowych z 1848 r. Nie doczekał się on już zapomogi, o którą czyniono od pewnego czasu starania.

Jakkolwiek niema stałej ewidencji powstańców 1848 roku, można zaryzykować twierdzenie, iż zgasły przed kilku dniami śp. Piotr Paluszkiwicz był ostatnim uczestnikiem powstania 1848 r. Z jego śmiercią wygasł też niewątpliwie wszyscy z tych, którzy walczyli za wolność w tych przełomowych czasach. (k)

Fala ognia

Szereg pożarów na prowincji

Ostatnio wybuchł w nocy groźny pożar w Stelmazycach (pow. odolanowski) na strychu domu p. Zofii Kalikowej. Ogień przerzucił się na pobliski dom mieszkalny p. Ignacego Hazowskiego. Dom Kalkowej spłonął doszczętnie. Powstały straty na około 5 tys. zł. U p. Hazowskiego spalili się częściowo dach domu.

W Tursku - Bogusławicach (pow. pleszewski), powstał pożar w zabudowaniach p. Tomasza Hazorka i pochłonął stodołę, chlew, 3 świnię, młocarnię, wozy robocze oraz słomę — wszystko wartości około 6 tys. zł.

We Wrześni spłonęła szopa z wozem u p. Jana Marciniaka. Straty wynoszą około 3 tys. zł. Są poszlaki, że ogień powstał wskutek samozapalenia się niegąszonego wapna.

W Sokołowie (pow. wrzesiński) zapaliło się w domu p. Konstancji Zdrojewskiej, zamieszkałym przez lokatorów pp.: Marjanę Galusową, Pelagie

Bractwa Aleksander Ratajczak, po czym nastąpi odznaczenie zwycięzców oraz rozdanie efektownych i cennych nagród.

Dnia 31. bm. tuż przed proklamacją popołudniu zbierają się wszyscy członkowie Bractwa w ogrodzie na Szelagu, gdzie oczekiwać będą nowego króla kurkowego. Przybędzie on o godzinie 16 i przy dźwiękach orkiestry przejdzie przed frontem kompanii honorowej. W dniu tym w ogrodzie brackim przewidziany jest koncert, który trwać będzie do godziny 23.

W ostatniej chwili zdystansował pp.: M. Pogorzelskiego i Jankowiaka p. Nikodem Muszyński (ul. 3 Maja 3), który jak dotąd zajmuje pierwsze miejsce. Dalsza walka, ze względu na sprzyjającą pogodę, zapowiada się specjalnie emocjonująca, gdyż jest liczna konkurencja i nie można przewidzieć, kto zdobędzie palmę zwycięstwa, oraz sięgnie tem samem po insygnia królewskie. (z)

Miklaszewską i Antoniego Raczyńskiego. Nim zdołano zorganizować ratunek, płomienie objęły już cały dom i przyległy chlew. Spłonęła też sąsiednia posiadłość rolnika p. Wojciecha Trudzińskiego. Straty wyniosły około 15 tys. Wszyscy pogorzelcy byli ubezpieczeni.

W Kościerzynie Małej (pow. wyrzyski) podczas burzy uderzył piorun w stodołę rolnika p. Bernarda Wyrobka niszcząc ją doszczętnie, jak również przyległy chlew.

W Popowie Kościelnym (pow. wągrowiecki) powstał ogień w mieszkaniu restauratora Franciszka Mruga. Straty wskutek zniszczenia sprzętów i odzieży ocenia się na sumę około 6 tys. zł. Jest podejrzenie, iż wchodzi w grę podpalenie.

W Strzegowie (pow. ostrowski) spaliła się stodoła z narzędziami rolniczymi i zboże u rolnika p. Walentego Bodzińskiego. Powstały straty na sumę 25 tys. zł.

Pod zarzutem usiłowanego podpalenia własnych zabudowań ujęto w tych dniach Leona Lewandowskiego z Popowa Tomkowego (pow. gnieźnieński). Ogień zauważyła służba, tłumiąc go w zarodku. Lewandowskiego odstawiono do dyspozycji sędziego śledczego w Gnieźnie. (k)

KALENDARZYK

Środa, 27 maja 1931.

Słońce: wschód 3,41 — zachód 19,57 — długość dnia 16 godzin 16 min.
Księżyc: wschód 14,46 — zachód 1,17 — po I kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano Temperatura powietrza wysoka plus 20 st. Cels. — Pogodnie. — Wiatr południowo-wschodni. — Ciśnienie atmosferyczne wysokie 759 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 29 st. Cels., najniższa plus 15 st. Cels.

Przewidywania pogody na czwartek: Nadal bez zmian, bardzo gorąco.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś plus 1,67 m.

Kal. rzk.: Jan P. — jutro German P.
Kal. słow.: Rusław — jutro Jaromir.

OSOBISTE

— **Gdzamin dojrzałości w Państwowym gim. im. Dąbrowski w Poznaniu.** W notatce podanej przez nas przed kilku dniami zaszła pomyłka, a mianowicie egzamin zdała p. Danuta Sobeska a nie Wanda.

— **Srebrne gody** obchodzą 29 b. m. pp. Sylwester i Józefa ze Zdunków Biskorowie, ul. Warszawska 3. Na intencję Jubilatów odbędzie się uroczysta msza św. o godzinie 8,30 w kościele Pana Jezusa.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Walne zebranie „Stelli” Tow. kol. wakac. i Stacyj sanitarnych**, odbędzie się dnia 1 czerwca o godz. 20 w salce Koła Towarzystwa w Bazarze.

WIECZORY, KONCERTY

— **Wielki koncert wojskowy w ogrodzie Bractwa Kurkowego w Szelagu** urządziła orkiestra 57 p. p. pod batutą p. kapelmistrza por. Szalkowskiego w czwartek 28 bm. o godzinie 4 po południu. Całe obywatelstwo miasta Poznania zaprasza

się niniejszem na koncert powyższy, który przy pięknej pogodzie i z okazji strzelania Bractwa Kurkowego o godność Króla Kurkowego będzie przyjemną atrakcją.

ŻYCIE SOKOLE

— **W ostatniej chwili** przypomina my o generalnej lustracji technicznej, która się odbędzie dziś, w środę na boisku przy Drodze Dębińskiej. Stawić się winni: o godz. 19 młodzież męska, o godz. 19,30 drużyny i druhowie i o godz. 19,45 senjorzy.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Z Korporacji Przemysłu Elektro-technicznego.** W Bydgoszczy odbył się egzamin dla uczniów, którzy ukończyli naukę w zawodzie elektrotechnicznym. Komisji egzaminacyjnej przewodniczył p. Jan Pawlak z Bydgoszczy. Lawnikami z ramienia pracodawców byli pp. Wojciechowski i Dolny z Bydgoszczy, z ramienia elektromonterów p. Kruber. W zawodzie elektromonterów zdali egzamin: Józef Bączkowski, Stefan Kajoch, Leon Kamiński, Antoni Kędziński, Zygmunt Kubera, Stefan Matuszak, Bronisław Nowacki, Konrad Piotrowski, Alfred Stahnke i Tadeusz Starybrat. W zawodzie elektrotechnicznym zdali: Stanisław Tomaszewski i Edmund Turowski.

— **Ulgowa taryfa na przejazd do Puszczkowa i Ludwikowa.** Izba przemysłowa - handlowa w Poznaniu donosi, że w częściowem uwzględnieniu wniosku jej o udzielenie zniżki taryfowej do Puszczkowa i Ludwikowa, ministerstwo komunikacji rozszerzyło stosowaną dotychczas w niedzielę i święta do Ludwikowa ulgę taryfową również i na dni powszednie oraz na przejazdy do Puszczkowa. Podróżni zaopatrzeni w bilety ulgowe będą mogli korzystać zarówno z pociągów podmiejskich wzgl. wycieczkowych jak i osobowych.

— **Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne** zawiadamia, że w związku z przejazdem J. Palerewskiego do Poznania i uroczystościami odsłonięcia pomnika Wilsona bierze udział w części muzyczno-śpiewaczej. Z tego powodu konieczny jest udział wszystkich członków na próbach, które odbywają się jak zwykle w poniedziałki i czwartki.

— **Taryfa prywatnych kolei żelaznych:** Ministerstwo komunikacji zatwierdziło taryfę na przewóz osób, bagażu i towarów prywatnymi kolejami żelaznymi. Normalnotojowymi: gostyńska, kościańska, krotoszyńsko - pleszewska i średzka. Wąskotorowymi: gnieźnieńska, jarocińska, krotoszyńsko - pleszewska, kruszwicko - piotrkowska (tylko przewóz towarów), opalenicka, śmigielka, średzka, wrzesińska i żnińska. Taryfa powyższa, składająca się z dwóch działów A i B, wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1931 r. Dział A obejmuje przewóz osób i bagażu. Dział B, obejmujący przewóz towarów, dzieli się na cztery części, z których część I A zawiera regulamin przewozu przesyłek towarowych wraz z postanowieniami wykonawczymi oraz odchylenia od tegoż regulaminu i postanowień wykonawczych, część I B — postanowienia taryfowe, klasyfikację towarów, wykazy opłat dodatkowych i miejscowych, część II — tabele opłat normalnych klas taryfowych za przewóz towarów i taryfy wyjątkowe, a część III — wykazy stacyj i odległości taryfowych. Taryfa ta jest do nabycia w Administracji Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych oraz w dyrekcyjach kolejowych i w zarządach wymienionych kolei. Jednocześnie tracą moc obowiązujące wszystkie dotychczasowe taryfy, stosowane na kolejach, wymienionych powyżej.

— **Nabożeństwo z okazji 500-lecia śmierci Joanny d'Arc** odbędzie się 31 bm. o godz. 10 w kościele garnizonowym.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Zdziczenie.** W parku zakładu anatomii U. P., przy Górnej Wildzie (dawn. zakład Garczyńskich), uwiły kosa gniazdo i wychowały 5 młodych dorodnych maleństw, które miały lada dzień wyfrunąć z gniazda. Jednakże niesforne chłopaki gniazdo zniszczyły i młode kosa pomordowały. Jeden z urwisów zaopatrzył się specjalnie w tykę, oprawioną w gwóźdź i w ten sposób zabił biedne ptaszki. Dochodzenia w tej sprawie przeprowadził p. prof. dr. Wrzosek, albowiem niegodziwość ta wywołała powszechne oburzenie. Jest więc nadzieja, że nastąpi przykładna kara i że podobne zajście już się nie powtórzy. Smutne to zdarzenie wskazuje na to, że w szkołach powszechnych ochrona ptaków jest niedostatecznie propagowana. Lepiej ma się sprawa w poznańskich szkołach średnich, gdzie młodzież z zapalem trudni się wyrobem dziupli i pańników dla ptaków. Koniecznym jest, aby propaganda w tym kierunku rozwinęła się wydatnie i aby wychowawcy młodzieży szkolnej stanęli w szeregu krwawców ochrony ptaków. (z)

— **W Parku Wilsona** odbędzie się jutro 28 bm. koncert od godziny 16 do 21. Koncertować będzie doskonały zespół orkiestralny Tow. Bratniej Pomocy Siły i Światła pod kierunkiem kapelmistrza p. Sternalskiego. Wstęp dla osób dorosłych wynoszący będzie 30 gr, dla dzieci zaś od 10 do 14 lat 15 groszy.

Przy cierpieniach nerek, chorobach moczowych, pęcherza moczowego i dolnego odcinka kiszek, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” łagodzi i usuwa szybko gwałtowne bólesci przy wypróżnieniu. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 11 122

— **Z targu.** Dnia 27. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,40—5,00 zł; masła mleczarskiego 4,80—5,20 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,30—1,40 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 28—30 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2,00 do 2,20 zł; słoniny wędzonej 2,40—2,80 zł; wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wołowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,40—2,80 zł; skopowiny 2,00—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,00—2,60 zł; za drób: 1 para kurcząt 3,00—4,50 złotych; kura 3,50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczka 4,00 do 6,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,80—2,00 zł; królik 3—4 zł; indyk 8,00 do 10 zł; za ryby: 1 kg. karpia 3,60—4,60 zł; lina 3,60—4,00 zł; okonia 2,00—2,40 zł; karpia 2,30—3 zł; białych ryb 1,00—2,00 zł; 1 kg. węgorza 3,20—3,60; 1 kg. sandacza 6,00—6,40 zł; 1 kg. leszcza 3,00 zł; 1 kg. suma 4,00 zł; 1 kg. szczupaka 3,60—4,40 zł. Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 10—12 groszy; 50 kilogramów złotych 4,50 do 5,00 zł; 1 kg. marchwi 60 gr; buraków 20—30 gr; cebuli 0,70—1,00 zł; szpinaku 30—40 gr; jarmużu 40—50 gr; pietruszki 1,60—2,00 zł; bobu 1,20 złotych; pecek rzodkiewek 10—15 gr; główka zielonej sałaty 15—25 gr. Za owoce: 1 kg. jabłek 1,80—3,60 zł; rabarberu 30—40 gr; wiązka młodej kalarepy 0,60 zł; 1 ogórek 0,80—1,20 zł; 1 kg. szparagów 0,60—1,20 zł; 1 kg. piestrzyczki 0,60—0,80 zł; 1 kalafior 1,50—2,00 zł; wiązka młodej marchewki 40—60 gr. — Targ spokojny, ceny bez zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Ofiary kąpiei.** Podana pod powyższym nagłówkiem w dzisiejszem wydaniu porannem naszego pisma wiadomość o tonięciu p. Walkowskiego i szczerliwym wyrażeniu, że nie dotyczy ona p. Walkowskiego, syna właścicieli apteki na Chwaliszewie, lecz osoby innej, noszącej tylko to samo nazwisko.

— **Ofiara lekkomyślności.** W tych dniach kolonista z Trzemeszala pod Trzemesznem Herman Huterbring powracając ze stacji spotkał na szosie znajomego Rimerę z Ostrowitego. Konie Huterbringa poniosły i w pewnej chwili obaj gospodarze poczęli się ścigać. Podczas szalonej jazdy Huterbring spadł z wozu, łamiąc oboczek, kilka żeber i kregosłup. Przywołany lekarz p. dr. Daniel z Trzemeszala zarządził przewiezienie chorego do zakładu Diakonów w Poznaniu, gdzie Huterbring zmarł następnego dnia. (k)

— **W związku z tragiczną śmiercią śp. Jana Boguckiego** w Meszynie (pow. wieluniński), dowiadujemy się dalszych szczegółów. Po zaficiu postrzelonego śmiertelnie śp. Boguckiego przewiózł p. Franciszek Kernlein z Poznania (Staszica 18) do szpitala w Kępnie. P. Kernlein oddał się do dyspozycji władz. Sędzia śledczy po przesłuchaniu zwolnił p. Kernleina natychmiast. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** Przy ulicy Marcelego Mottego 2 włamano się do mieszkania p. Michała Młynarczyka. Nie wysłędzeni włamywacze zabrali 177 zł w gotówce. — Przy ul. Marszałka Focha nr. 98 włamano się do mieszkania p. Michała Urbaniaka i skradziono dzieł męską wartości około 400 zł. — Na szosie w Ławicy zabrano rower męski własność p. Stefana Schulza, zamieszkałego przy ulicy Bukowskiej 32 (z)

— **Ostrzeżliwujący się włamywacze.** Jednej z ostatnich nocy trzech nieznanymi osobami wtargnęli do oberży p. Józefa Mroczyńskiego w Mazanowie (powiat ostrowski) w zamiarze dokonania kradzieży. Zbudzony szmerem p. Mroczyński wszedł do lokalu. Wówczas włamywacze strzelili kilkakrotnie w jego kierunku i zbiegli, zabierając butelkę wódki oraz inne drobne rzeczy. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— **Mieszko.** (Potrójny jubileusz.) W niedzielę, dnia 17 bm. miał Mieszko swój wielki dzień. Miejsce Kat. Tow. Robotników Polskich obchodziło w dniu tym uroczystość 20 rocznicę swego powstania i 40-letni obchód wydania encykliki „Rerum Novarum”. Z uroczystością tą połączone jubileusz 20-letniej pracy duszpasterskiej ks. prob. Jana Donata, który objął ją w r. 1911 jako młody kapłan rządy nad parafią mieszkowska, stał się pionierem ruchu organizacyjnego i założył kilka świetlic rozwijających się towarzystw miejscowych, m. in. i wspomniane Tow. Robotników. Od wczesnego rana zjeżdżały do Mieszkowa delegacje bratnich organizacji i po zebraniu się na rynku wraz z miejscowymi towarzystwami udały się w imponującym pochodzie ze sztandarami do kościoła na uroczyste nabożeństwo. Podczas mszy św., celebrowanej przez Jubilata ks. prob. Donata, wykonalni śpiewy artystyczne pp. drowa Do-

natowa, Niedbałówna i Jabłoński z Poznania oraz miejscowy chór kościelny przy akompaniamencie organowym p. sędziego Stacha, podniosło kazanie za wygłoszenia ks. prob. Niedzwiedziński z Jarocina. Po nabożeństwie odbyło się w ogrodzie proboszczowskim uroczyste posiedzenie Towarzystwa-Jubilata. Zebranie zajął prezes p. Grembowski, a sekretarz p. Świągół odczytał sprawozdanie z 20-letniej działalności Towarzystwa. Wyczerpująco opracowany referat o znaczeniu encykliki „Rerum Novarum” wygłosił p. Bączkiewicz. Nastąpiły deklamacje, występy chórów miejscowych i przemówienia gratulacyjne delegatów, poczem zabrał głos ksiądz-Jubilat, który, głęboko wzruszony, dziękował za tak liczne dowody uznania działalności na polu społecznym, co dla niego i dla Towarzystwa Robotników, którego jest patronem, stanowić będzie pożytek i otuchę do dalszej pracy. W południe odbył się wspólny obiad a pamiętny dzień zakończyła ochotcza zabawa ludowa w ogrodzie strzeleckim na 2 salkach. (z. j.)

— * Inowrocław. (Śmiertelne wypadki.) W ostatnich dniach w Inowrocławiu i okolicy miał miejsce cały szereg nieszczęśliwych wypadków. Z rusztowania spadł na bruk Stanisław Wrzesiński, zatrudniony przy odnawianiu domu przy ul. Kasztelańskiej. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala powiatowego. Tegoroczny zmarł wskutek kontuzji kolejarz Jan Kawalek, zamieszkały na Błoniach. Nieszczęśliwy pracował jako przetokowy i dostał się pod koła pociągu, nadjeżdżającego z Kruszwicy. Rolnik niej. Drzewiczak, zamieszkały w Mamliczu, chcąc zacerpnąć wody ze studni, wpadł do niej i zmarł natychmiast na aneurysm serca. Bardzo uroczyste odbył się pogrzeb tragicznie zmarłego sierżanta Józefa Bukowskiego, który, jadąc z Bydgoszczy, wypadł w niewyjaśniony sposób z pociągu. Sp. sierżant Bukowski cieszył się ogromnym uznaniem, jako członek orkiestry 59 p. p.

— (Ciekawe prelekcje) Znany podróżnik polski p. Stanisław Jarosz wygłosił w ubiegłym tygodniu szereg prelekcji dla dorosłych oraz młodzieży o swej podróży po Stanach Zjednoczonych Am. P., uwzględniając główne parki narodowe w górach Skalistych, Kalifornii i na Alasce.

— (Z miejskiego komitetu L. O. P. P.) Dnia 20 bm. przybyli do Inowrocławia specjaliści w sprawach lotnictwa cywilnego, delegat min. komunikacji p. dr inż. Chojarczyk oraz sekretarz wojewódzkiego komitetu L. O. P. P., p. por. Szybel, którzy zwołali w towarzystwie wiceprezydenta miasta Juengsta, architekta Wróblewskiego i budowniczego Dżikowskiego lotnisko cywilne. Po podpisaniu protokołu lustracji p. dr inż. Chojarczyk oświadczył, że po ostatecznym wykończeniu lotniska dozor techniczny i administrację nad nim obejmie min. komunikacji.

— (Z Tow. Kolonii Wakacyjnych.) Dn. 28 maja w auli szkoły wydziałowej męskiej odbędzie się z racji „Tygodnia Dziecka” zebranie Tow. Kolonii Wakacyjnych, którego program obejmie prócz sprawozdań zarządu i przewodniczących sekcji, referat dr. Górskiej oraz program dalszej pracy ku poprawie zdrowia fizycznego i moralnego naszej młodzieży.

— (Znowu 70 robotników zwolnionych.) Wobec kryzysu gospodarczego sodownia w Matwach pod Inowrocławiem pod firmą „Solway” zmuszona była zmniejszyć ilość pracowników. Każdy ze zwolnionych otrzymał płatny urlop i tygodniową zapłatę za każdy przepracowany rok, kilku dawniejszych pracowników otrzymała stała emerytura. Sodownia w Matwach zatrudnia obecnie 400 robotników.

— (Samobójstwo czy wypadek.) Na torze kolejowym, prowadzącym w stronę Torunia znaleziono niej. Malinowskiego z Radojewic, który przypuszczalnie dostał się pod pociąg i uległ odcięciu rąk, kontuzji czaszki. Przewieziony do szpitala, mimo zabiegów lekarskich zmarł. Sprawa tą zajęła się policja. (em.)

— * Zbąszyń. (XI Zjazd Katolicki.) Praca organizacyjna w Komitecie XI. Zjazdu Katolickiego zaważyła już na dobre. — Wszyscy zdają sobie sprawę z tego, że nie chodzi tutaj o zwykłą rzecz, lecz o wzmo-

żać służbę Bożą, o dobro Kościoła i umocnienie podwalin państwa. Dlatego też pracy jest tak silne i ożywione. — Celem należytego i sprawnego podziału pracy utworzono 15 komisji a mianowicie: Komisja organizacyjna — przewodn. ks. prob. Plotka, kom. nabożeństw, kom. przyjęcia dostojników duchownych i świeckich — przewodn. naczelnik sądu grodzkiego p. T. Plotka, kom. dekoracyjna — przewodn. p. nacz. Dzierbiński, kom. kwaterunkowa przewodn. ks. mian-sjonarz Wasiele, kom. finansowa — przew. p. Filipowski, kom. pochodowa — przewod. dca. garnizonu por. Dymowski, kom. pogotowia ratunkowego — przew. p. dr. Piotrowski, kom. propagandy — przew. p. Macoła, kom. dla zniżek kolejowych — przew. p. naczelnik A. Kowalski, kom. wystaw — przew. ks. mian-sjonarz Rywolt, kom. manifestacji wieczornej — przew. p. dyr. Wendtland, kom. przyjęcia wieczornego — przew. p. prez. Cecylja Kryzanowa, kom. komunikacyjna — przew. p. Niedbał Franciszek, kom. apro-wizacyjna — przew. p. Marja Lutomska. Na przyjęcie J. Eminencji Ks. Kardynała Prymasa wyruszył banderka konna i oddział rowerzystów. Również ustalono, że poszczególne towarzystwa i organizacje wybudują bramy honorowe. Poważne zadanie czeka komisję kwaterunkową. Miasto podzielono na cztery rejony, które obejmą członkowie komisji i sporządzą spisy kwater.

— * Kruszwica. (W ręce Polaka.) Jeden z najpoważniejszych młynów kujawskich, dawniejsze „Zakłady Rolniczo-Przemysłowe”, potem „Kujawska Spółka Przemysłowa-Handlowa”, finansowana przez angielski kapitałizm, przeszedł obecnie w ręce polskie, objął go bowiem stary zasłużony przemysłowiec p. Karłowski, znany na Kujawach jako działacz narodowy. — Mimo starań żydowskich i niemieckich, którzy pragnęli zagarnąć w swe ręce, oddano placówkę polskiemu przemysłowcowi.

Z POMORZA

— * Grudziądz. (Niebawem wyróżnienie zakładu naukowego.) Pan Minister W. R. i O. P. zwołał w roku bieżącym Państwowe seminarium nauczycielskie w Grudziądzu od przeprowadzenia piśmiennego i ustnego egzaminu dojrzałości, polecając wydać wszystkim kandydatom świadectwo dojrzałości z dopiskiem, że w roku 1931 zakład zwolniony został od przeprowadzenia egzaminów. — Zaszczególne wyróżnienie zakładu nastąpiło na podstawie przeprowadzonych kilkakrotnie wizytacji przez pp. wizytatorów, którzy pracę wychowawczą i naukową uznali jako wybitną. Dyrektorem seminarium jest p. Jan Szczypiński, odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi za pracę na niwie pedagogicznej. Świadectwo dojrzałości otrzymali: Bąk Antoni, Bielany Jan, Dombrowski Paweł, Dembiński Bernard Klajna Jan, Krakowski Józef, Kustusz Edmund, Zabacki Franciszek, Masiak Kazimierz, Mikołajczak Jan, Nastrożny Fr., Nogalski Wacław, Płucienik Mieczysław, Robaczewski Jan, Sielski Klemens, Słupski Alfons, Stasiak Stanisław, Szczutowski Edmund, Schmelter Zygmunt, Zaboński Alfons i Zakrzewski Zenon (x)

— * Starogard. (Ofiara kąpieli.) Podczas kąpieli w stawie utopił się 17-letni Józef Ledeman, syn kolejarza w Majewie; obecni podczas tragicznego wypadku towarzysze L. niestety nie umieli przyjąć to-nacemu z pomocą. (x.)

Świetnie zapowiada się „Tydzień Dziecka”

trwający od 28 do 31. bm.

Nabożeństwa. — Przedstawienia. — Gopowie brat Cezary. — Dzień Matki. — Uroczystość na stadionie.

Zewsząd słyszymy, że 28. bm. zaczyna się „Tydzień Dziecka”. Piszą o tem w gazetach, mówią po domach i szkołach (przecież nawet ma być jeden dzień wolny od zajęć), każą cie-

żyć się dzieciom, a starszym przypominają o obowiązkach. Bardzo to pięknie, ale co to właściwie będzie?

Otóż cała uroczystość zacznie się w czwartek 28. Już o 9-tej we wszystkich kościołach parafjalnych zostanie odprawione nabożeństwo, poczem w szkołach nauczyciele opowiedzą dzieciom o tem po co właściwie urządza się „Tydzień Dziecka”?

Największa jednak radość zapanuje wśród dlaty, gdy o 15-tej ruszy grupkami do kin na specjalne przedstawienie. W tym czasie po ulicach będą chodziły panie i panowie ze „srebrnymi” żetonikami lub kolorowymi papierkami, kwestując na biedne, chore i bezdomne sierotki.

Wieczorem zaś o godz. 20-tej znana prelegentka p. dr. Gorgolewska mówić będzie przez radio do mamus, tatu-siów i wszystkich, wszystkich dużych ludzi o tem, „jak odpowiadać na uśmiech dziecka”. Identyczny program będzie w dniu następnym z tym jedynie wyjątkiem, że przez radio o godz. 18.45 mówić będzie, jak zawsze strasznie ciekawie, dobrze wszystkim starszym i młodszym znany brat Cezary. Będzie mówił o czemś bardzo dziwnem, „o małych, a wielkich rzeczach”.

W sobotę będzie coś bardzo dziwnego. Dzieci nie pójda do szkoły, lecz gdzieś za miasto na łąki i pola. Tam przyjadą wozy pełne słodczy, których dostarczą dobrzy ludzie i nasi mali przyjaciele będą się bawić i cieszyć aż do wieczora. A po ulicach będą wciąż chodziłi dobrzy ludzie, przypominając wszystkim o dzieciach ubogich i nieszczęśliwych.

A przechodnie wzruszeni grosza na cel dobry skąpić nie będą. Choć po pięć groszy, a urosnie z nich wielkie, wielkie szczęście dla małych obywateli.

O godz. 19.45 prof. Jontscher najlepszy znawca dziecka pouczy wszystkich przez radio o obowiązkach naszych względem „Higieny i zdrowia dziecka”.

W niedzielę będzie „Dzień Matki”. Jak to? Przecież mamusia jest cały rok? Skądże więc naraz właśnie dziś mamy sobie o tem przypominać?

To już taki obyczaj, że człowiek przez całe życie nosi jakieś imię, a tylko raz do roku w dniu jego patrona wszyscy przynoszą mu prezenty, jest krem albo jakaś inna legumina na obiad i wszyscy się cieszą, ściskając szczęśliwego solenizanta. Otóż w niedzielę będą jakby imieniny wszystkich mamus w Poznaniu. Rano będą wszędzie uroczyste nabożeństwa, bo wszystkie ważne i dobre sprawy z Bogiem zaczynać należy, a później o godz. 15-tej, zbierze się na Stadionie mnóstwo dzieci, aby złożyć właśnie uroczysty hołd, coś jakby życzenia matce. Będą tam śpiewy, przemówienia i wiele radości. Tą akademię „Dnia Matki”, rozniesie Radio na całą Polskę. A wszyscy będą mieli przypięte żetoniki „Tygodnia Dziecka”, w oknach zaś będą piękne nalepki, bo każdy coś zechce zrobić dla uszczęśliwienia dzieci.

Najlepszy jednak prezent zostawił na koniec — przez czwartek, piątek i sobotę Zoolog będzie otwarty dla wszystkich i wszystkie dzieci będą mogły darmo podziwiać najrozmaitsze nieznanne zwierzęta.

Niech nikt zatem nie skąpi grosza na tak wzniosły cel. (z)

Akademja ku czci

św. Joanny d'Arc

Staraniem Tow. Polsko-Francuskiego w Poznaniu i Koła Historyków Stud. Uniw. Pozn. odbędzie się w niedzielę najbliższą uroczysta akademja, poświęcona uczczeniu bohaterkiej Dziewicy Orleańskiej, twórczyni narodowego ducha Francji i jej obroczyni w walce z najeźdźcą, św. Joanną d'Arc, w pięćsetlecie jej męczeńskiego zgonu. Protektorat nad uroczystością przyjął J. E. Ks. kardynał Prymas dr. August Hlond, udział w Komitecie Honorowym biorą przedstawiciele władz państwowych, kościelnych, uniwersyteckich i szkolnych, oraz p. konsul Rzeczyp. Franc. w Poznaniu de la Serre.

Przemawiać będą pp. prof. prof. Dembiński i Langlade, część artystyczną wypełni występ chóru „Echa”. Akademja odbędzie się w Auli Uniwersytetu Pozn. w niedzielę dnia 31. bm. o godz. 12.15 w południe. Wstęp wolny dla wszystkich. Bilety w sekretarjacie Koła Hist. Zamek, oraz przy wejściu do Auli w dniu akademji.

Szan. Obywatelstwo m. Poznania weźmie niewątpliwie liczny udział w tej akademji i w ten sposób da wyraz swej czci dla wielkiej patriotki i świętej bratniego narodu francuskiego.

SPORT

Pięściarstwo

Lódź — Poznań. W sobotę urządza Poznań. Okr. Zw. Bokserski z okazji 5-lecia swego istnienia międzyokręgowe zawody o godz. 20.30 w hali reprezentacyjnej P. W. K. Po-wyższy mecz jest pierwszym spotkaniem reprezentacji Poznania z Łodzią a wobec dobrej formy łodzian wzbudził wielkie zainteresowanie całej pięściarskiej Polski. Reprezentacja Poznania została starannie do-brana, co tem bardziej okazało się koniecznym, że niektórzy zawodnicy nie mogą na-dal się utrzymać w swej dotychczasowej wadze. Skład naszego zespołu podaliśmy już wczoraj; jest on najlepszy na jaki w chwili obecnej może się zdobyć Poznań, to też należy się spodziewać atrakcyjnych walk i na wysokim poziomie technicznym. Przeprowadzą biletów w firmie „Camera” ul. R. Ratajczaka 3.

Piłka nożna

Wielka atrakcja czeka Poznań w niedzielę, a mianowicie sensacyjny mecz o mistrzostwo ligi „Garbarnia” (Kraków) i „Warta”. Spotkanie to zapowiada się pierwszorzędnie, ze względu na doskonałą formę gości. Mecz odbędzie się o godz. 17.30 na boisku „Warty”.

Następujących sędziów wyznaczył PKS na niedzielę: „Warszawianka” i „Cracovia” — p. R. Brzeziński; „Wisła” i „Lechia” — p. Krukowski; „Pogoń” i „Czarni” — p. Rettig; „Warta” i „Garbarnia” — p. War-dęszkiewicz; „Ruch” i „Legja” — p. Słomczyński.

Tennis

W mistrzostwach Francji w finale podwójnej parę zwyciężył zespół angielski Bennett i Nuthall bijąc parę Ryan i Aussem 6:2, 7:5. W mieszanej w finale Nuthall i Spence pokonali parę Shepherd Barron i Austin 6:3, 5:7, 6:3. Wogóle podwójne były fatalne dla Francji, bowiem do półfinału doszła tylko jedna para Metaxa i Gentieu, a do finału — żadna. Daje się bardzo we znaki brak Cocheta i Lacoste'a! Borotra w podwójnej jakoś nie zdołał znaleźć sobie partnera; z Boussus nie mogą się zgodzić, bowiem obaj przyzwyczaili się grać po lewej stronie, dlatego wzajemnie sobie raczej przeszkadzają, to też w ćwierćfinale ulegli w trzech setach zespołowi Perry i Hughes. — W spotkaniach pojedynczych następujące wyniki zastępują na uwagę. J. Satoh (J) i de Buzolet (Fr.) 6:2, 6:3, 7:9, 6:4; Kehrling (W) i Oliff (An) 4:6, 2:6, 6:1, 8:0, 8:6; Borotra (Fr) i Collins (An) 6:4, 6:4, 8:6.

Jedyny w Polsce, bezkonkurencyjny, słynny chór rewelersów

Chór Dana

wystąpi w sobotę, 30 b. m., o 11 wiecz. w teatrze „Słońce”.

Stawni ci polscy rewelersi reklamy nie potrzebują. W interpretacji CHÓRU DANA jakże cudownie brzmią płomienne tanga argentyńskie, jakże wzruszają sentymentalne piosenki rosyjskie lub dzikie pieśni meksykańskie, pełne namietności i nie-okielzanego żaru. Na sobotnim wieczorze wykonanych będzie szereg najpiękniejszych piosenek. CHÓR DANA od czasu swego istnienia wystąpi poraz pierwszy w Poznaniu, — nie więc dziwnego, że zaciekawienie występem jest olbrzymie.

Oprócz śpiewaków udział przyjmą ponadto: czarująca, pełna pikanterji gwiazda teatru „Qui Pro Quo” NIUSIA NOBISÓW-NA, doskonała pieśniarka, oraz doskonały konferencjer, satyryk i humorysta WALERY JASTRZĘBIEC, świetny gitarzysta W. ŻYWOŁEWSKI i doskonały piosenkarz MIECZYSLAW FOGG. Zarówno nazwiska znakomitych wykonawców, jak i bogaty program — są najlepszą rekompensacją, że sobotni wieczór CHÓRU DANA będzie prawdziwą atrakcją.

Pomimo wielkich kosztów ceny biletów najniższe 2—6 złotych. Do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrovskiego, Gwarna 20. Tel. 56-38. zw 29 487

Teatr Wielki

DZIS — „Casanova”. Czwartek, 28. 5. „Księżna Cyrkówka” Piątek, 29. 5. „Iris”. Sobota, 30. 5. „Księżna Cyrkówka”. Niedziela, 31. 5. „Cyganeria” — występ gość. Ady Sari. Poniedziałek, 1. 6. „Księżna Cyrkówka”. Początek o godz. 8 wieczorem. Przeprowadzą biletów w Teatrze Polskim od godz. 10—17. Ceny biletów od 75 groszy.

Teatr Polski

DZIS — „Noc sylwestrowa” — ostatni gościnny występ A. Fertnera. Czwartek, 28. 5. „Zdobycie twierdzy”. — Premiera Piątek, 29. 5. „Zdobycie twierdzy”. Sobota, 30. 5. „Zdobycie twierdzy”. Niedziela, 31. 5. „Zdobycie twierdzy”. Poniedziałek, 1. 6. „Zdobycie twierdzy”. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIS — „Matrikuła 33” — przedstawienie dla wojska. Czwartek, 28. 5. „Sztuba” Piątek, 29. 5. „Sztuba”. Sobota, 30. 5. „Sztuba”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowski, narożnik ul. Gwarnej

Stronnictwo Narodowe

Koło Poznań-Śródmieście

Plenarne zebranie odbędzie się dziś w środę, 27 bm., w salce Stronnictwa (św. Marcin 65). Referaty wygłoszą: prezes Dzielnicy Wielkopolskiej Sokolstwa p. Antoni Wolski n. t.

„Wspaniała manifestacja sokola”

omawiając wielki dzielnicowy zlot sokoli w dniach 4 i 5 lipca, oraz p. Karol Rzepecki n. t.

„Dwa pomniki — dwa symbole”

Prelegent podzieli się wspomnieniami z obchodu odsłonięcia pomnika grunwaldzkiego w Krakowie w 1910 r. i nawiąże do czekających nas uroczystości w Poznaniu.

O najliczniejszy udział w tem bardzo interesującym zebraniu uprasza Zarząd.

Koło Poznań - Główna

Zebranie miesięczne Koła Stronnictwa Narodowego w Główniej odbędzie się w czwartek, dnia 28 maja 1931 r. o godz. 7.30 wieczorem w sali p. Jankowskiego przy ul. Główniej 111.

Referat wygłosi poseł m. Poznania p. Franciszek Górczak. O liczne i punktualne przybycie członków, zwłaszcza pp. mężów zaufania, Prosi

ZARZĄD.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z NASZEJ MÓWNIICY

Odczyt w teatrze Piscatora — Znakomity gość z Rzymu — Język poetycki Ariosta — Drugi gość z Włoch — Florencka drukarnia pięknych książek i jej polski twórca.

Mieliśmy w Poznaniu temy dniami kilka wyjątkowo interesujących odczytów, z których należy tu choćby pobieżnie zdać sprawę, aby nie przemięły bez echa dla tych, co nie mogli wziąć w nich udziału.

Więc najpierw urządziło Tow. Literackie im. A. Mickiewicza (oddział poznański) swoje miesięczne zebranie, przyczem Dr. J. Berger, wykładający literaturę niemiecką w naszym uniwersytecie, wygłosił referat o „Teatrze Piscatora”. Skreśliwszy rewolucyjno-społeczne podstawy tego teatru zajął się prelegent jego techniką inscenizacyjną i reżyderską, ciekawymi próbami powiązania filmu z teatrem, architektoniką sceny itd. i niektórymi scenicznymi realizacjami. Bodajże pierwszy raz na ten temat mówiono publicznie w Poznaniu, odczyt był bardzo ciekawy i doskonale przygotowany, audytorjum liczniejsze niż zwykle.

W ostatni piątek mieliśmy znów aż dwa niezwykle, wyjątkowe wprost odczyty. O godz. 6-ej mówił prof. Giulio Bertoni, znakomity romanista z Rzymu, przedstawiony przez prof. Morawskiego, o „Języku poetyckim Ariosta”. Był to jeden z najświetniejszych odczytów, jakie w ogóle można było w ostatnich latach usłyszeć w Poznaniu. Wygłoszony w języku włoskim z wyjątkową wprost oratorską sztuką, z siłą przekonywującą, z poletem uczonego i artysty zarazem, odczyt ten był z wielu względów rewelacją, prelegent rozwinął głębokie, oryginalne koncepcje na temat języka poetyckiego i poezji, stosunku poetyki do lingwistyki, zestawiał przekonywująco język poetycki Ariosta z językiem Tassa, akcentował malowniczość i plastyczność pierwszego a muzykalność drugiego, docierał do samych źródeł sztuki poetyckiej. Śmiertelnym grzechem i niepowetowaną szkodą było opuścić ten odczyt temu, kto w ogóle ma aspiracje do zajmowania się kulturą artystyczną. Audytorjum z 50 osób było zbyt skromne jak na tej miary prelegenta i tak interesujący odczyt.

W tymże dniu w poznańskim Tow. bibliofilów mówił p. S. Tyszkiewicz z Florencji o swojej niezwykle florenckiej drukarni. Pisano tu już o niej nieco; odczyt był bardzo pouczający i w bardzo miłej formie wygłoszony. Wyłonił się z niego ideał bibliofila i typografa, co to ustawicznie samą istotę, duszę książki ma na oku i od tej duszy, od wnętrza wychodzą, szuka dla książki najwłaściwszej, na najlepszych wzorach opartej szaty. Do stało się przytem dobrze różnym ultra-bibliofilskim dziwactwom i maniactwom wynaturzonym, przysłupiającym. Pogadankę ilustrowano świetnymi wydawnictwami oficyny Tyszkiewiczów z monumentalnym katalogiem antykwara Duveena na czele, wydanym w 24 tylko egzemplarzach na specjalne zamówienie z cudownymi wprost reprodukcjami rzeźb Quattrocenta. I ten odczyt był rewelacją i zbliżył wcale liczne audytorjum do świetnych tradycji wielkich renesansowych typografów. Obecni skorzystali wiele i serdecznie dziękowali prelegentowi za odwiedzenie Poznania.

R. P.

Prof. Bertoni — polskim doktorem honoris causa. Znakomity romanista, profesor uniwersytetu rzymskiego dr. Bertoni, którego gościli niedawno sfery naukowe Poznania, został promowany na doktora honorowego Uniwersytetu Stefana Bato-rego w Wilnie. Uroczystą promocję zajął J. M. rektor Januszkievicz. Ks. prorektor Falkowski w wygłoszonej po włosku przemówieniu scharakteryzował ściśle stosunki, łączące naukę polską ze światem naukowym włoskim i przyjaźń wzajemną Italii i Polski. Dziekan prof. Glixelli również w języku włoskim omówił działalność naukową włoskiego uczonego, który jest autorem m. in. wielu prac o Krasińskim. Po wręczeniu dyplomu honorowego, prof. Bertoni wygłosił krótki odczyt. (nw)

Książki nadesłane

Well' „Dobre wychowanie na codzień”. Poznań. 1931. Wydawnictwo Polskie R. Wegnera.

„Obniżenie kosztów budowy rozwiązaniami sprawy mieszkaniowej”. Praca zbiorowa. Warszawa 1931. Nakł. Inst. Szerzenia Praktycznej Wiedzy Przemysłowej.

Zdzisław Górniśiewicz: „Zakłady piętrzące wodę”. Przepisy prawne. Wyd. „Polityki Rolnej”. Warszawa 1931.

ZŁOTA WOLNOŚĆ JAKO RACJA STANU

Jako plon zeszłorocznego Zjazdu im. Kochanowskiego ma się okazać olbrzymia księga p. t. „Kultura staropolska”, znajdzie się w niej pełny tekst referatów, wygłaszanych na Zjeździe z konieczności w streszczeniu. Dotąd wyszły już w formie odbitek niektóre prace, między innymi doskonały szkic dr. K. Dobrowolskiego „Umysłowość i moralność społeczeństwa staropolskiego” i ogromnie interesujący referat prof. St. Estreichera „Kultura prawnicza w Polsce XVI wieku”, opracowany na szerokim tle porównawczem.

Surowo ocenia prof. Estreicher ówczesny poziom polskiej jurisprudence i niskość tego poziomu uważa za jedną z znaczniejszych przyczyn jednostronnego rozbudowania ustroju Rzeczypospolitej szlacheckiej, co wiadomo jak smutne przyniosło wyniki. W całej zachodniej Europie, w ciągu XVI stulecia, następuje w dziedzinie prawniczej zasadniczy zwrot, któremu patronuje prawo rzymskie. Miejsce prawa zwyczajowego — w większości krajów już pospisywanego w t. zw. „zwody” — zajmuje prawo ustawowe, narzucone zgóry, układane przez fachowych prawników, zgodnie z wymogami teorii prawa, reprezentowanej wówczas przez prawo rzymskie i oparte na niem kanoniczne. Toruje to drogę ustalaniu się w społeczeństwach pojęć prawa rzymskiego tak w dziedzinie prywatnoprawnej, jak i publicznoprawnej. Szczegółne znaczenie mają poglądy prawa rzymskiego na istotę władzy monarszej; zasada „voluntas regis lex esto” wola króla jest prawem, współdziałała skutecznie w utrwalaniu państwa absolutnego, opartego na zależnej od władcy biurokracji, która na zachodzie, z końcem XVI lub z początkiem XVII wieku jest już faktem dokonanym.

Inaczej w Polsce. Na zachodzie podstawą rozwoju prawa nowożytnego jest prawo rzymskie — my, zatrzymaliśmy średniowieczne prawo rodzime za podstawę rozwoju; wpływ prawa rzymskiego jest u nas słaby. Szlachta, uzyskując coraz większą władzę rozbudowuje swój ideał kultury, prawniczej, „ideał” jak najdalej idącej wolności i równości stanu szlacheckiego, zagwarantowany przez bezpośredni wpływ szlachty na ustawodawstwo, sądownictwo i administrację. Władza króla, jest coraz bardziej ograniczona. Na zachodzie dominuje „racja stanu” — podporządkowująca interes indywidualny interesowi państwa — w Polsce nawet istotne potrzeby państwa muszą ustępować przed „złotą wolnością”, element publiczno-prawny przed prywatno-prawnym. Prof. Estreicher analizuje poszczególne czynniki, które wpłynęły na taki stan rzeczy. Wskazuje przede wszystkim na niedostateczną znajomość prawa rzymskiego w Polsce piętnastowiecznej, na skąpe i nieudolne nauczanie prawa w Polsce XVI wieku, nisko — może zbyt nisko — ocenia znaczenie studiów Polaków na wydziałach prawniczych w pozagranicznych uniwersytetach. Bardzo przenikliwie określa dalej prof. Estreicher stosunek do prawa rzesz szlacheckich, namiętne umiłowanie „praw przodków”, uważanie ich za coś nienaruszalnego i za tem idącą niechęć do wszelkich zmian, szczególnie dyktowanych prawem rzymskiem, którego obawiała się szlachta jak ognia, uważając je — słusznie — za przednią straż absolutyzmu.

Wskutek szerokiego udziału szlachty w sądownictwie szczególnie, znajomość prawa była szeroko rozpowszechniona, ale tylko praktyczna znajomość przepisów i formalności, brak było natomiast wyszkolenia teoretycznego. To, i brak jednolitej kodyfikacji prawa obowiązującego w Polsce, do której szlachta nie dopuszczała, odbiło się najfatalniej na prawie ziemskim, zebrano bowiem w całość w Polsce ówczesnej prawo kościelne, stojące nawet na dość wysokim poziomie, dalej prawo miejskie i ormiańskie. Najgorzej wyglądało sądownictwo szlacheckie, formalistyczne, a cierpiące na brak egzekutywy, którą zastępowały sławne „zjazdy”. Ogromnie ciekawe są uwagi prof. Estreichera o bogatej i oryginalnej, ale nastawionej praktycznie polskiej literaturze politycznej, o udziale prawników w dyplomacji polskiej i polskim języku prawniczym.

Kultura prawnicza w Polsce szlacheckiej daje znamienity przykład rozbratu między teorią a praktyką. W teorii — prawo jest ponad wszystkim, ponad królem, który jest tylko stróżem prawa, jego „okiem, uchem i językiem”; w praktyce prawo to jest wyrazem interesów jednego tylko stanu, z czego wynikają dla państwa duże niebezpieczeństwa, pozatem wskutek niedostatecznego rozwoju, nawet

wśród swych najgorliwszych zwolenników nie potrafi ono zapewnić sobie należnego autorytetu. Wiele ziemi drogami chadzała kultura prawnicza w Polsce przedrozbiorowej; zawieruszony się na bezdrożach złotej wolności, nie dotrzymała kroku państwom Europy zachodniej. — Tem pilniej winna odegrać się w teraźniejszości.

Dr. Marja Wojciechowska
Poznań.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Mycielscy w powstaniu listopadowym. Było ich czterech: najstarszy Franciszek, dwaj bliźniacy Michał i Ludwik, oraz najmłodszy Józef. Wszyscy wyruszyli na pole walki w r. 1830; dwóch wróciło, dwóch (Franciszek i Ludwik) poległo bohatercko w bitwach pod Rajgrodem i Grochowem; po wszystkich czterech pozostały przechowywane przez rodzinę cenne pamiątki, które z szacunkiem oglądaliśmy na wystawie pamiątek 1830 r. w Muzeum Wojskowym. Jeden z nich, Michał, doczekał się w rocznicowym roku dzięki pochwały i naśladowania godnym zabiegom rodziny, osobnej monografii pisał mgr. Janusza Staszewskiego, wydanej sumptem rodziny jako 13-ty zeszyt redagowanych przez prof. Skalkowskiego „Zyciorysów zasłużonych Polaków w XVIII i XIX w.” („Gen. Michał Mycielski”, Poznań 1930, str. 37, z 9 ryc.). W krótkim tym, ale zwartym i przejrzystym zarysie biograficznym dał autor obraz życia gen. Mycielskiego, ujęty w cztery rozdziały, z których pierwszy poświęcił krótkiej genealogii Mycielskich, drugi służbie wojskowej Michała w armii Napoleona i Królestwa Kongresowego, trzeci udziałowi w powstaniu listopadowym, a ostatni pobieżnemu opisowi jego życia i śmierci na emigracji. Monografia oparta jest na źródłach archiwalnych z Archiwum Państw. w Poznaniu, Archiwum Akt Dawnych w Warszawie, a przede wszystkim na materiałach z rodzinnych archiwów Mycielskich w Kobylepolu, Wydwach i Wolsztynie, co ogromnie podnosi jej wartość. (f. p.)

POLONICA WŁOSKIE

Odczyt o J. Kochanowskim. Prof. Mawer wygłosił we Florencji odczyt o Kochanowskim. Jest to dalsze ogniwo w szeregu tych objawów, które się łączą z zeszłoroczną rocznicą urodzin poety. Liczba 60 osób, które się na odczyty zebrały, dowodzi u-miejętnej organizacji i zainteresowania imprezami odnoszącymi się do naszej kultury. (P.)

TEATR

Amerykańska sztuka we Lwowie. Piszą nam ze Lwowa: „Rozmaitości” wystawiły reportaż sceniczny (czytaj: melodramat) amerykański pod tytułem: „Halo! Radio Chicago”. Sensacyjny ten braciśzek „Broadwayów” i „Pociągów widm” rozgrywa się w sturadju Chicago, które to miasto jest jak wiadomo okazowym terenem amerykańskiej teatry i twórczości życiowej, upostaciowanej w bandytyzmie „organizowanym i wydoskonalonym tak, jak nigdzie na świecie. Szajka bandytów jest też główną bohaterką tego utworu, a dokazuje ona cudów nieuchwytności dzięki temu, że jest w porozumieniu z radiostacją i używa jej do swoich wzniosłych celów. Nie brak naturalnie, tajemniczego morderstwa, niezdarnej policji i końcowego „happy end” a artystycznie rzecz połączona na reżyserji i na aktorach. Pod tym względem nasz zespół ma również świetną tresurę jak opinie, więc amatorzy sensacji wyszli na swoim. (lk)

ROSTWOROWSKI KOŃCZY CYKL.

Z Warszawy donoszą nam:

Z okazji wystawienia „Przeprowadzki” w Teatrze Narodowym, gdzie pod reżyserją Sołtyskiego zyskała wielki sukces, udzielił K. H. Rostworowski rozmowy p. J. B. Sydze, przedstawicielowi „Gazety warszawskiej”. Dzięki temu dowiedzieli się czytelnicy, że autor „Niespodzianki” i „Przeprowadzki” wykaźca już trzecią, ostatnią sztukę z tego cyklu. Tytuł jej będzie: „U mety”, cztery akty z epilogiem.

Rzecz rozgrywa się w środowisku bardzo zamożnego mieszczaństwa i świata profesorskiego, ale osoby z „Przeprowadzki” pozostają głównymi, mianowicie Franek, mularz Felek, i Zośka, siostra Franeka a już żona Felka. Można z tego wnioskować, że postaci te „przeprowadziwszy się” na nowe życie, zdołały osiągnąć wyższy stopień na drabinie społecznej i weszły w mieszczańsko-inteligenckie. W ten sposób znalazły się „u mety” swego życiowego wyścigu, który Franek i Zośka zaczęli na dnie nędzy i zbrodni, w chałupie chłopiejskiej, gdzie rodzice ich zamordowali wracającego z Ameryki syna — zaś Felek, mularz, na społecznych krakowskich nizinach.

Przy tej sposobności doszło do wiadomości publicznej, że znakomity dramat Rostworowskiego „Kaligula”, może najświetniejsze z jego dzieł, będzie skomponowany jako opera. Muzykę pisze jeden z wybitnych twórców polskich. (tw)

DNI PLASTYKI W WILNIE.

Z Wilna donoszą nam:

Już niedługo będziemy mieli uroczyste dni naszej plastyki, a kulminacyjnym ich punktem będzie siódmy czerwiec. W dniu tym otworzy się poraz pierwszy nasze Muzeum Sztuki Współczesnej, właśnie organizowane w ostatnich swych szczegółach.

Mieści się ono, jak donosiliśmy w dawnej kordegardzie naszego Pałacu Reprezentacyjnego, która została zupełnie odnowiona i do potrzeb Muzeum zastosowana. Muzeum będzie zawierało przede wszystkim depozyty i dary. Z pierwszym depozytem pospieszyła już dykcja państwowych zbiorów sztuki w Warszawie, nadsyłając 16 obrazów, w tem Fałata, Pankiewicza, Pruszkowskiego, Rembowski i Skoczylasa. Napływają też dary i depozyty od artystów wileńskich i warszawskich, otwarcie odbędzie się uroczystość w obecności dyrektora departamentu sztuki i dyrektora zbiorów państwowych.

Równocześnie otworzy się doroczna wystawa wileńskiego Towarzystwa Artystów Plastyków, oraz objazdowa, urządzona przez Instytut Popierania Sztuki Polskiej. Tak siódmy czerwiec a dni następne zapowiadają się jako święto plastyki i będąc niemałe zainteresowanie. W. P.

GMACH JAK Z PEWUKI.

Kraków w. 26 maja.

Kto za lat kilka urządzi sobie podróż po Polsce, zwłaszcza po leżących na ubożu miejscowościach, zdumieje się nad dwoma zjawiskami: że tak się u nas wiele pobudowało i że pobudowało się w stylu nowoczesnym. Pod tym względem styl Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu (będący zresztą stylem ogólnoeuropejskim, znanym jako „funkcjonalizm”) utorował sobie drogę nie tylko do centrów, ale i na peryferje.

Przeglądając np. ostatniego „Architekta”, wydawanego w Krakowie przez Związek Architektów województwa krakowskiego, natykamy się na zdjęcia fotograficzne, które nas pouczają, że w takim Boryslawiu — do którego niejedną z nas może nigdy nie zajdzie — powstał kapitalny budynek pocztowy, jak przeniesiony z P. W. K. Kilka sześciennych pionowych wyrasta z poziomego. Szerokie przeszerzenie bez okien i tuż obok mnogie podłużne okna, zwłaszcza te narożne, tak bardzo charakterystyczne dla takich budowli. Widać, że wszystko przystosowane do jak największej użyteczności i że z użyteczności tej wyrosła już samorzutnie forma gmachu, pięknego przez to, że jest taki celowy.

Od tyłu wygląda to jak jeden masywny blok pięciu pięt. Od frontu masy pionowe wyrastają z poziomych. Wewnątrz mnóstwo światła i przestrzeni, ogromna hala piętrowa dla publiczności, wszędzie proste linie, białe i szare ściany, długie biegi listew drewnianych, wygodne schody i siedziska. Nad częścią „urzędową” mieści się jakby „półurzędowa”, tj. mieszkania dla dyrektora i zapewne urzędników; wygodne, z łazienkami i różnymi urządzeniami, które ułatwiają życie. Jest ich razem 23. Wszystkie estetyczne: okna, bramy, nawet kraty u okien urzędu proste, a artystycznie złożone ze sztab żelaznych. P. Witold Minkiewicz, twórca planu, ma się czem pochwalić, a to tem więcej, że gmach jego wybornie przystaje do swego środowiska. Na jednym ze zdjęć możemy obserwować widok, jaki przedstawia się z okna urzędu: horyzont zamknięty górami, a na płaszczyźnie, jak okiem rzucić, wieże wiertnicze. Surowa użyteczność budynku pocztowego wybornie kwadruje z tym funkcjonalistycznie „skomponowanym” pejzażem. (ak)

Pisma nadesłane

„Filomata”. Nr. 31. Treść: Śliwińska J. „Saphho”. — Ganszyniec R.: „Lecznica Asklepia”. — Oko J.: „Na Kapitolu”. — Ganszyniec R.: „Żywa starożytność”. — Bibliografja. — Własne drogi. — Satura lanx.

„Polska Gazeta Introligatorska”. Nr. 5. Treść: W. Grabowski: „Sztuka oprawy książki a sztuka toalety”. — Rybicki: „Projektowanie opraw książkowych”. — „Marmurkowanie papierów”. — W. Eichlerówna: „Prace uczennic kursu introligatorstwa artystycznego, wykonane w Państw. Szkole Sztuk Zdobniczych w Poznaniu”. — J. Wojc.: „Z historii introligatorstwa w Wrocławiu”. — „Stała wystawa maszyn i Narzędzi Rzemieślniczych w Grudziądzu”. — „Udoskonalenie maszyn do szycia nici”. — Z życia organizacyj introligatorskich. — Kronika. — Rozmaitości. — Wesoły kącik. — Odpowiedzi redakcji.

Symbol ofiarne go patriotyzmu

Pomnik N. Serca P. Jezusa — Opinia wybitnych dostojników kościelnych — Uregulowanie placu przed pomnikiem przez Magistrat — Składajmy

Zbliża się coraz więcej dzień, w którym pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu stanie w całej pełni majestatycznej swej szaty, jako symbol wdzięczności i ofiarnego patriotyzmu, jako i żywej wiary i miłości dla Kościoła Chrystusowego i prawd jego świętych ze strony naszego społeczeństwa polskiego i katolickiego.

Prace pomnikowe, jak dotąd, tak i obecnie postępują w żywym tempie. Staje się co raz więcej widocznym. Rusztowanie wielkie dokoła budowli zostało już całkiem usunięte, z wyjątkiem rusztowania małego dokoła wielkiej wnęki środkowej, w której stanie posąg Chrystusa Pana, a dokoło której p. prof. Rożek wykończy serię 16 pięknych płaskorzeźb, tak że wkrótce padną i te ostatnie resztki małego rusztowania.

Po usunięciu wielkiego rusztowania architektoniczna część łuku triumfalnego p. inż. Michałowskiego już obecnie ujawnia się w słonecznym swym pięknym materiale kamiennym. Przeszkodą dla ogólnego wrażenia jest jeszcze oplocenie, które wielką część budowli przed oczami widza zasłania. Ale i ta przeszkoda już w najbliższym czasie zostanie usunięta,

poczem dopiero budowla zaprezentuje się w całej swej monumentalności. Po stronie północnej łuku triumfalnego dokonywane są prace przez p. Pajzderską.

Świeżo tak budowle, jak również model Chrystusa w pracowni p. Rożka oglądali liczni dygnitarze, między innymi: księża biskupi Dymek i Laubitz, dalej ks. infułat Kłos, ks. prał. Prądzyński, ks. infułat Ruciński, ks. prał. Taczak i inni. Wszyscy oni najzupełniejsze uznanie wyrażali dla całokształtu prac artystycznych.

Dyrektor Ogrodów Miejskich, p. Marciniak w dalszym ciągu przygotowuje piękne otoczenie ogrodnicze po obu stronach pomnika. Zaś na froncie pomnika Magistrat położy wkrótce mozaikowe bruki, które wypełnią przed nim cały duży nowo powstały plac.

Wielkie dzieło zbliża się ku ukończeniu. Ale nie jest jeszcze całkowicie ukończone. I dlatego jak najgoręcej odwołujemy się do dalszej szlachetnej ofiarności naszego społeczeństwa polskiego i katolickiego o ciągłe jeszcze składowanie dla dokończenia tego, cośmy zbiorowo i uroczysto słubowali.

Sezonowa choroba — influenza wiosenna

Wraz z nagle nastaniem już nie wiosny — wiosny właściwie w tym roku prawie nie było — ale odrazu lata, mnożyć się zaczynają, zwłaszcza w ostatnich dniach, wypadki bardzo charakterystycznych nagłych zastożeń. Przejawiają się one w postaci występującej spontanicznie, nade wszystko u dzieci i młodzieży szkolnej, wysokiej, dochodzącej do 40 stop. C., gorączki, której towarzyszy silny ból głowy, nieprzewidywalna senność (lekarze stwierdzają wypadki 36-godzinne nieprzerwanego snu) — nadzwyczajna ociężałość i silne osłabienie. Brak, natomiast, zwykłych objawów grypowych: kataru, kaszlu, łamania kości, słowem oznak, wskazujących na przebieganie, jako źródło choroby.

Ta wiosenna, tak charakterystyczna influenza, którą nazwać można „influenza szkolna” — mimo że występuje w sposób napózór groźny, nieledwie maskując napózór tyfus, przebiega, jak dotychczas stwierdzono, bez poważniejszych komplikacji i przeważnie po dwóch, trzech dniach temperatura spada i następuje powrót do zdrowia, pozostaje jedynie przez kilka następnych dni jeszcze dość znaczne osłabienie.

Tak reagują wszelako na wiosenną influencję organizmy zdrowe. U jednostek obciążonych chorobami schorzeniami, słabszych czy wycieńczonych, nader ujemnie odbić się może i ta, napózór dobroliwie przebiegająca choroba na tak zwany punkt najcięższego oporu, jakim jest dotknięty stałym cierpieniem organ, czy mało odporny, wskutek ogólnych złych warunków, ustrój. I właśnie dlatego możliwe strzec należy szkolną młodzież przed zapadaniem na tę sezonową chorobę.

Co może być jej przyczyną? Niewątpliwie co do tego absolutnej pewności, że znaczna wszelako doza prawdopodobieństwa przypisać można, że bezpośredniej przyczyną szukać należy w nagłym nadejściu już nie ciepła, ale upału i duszności powietrza, do których organizm młodzieży nie zdołał się jeszcze przystosować. Wiadomo, że upał i susza sprzyja powstaniu chorób zakaźnych wskutek przyspieszonego tempa rozwoju zarodków chorobowych, a także wskutek powstających łatwo o tej porze roku zaburzeń w trawieniu. Prócz tego szerzeniu się chorób zakaźnych na wiosnę i w lecie sprzyja znaczne ożywienie ruchu spacerowego, wycieczkowego, patniczego, ćwiczeniowego, jazdowego itp. Wycieczkowie, wędrujący robotnicy, patnicy odpustowi, ćwiczący na powietrzu młodzież, stają się niebezpiecznym źródłem roznoszenia zarodków chorób, przyczyniając się w ten sposób do powstawania wszelkich epidemii. Faktem jest, stwierdzonym przez wielu lekarzy, że przebywanie w zwartych szeregach, jakkolwiek na otwartym powietrzu, niemniej jest szkodliwe, aniżeli pobyt w przepełnionych i źle przewietrzanych izbach mieszkalnych. Dlatego też system maszerowania zwartymi szeregami wpływa bardzo ujemnie na stan zdrowotny maszerujących.

I tu właśnie szukać należy wytłumaczenia szczególnego objawu, że obecna wiosenna influenza dotyka przeważnie dzieci, a zwłaszcza starszą młodzież szkolną. Kierownicy szkół winniby wyciągnąć właściwe z tego konsekwencje w postaci racjonalnego urządzania wycieczek i ćwiczeń wiosennych na powietrzu, możliwego unikania systemu szeregowania młodzieży zwartymi kolumnami, zarządzania częstych odpoczątków. Należy zwracać uwagę na ten szczegół, albowiem niepodobna przewidzieć, jak najniebezpieczniejsza napózór zakaźna choroba odbije się na poszczególnych organizmach.

Dr. S. C.

Międzynarodowy zjazd piekarzy w Budapeszcie

Z okazji 25-lecia Krajowego Związku Piekarzy Węgierskich, odbędzie się w dniach od 27 do 31 bm. wielki międzynarodowy zjazd w Budapeszcie. W jeździe tym reprezentowane będą także cechy piekarzy w Polsce. Cech poznański reprezentowany będzie przez czterech cechmistrzów.

Obrady międzynarodowego zjazdu, pozostające pod protektorem arcykiercia Józefa, odbywać się będą w salach rezydencji „Vigado”. Powitanie gości nastąpi na dworcu w Budapeszcie, poczem wszyscy udadzą się do hotelu. Wieczorem zaś nastąpi wspólne zapoznanie się. Nazajutrz, 28 bm. po śniadaniu następuje otwarcie międzynarodowych obrad, wieczorem zaś przejażdżka Dunajem a w końcu uroczysty bankiet na cześć przybyłych z wszystkich krajów gości. Dnia 29 bm. obradujący zwiędzą urzędzenia a w dziedzinie piekarstwa, przyczem odbędą się fachowe referaty. Dalej nastąpi zwiedzenie autobusami Budapesztu, a zarazem goście złożą wieńce na grobie „Niezanego Żołnierza”. W dniu 30 bm. z rana w dalszym ciągu goście zwiędzą będą osobliwosci miasta a po południu miasteczko Debreczin nad Cisą, gdzie odbędą się wspaniałe uroczystości. Ostatniego dnia po wspólnym obiedzie nastąpi w Budapeszcie pożegnanie gości i odjazd uczestników zjazdu. (z)

„Zielone piekło” Boliwii celem wyprawy naukowej

W Londynie przygotowuje się nowa wyprawa naukowa na zdobycie dżungli boliwijskiej, zwanej przez uczonych „zielonym piekłem”, a która geograficznie jest przedłużeniem niekniętego dotąd stopa ludzka Mato Grosso brazylijskiego. Na czele wyprawy, która potrwa około 2 lat stanie generalny konsul Boliwii w Londynie dr. Urrislagitia, który kilka miesięcy temu powrócił już z jednej podróży w tamtych stronach. Konsul w sprawozdaniu swym z ostatniej wyprawy opisał, że po długich miesiącach strasznych przejść, tortur i walki z dzikimi zwierzętami, gadami i krajowcami on i jego współtowarzysze wprawdzie obiecali sobie, iż nie powrócą już za żadne skarby do Mato Grosso. Obecnie jednak postanowili odbyć jeszcze jedną wyprawę. Cele wyprawy są przeważnie naukowe — dążyć ona jednak będzie do wyjaśnienia tajemnicy zaginięcia przed czterema laty bez wieści w ziołach tropikalnych lasów pułk. Fawcetta ze synem i drugim towarzyszem. Jak już londyńska prasa doniosła, wyprawa która ub. roku wyruszyła na ratunek zaginionych, stwierdziła, że niektóre przedmioty, będące własnością zaginionych, znajdują się w rękach dzikich mieszkańców Mato Grosso.

S. F.

Rozdawał pieniądze na ulicach Paryża

Ogromne zbiegowisko na Avenue d'Orleans wywołało pojawienie się jęgości, który rozdawał przechodniom na prawo i lewo banknoty po 50 i po 100 franków. Niezwykły filantrop miał oczywiście niesłychane powodzenie, natłok chętnych otrzymywania pieniędzy rósł coraz bardziej, aż wreszcie tłumy zapelnily ulicę kompletnie i przerwały komunikację. Zjawila się — rzecz prosta — policja i rozdawcę mamony aresztowano. Okazało się, iż jest to cudzoziemiec, który dwa dni temu przyjechał z Bourges do Paryża. Pozostaje do wyjaśnienia kwestja: Skąd pochodzą pieniądze? czy ofiarodawca jest przy zdrowych zmysłach?

Z różnych stron Polski

Dom Wypoczynkowy Stowarzyszenia Urzędników Kontroli Skarbowej w Jamnej.

Uroczą miejscowość klimatyczną Jamną w Beskidach Wschodnich była ubiegłej niedzieli widownią pięknej uroczystości. Odbyło się poświęcenie domu wypoczynkowego pod nazwą „Gorgany”, wybudowanego przez Stowarzyszenie Urzędników Kontroli Skarbowej da swoich członków, pracowników akcyzowych.

Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem, odprawionem przez ks. kan. Ferensa z Delatyna w kaplicy zbudowanej obok wspomnianego Domu. W czasie nabożeństwa przygrywała smyczkowa muzyka zespołu akademików ze Stanisławowa i śpiewał chór miejscowy działowy.

Następnie ks. kan. Ferens dokonał poświęcenia domu, poczem w dużej i pięknie udekorowanej sali jadalnej odbyło się przyjęcie gości i delegatów okręgowych S. U. K. S. w liczbie 120 osób przybyłych z całej Polski.

Przyłączenie gmin podmiejskich do Kalisza.

W magistracie m. Kalisza odbyło się posiedzenie komitetu rozbudowy miasta, na którym zapadła uchwała przyłączenia pobliskich terenów do gminy miejskiej. Ogólna powierzchnia miasta powiększona będzie w ten sposób o 100 procent. Ludność wzrośnie z 65 000 do 80 000.

Na tle bezrobocia we Lwowie.

Dnia 16 maja roku bież. wśród bezrobotnych, zgromadzonych przed Państwowym Urzędem Pośrednictwa Pracy we Lwowie, przy ul. Rutowskiego, 2 osobników kolportowało wiadomość, iż konsulat Z. S. R. R. we Lwowie werbuje bezrobotnych na wyjazd do Sowietów. Na skutek tych wiadomości zebrało się przed gmachem konsulatu przy ul. Nabelaka około 150 bezrobotnych, z których kilku dostało się do wnętrza, gdzie miano im obiecywać danię zarobku w wypadku wyjazdu do Z. S. R. R. Zgromadzonych przed gmachem bezrobotnych rozproszyły organa policji państwowej ze względu na bezpieczeństwo konsulatu. Podjęte zostały kroki celem ustalenia stanu faktycznego.

Nowe schronisko w Pieninach.

W roku bież. nastąpi otwarcie dwóch nowych schronisk w Pieninach. Jedno z tych buduje Śląska wojewódzka komisja turystyczna. Jest ono głównie przeznaczone na noclegi dla wycieczek śląskiej młodzieży szkolnej i kolonij letnich tej młodzieży.

Ministerstwo robót publicznych udzieliło subwencji na budowę tego schroniska, aby zapewnić w niem 20 łóżek dla turystów zwiedzających Pieniny. Pertrakacje w tej sprawie toczą się obecnie między Pol. Tow. Tatrzzańskim i śląskim urzędem wojewódzkim celem zawarcia odpowiedniej umowy. Schronisko, które mieścić się będzie w pięknej willi, utrzymanej w stylu podhalańskim, zbudowane jest u stóp Trzech Koron nad Dunajcem, powyżej gminy Sromowce Niżne, mniej więcej na przeciw Czerwonego Klasztoru powstanie więc na tle najpiękniejszego krajobrazu Polski.

Drugie skromniejsze schronisko będzie urządzone w wynajętej willi w Szczawnicy Niżnej, po drugiej stronie Pienin, bardzo blisko Dunajca w punkcie, w którym wysiadają uczestnicy wycieczek, przepływających łodziami przez Pieniny.

Fala pożarów na Wschodzie.

W ostatnich dniach zanotowano szereg większych pożarów we wschodnich częściach kraju. I tak w powiecie zamojskim pastwa pożaru padła wieś Rozłopy, gdzie spłonęło 30 gospodarstw oraz wieś Terespol, gdzie spaliło się 80 gospodarstw. W pierwszym wypadku przyczyną pożaru był rzuczony niedopałek papierosa. Przyczyną drugiego pożaru dotychczas nie wyjaśniono. W powiecie biłgorajskim pożar nawiedził miasteczko Tarnogród, — gdzie spłonęło zgórą 20 zabudowań.

We wsi Wichosiele, gminy wolniańskiej, powiatu baranowskiego w zabudowaniach Grzegorza Doniosza z nieustalonej przyczyny wybuchł pożar, który przy silnym wietrze przeniosł się na całą wieś. Pożar zniszczył doszczętnie 40 budynków mieszkalnych, 25 stodół, 13 chlewów i żywy inwentarz. Ogólne straty wynoszą przeszło 300.000 zł. W płomieniach znalazła śmierć 2 letnia dziewczynka.

W sprawie pamiątek

i dokumentów hallerowskich.

Towarzystwo Wydawnicze „Polskiej Armji Błękitnej” urządza w Poznaniu w dniach 3—6 lipca 1931 r., z okazji pobytu w Polsce Ignacego Paderewskiego i towarzyszących mu gości z Ameryki, „Wystawę Pamiątek Armji Błękitnej”. W tymże czasie, t. j. dnia 5 lipca rb., Towarzystwo Wydawnicze organizuje swój Walny Zjazd z udziałem gen. broni Józefa Hallera i wybitnych byłych organizatorów armji polskiej we Francji. Wystawa ma objąć następujące główne działy: I. II. Brygada Legionów Polskich, II. Armja Polska we Francji, III. Armja Polska w Ameryce, IV. Armja Polska we Włoszech, V. Oddziały Armji Polskiej w Rosji, VI. Armja gen. Hallera w Kraju, VII. Armja Ochotnicza 1920 r., VIII. Literatura, odnosząca się do Polskiej Armji Błękitnej.

W ścisłym gronie znajomych i kolegów obchodził w tych dniach (19 bm.) 25-lecie pracy, jako adwokat, radny naszego miasta notariusz p. mec. dr. Włodzimierz Krzyżankiewicz. Z okazji 25-lecia pracy zawodowej otrzymał szanowany powszechnie adwokat liczne dowody uznania, między innymi przesłał mu życzenia imieniem magistratu stołecznego miasta Poznania p. prezydent Ratajski.

Po studiach prawniczych w Berlinie, Monachium i doktoryzowaniu się we Wrocławiu, odbył p. dr. Krzyżankiewicz praktykę sądową w Saksonji, zdając egzamin asesorski w Berlinie. Jako młody adwokat współpracował jubilat w kancelarii śp. Jana Mottego w Grodzisku, późniejszego pierwszego polskiego prezesa poznańskiego sądu apelacyjnego. Następnie w latach od 1906—1913 r. prowadził p. mec. dr. Krzyżankiewicz kancelarię adwokacką w Królewskiej Hucie, przenosząc się następnie do Torunia, jako adwokat przy sądzie okręgowym, gdzie 2 lata pracy adwokackiej zabrała mu wojna światowa. W roku 1919 osiadł p. dr. Krzyżankiewicz w Poznaniu, a z chwilą powstania sądownictwa polskiego zamianowano go notariuszem. Mimo licznych czynności zawodowych, czynności na stanowisku członka izby adwokackiej i sądu dyscyplinarnego czynny jest jubilat na polu pracy obywatelskiej, jako radny miasta już od przeszło lat 10-ciu.

Z okazji jubileuszu szanowanemu i cenionemu powszechnie adwokatowi towarzyszą serdeczne życzenia, by w pełni sił i zdrowia mógł pracować dla dobra swego zawodu i sprawy narodowej w jaknajdłuższe lata. (k)

Objektami wystawowymi mają być: dokumenty, korespondencja, fotografie, obrazy, oznaki, plakiety, mapy, wykresy, plany, pamiątki, wycinki z prasy itp.

Towarzystwo Wydawnicze „PAB” oraz zarząd główny Związku Hallerczyków, zawdzięczając stałemu i systematycznemu zbieraniu i kolekcjonowaniu dokumentów i pamiątek, doszły już do posiadania znacznej ilości materiałów archiwalno - wystawowych, których część, najbardziej odpowiadającą wymogom wystawy, zostanie pokazana na projekt. Wystawie. Zebrany materiał jest jednakowoż niewystarczający dla szerszego zobrazowania przedmiotu, dlatego zwracamy się do wszystkich, którzy powyższe materiały posiadają, z apelem o nadesłanie ich T-wu, z przeznaczeniem na wystawę pamiątek hallerczyków. Przedmioty wystawowe można nadsyłać T-wu w depozyt, na okres i dla celów. Wystawy Pamiątek Armji Błękitnej” i ewentl. dalszych celów archiwalno - wystawowych, jak również na własność Towarzystwa. Z wystawionych eksponatów zostanie sporządzony katalog, z wymienieniem właścicieli eksponowanych przedmiotów.

Przedmioty wystawowe prosimy nadsyłać do Sekretariatu Towarzystwa Wydawniczego „Polska Armja Błękitna”, Poznań, ul. Matejki 36, m. 2. Pod tym samym adresem, jak również do zarządu głównego Związku Hallerczyków w Warszawie, Piękna 44, prosimy zwracać się po wszelkie informacje.

Komitet Wystawy przyjmuje eksponaty najpóźniej do dnia 25 czerwca 1931 r. włącznie.

Zarząd Towarzystwa Wydawniczego Hist.-Wyd. „Polska Armja Błękitna”
(—) K. Osten-Sacken (—) K. Oldziejewski sekretarz skarbnik
(—) Stanisław Moskalewski
b. wojewoda lubelski, wiceprezes
Zarząd Główny Związku Hallerczyków
(—) Wacław Giżycki inż. Stef. Zabłocki mjr. rezerwy mjr. w st. sp.
w z. sekretarza gen. wiceprezes
(—) Dr. Zydzor Modelski pułk. szt. gen. w st. sp.
prez. i red. nac. Wyd. „PAB”
Poznań-Warszawa, dn. 20 maja 1931 r.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Opinia p. prof. Lipińskiego

Prof. Edward Lipiński, dyrektor instytutu badania koniunktur i redaktor „Ekonomisty” ogłosił w jednym z pism krakowskich artykuł, traktujący zagadnienie walki z kryzysem w dwójakiej płaszczyźnie: programu na dziś i programu na dalszą metę. Z braku miejsca zajmujemy się tylko pierwszą częścią cytowanego artykułu, poświęconego programowi z dzisiejszym kryzysem.

Chociaż, właściwie o „programie” trudno mówić, program bowiem winien zawierać pewną, zazwyczaj większą ilość projektów zarządzeń, mających koncentrycznym atakiem zdobyć upragniony cel. Tymczasem, to, co prof. Lipiński proponuje, nie jest właściwie żadnym programem, a raczej poglądem... na bezcelowość bezpośredniej walki z kryzysem!

„Jeżeli — pisze red. „Ekonomisty” — zagadnienie ujmujemy, jako zagadnienie walki z istniejącym kryzysem, to oczywista rzecz, szanse realnej walki muszą być uznane, za niezwykle małe. Raczej chodzi tu o ustanowienie takich warunków, które umożliwią powrót do względnej równowagi... Muszą się przedewszystkiem zrealizować pewne ogólne warunki, które umożliwią działanie sił, prowadzących do wzmożonej na nowo produkcji i wzmożonego popytu. Chory organizm sam się raczej leczy”.

Zgoda! Walka z kryzysem gospodarczym nie może być bezpośrednia (doraźne roboty publiczne są tylko środkiem czasowo znieczulającym, lecz nie leczącym choroby gospodarczej; podobnie i zasiłki dla bezrobotnych); walka z kryzysem może być tylko pośrednia, a winna ona ułatwić organizmowi gospodarczemu szybki powrót do zdrowia, t. j. do równowagi. Niestety, mimo obiecującego tytułu („Program walki z kryzysem”) p. prof. Lipiński również i bezpośredniej walce z kryzysem nie zakreśla programu, ograniczając się do zapewnienia, że

„...jedną skuteczną metodą na dzisiaj jest powrót do wolności. Liberalizm to metoda jedyna dla przywrócenia zachwianej proporcji między wszystkimi cenami”.

Zgoda i na to twierdzenie! Prof. Lipiński wierzy w teorię samouzdrawiania się organizmów gospodarczych. I my w nią wierzymy. Jednak widzimy, że w praktyce teoria ta nie może się ziścić, bo n'ema koniecznych po temu warunków, bo niema wolności, tego kardynalnego warunku przejawienia się automatyki gospodarczej. Wolność w życiu gospodarczym ograniczona jest 3-ma czynnikami skostniałymi: 1) sumą ciężarów publicznych, 2) cenami monopolowymi i kartelowymi oraz 3) placami taryfowymi.

„Jedyną skuteczną metodą na dzisiaj — to powrót do liberalizmu” — woła prof. Lipiński. Tak jest! odpowiadamy. Ale jaką ma być ta „droga powrotna”? pytamy.

Tutaj prof. Lipiński waha się. Wskazuje na cła i ceny kartelowe, jako na przeszkody na drodze powrotu do wolności, ale „za rzecz, niestety trudną” uznaje uporanie się z temi trudnościami. O placach taryfowych prof. Lipiński nie wspomina słowkiem. Zaś o państwie pisze:

„Co może zrobić rząd w obecnej sytuacji? Jeżeli nie otrzyma większych kredytów zagranicznych — nic, lub prawie nic”.

To bardzo, bardzo mało!... A tak Pan ładnie był powiedział, Panie Profesorze, przed chwilą:

„Przyczyna się mocno gałęzie drzewa, aby je odmłodzić”.

Czyżby jedynymi gałęziami, zdadniami do przycięcia, były... pensje urzędnicze? Czyżby istotnie budżet państwa nie miał więcej pozycji, skąd inąd może nawet i potrzebnych, ale w dobie kryzysu zbyt ciężkich, jak na naszą zdolność płatniczą? A suma ciężarów społecznych, czyżby także była „opancerzona”?

Opinię p. prof. Lipińskiego należy traktować, jako wskaznik obecnej, oficjalnej myśli gospodarczej. Wskaznik niezbyt pocieszający...

Krótkie informacje gospodarcze

— Bank Holenderski obniżył stopę dyskontową z 2½ na 2 proc.

— Liczba bezrobotnych w Czechosłowacji w końcu kwietnia wynosiła 239 000 osób, wobec 339 000 bezrobotnych w końcu marca. Spadek bezrobocia wyniósł ok. 50 000 osób.

Rezultaty konferencji zbożowej

Jak już donosiliśmy, londyńska konferencja zbożowa zakończyła w ub. sobotę swe prace. Końcowe posiedzenie, na którym jednogłośnie przyjęto protokół końcowy, trwało 3 godziny. Podpisanie protokołu końcowego nastąpiło po południu bez żadnych formalności przez szefów poszczególnych delegacji z osobna. Protokół końcowy stwierdza, że następujące punkty winny być brane pod uwagę, jako przyczyny dla obecnych niskich cen zboża: 1) skutki wszechświatowej depresji gospodarczej, 2) fakt, że więcej się zboża produkuje, aniżeli może być zyskiem sprzedane, 3) brak dostatecznych informacji co do obrotu zbożowego, co do zapotrzebowania niektórych państw oraz co do ilości, które należałoby umieścić na rynku zbożowym, 4) obecny niepewny stan rynków zbożowych.

Konferencja uważa, iż gdzie to jest możliwe, winno być zastosowane zredukowanie gruntów pod zasiew pszenicy na zasadzie, jaką każde z poszczególnych państw uważa za najbardziej skuteczną i praktyczną. Uznano również za specjalnie pożądane dokładne przestudowanie wszystkich możliwości większego zużytkowania pszenicy zarówno dla celów spożycia, jak również dla innych celów.

Konferencja uznała podnato, że aktualne informacje dotyczące podaży i popytu, jak również obrotu zbożowego winny być zgromadzone w taki sposób, jaki by pomógł państwom eksportującym pszenicę, celem systematycznego lokowania ich nadwyżek na rynku zbożowym.

Konferencja zdecydowała przeto utworzenie komitetu konferencji w składzie po jednym przedstawicielu z każdego państwa, biorącego udział w konferencji.

Zadaniem komitetu będzie:

a) Przedłożyć rządowi państw biorących udział w niniejszej konferencji ostateczne wnioski co do założenia pod kontrolą komitetu konferencji t. zw. Clearinghouse dla udzielania informacji połączonych dla państw eksportujących pszenicę. W tym celu komitet

zostanie upoważniony do uzyskiwania od państw reprezentowanych w Komitecie pełnych informacji co do dokonanych wyładowań i magazynowań pszenicy w miejscach importowych, co do gruntów pod uprawę pszenicy i co do widoków urodzaju, celem udzielenia pomocy przy systematyzowaniu rozdziału pszenicy na rynkach zbożowych całego świata. Informacje te winny być udzielane w miarę możliwości w formie i w okresach czasu ustalonych przez komitet.

b) Studjować dokładnie wszystkie możliwości większego zużytkowania pszenicy.

W związku z powyższym protokołem końcowym, zawierającym rezultaty konferencji złożona została przez dep. Rosego w imieniu bloku rolniczo-gospodarczego wschodnio-europejskiego i dołączona jako aneks do protokołu następująca deklaracja:

Delegaci Bułgarii, Węgier, Polski, Rumunii i Jugosławii oświadczają, że nie będą głosowali przeciwko utworzeniu stałego komitetu konferencji przewidzianego w rezolucji, albowiem mają nadzieję, że komitet ten stanie się siłą rzeczy coraz silniejszą spójną, łączącą państwa eksportujące pszenicę, a także organem koordynacji polityki eksportowej państw europejskich i pozaeuropejskich, który nie będzie dublował funkcji tych międzynarodowych instytucji, które się już zajmują zagadnieniami rolniczymi. Wyrażają oni także nadzieję, że konferencja w ten sposób będzie krokiem naprzód na drodze do międzynarodowej kooperacji gospodarczej, aczkolwiek konferencja nie była w stanie podjąć natychmiast szerokiej jednolitej akcji w dziedzinie polityki zbożowej. Akcji takiej wielokrotnie domagały się sfery rolnicze tych państw i według poglądów tych sfer tylko taka konferencja byłaby w stanie zahamować konkurencję pomiędzy państwami eksportującymi i doprowadzić do zaniku jednej z najważniejszych przyczyn kryzysu, którą należy skonstatować na rynkach zbożowych i w życiu gospodarczym całego świata.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Bezwzględne obowiązywanie zasady potrącalności od dochodu odsetek kar za zwłokę.** N. T. A. ustalił zasadę prawną, że odsetki kar za zwłokę podlegają odliczeniu od ogólnego dochodu w myśl art. 10. poz. 5 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. U. z r. 1925) bez względu na to, od jakiej zaległości podatkowej przypadają. Motywy powyższego wyroku wskazują m. in., że skoro wspomniany przepis ustawy wyłącza z odliczeń od dochodu pewne rodzaje podatków i danin, przeto wyjątek ten nie obejmuje kar, jako ustawowego świadczenia pieniężnego, nie będącego podatkiem w ścisłym tego słowa znaczeniu. Wobec tego słusznym jest, by odsetki kar za zwłokę były od ogólnego dochodu odliczane.

Z KRAJU

(k) **Preliminarz kolei państwowych.** Preliminarz budżetowy PKP. przewiduje na rok gospodarczy 1931-32 w dochodach 1.618.902.000 zł a w wydatkach 1.572.992.000 zł, w tej liczbie na wydatki nadzwyczajne tj. głównie na inwestycje 189.258.000 zł. Pozostaje czysty zysk przedsiębiorstwa PKP. 45.910.000 zł. Na dochód składają się w dwie części wpływy z przewozów w łącznej kwocie 1.471.814.000 zł z czego przypada na przewozy towarowe 1.055.700.000 zł. Według opinii kół gospodarczych są preliminowane wpływy z przewozów zbyt optymistycznie oceniane. Obliczenia ministerstwa komunikacji opierają się na statystyce przewozów, według której przewozy w roku 1930 stanowią 92,5 procent przewozów w roku 1929. Według późniejszych poprawionych obliczeń wynoszą one jednak tylko zaledwie 87 procent, co już dałoby minus 57.780.000 zł. W odniesieniu do przewozów towarowych, a razem z innymi przewozami dodatkowe minus w kwocie 29.043.000 zł. Nie może być więc mowy o osiągnięciu w roku 1931 zwiększenia przewozów o 4,36 procent. Realne wyniki mogą być jeszcze gorsze. Ponieważ obecne wpływy zaledwie pozwalają wiązać koniec z końcem, a podwyższenie taryf towarowych nie wchodzi w rachubę, powstaje widmo deficytu w budżecie kolejowym. (1)

(k) **Ćwiczenia wojskowe a urlopy pracowników.** Jakkolwiek ogłoszenia na rok rocznie przypadające ćwiczenia wojskowe w okresie letnim ukazują się dość wcześnie, doręczane są poszczególne wezwania z podaniem terminu ćwiczeń zaledwie na

kilka dn przed terminem rozpoczęcia ćwiczeń. Ponieważ stan ten uniemożliwia dużym przedsiębiorstwom udzielanie urlopów pracownikom, których rozdział dokonywany bywa już z wiosną, powodując trudności w wykorzystaniu urlopów przez powołanych i nie powołanych na ćwiczenia pracowników, zmuszonych do zastępowania pierwszych, wystąpił Centralny Związek Polskiego Przemysłu Górniczego Handlu i Finansów z memorjałem do ministerstwa spraw wojskowych, prosząc o możliwe wcześnie wysyłanie poszczególnych powołań. Wniosek ten znalazł poparcie ministerstwa pracy i opieki społecznej. (1)

(k) **System meldunkowy dla cudzoziemców.** Przyjęty zbyt uciążliwy i formalistyczny system meldunkowy dla cudzoziemców był swego czasu przedmiotem rozpatrywań międzyministerjalnej komisji dla zbadania zagadnień turystyki, która doszła do przekonania, że system meldunkowy w Polsce winien w odniesieniu do turystów i gości ulec uproszczeniu wzorem zagranicy. Zapatrywanie takie uwzględniło poniekąd rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 16. 10. 1930 o meldunkach i księgach ludności. Cudzoziemcy zostali w tym zakresie zrównani z obywatelami polskimi. Zniesiono w szczególności obowiązek osobistego meldowania się turystów zagranicznych, odstraszały niejednokrotnie od zwiedzania Polski. Obecnie ciąży obowiązek meldowania cudzoziemców na dyrekcjach hoteli i właścicielach domu. Specjalne udogodnienia istnieją dla wycieczek zbiorowych. (1)

(k) **Polsko-tureckie stosunki handlowe.** Istnieje podobno tajne porozumienie między Turcją i Rosją Sowiecką, na zasadzie którego Turcja przesładuje emigrantów rosyjskich, konfiskując ich rzeczy i nie pozwalając na odbywanie podróży po Turcji. Zaszły ostatnio wypadki, że Polacy, posiadający paszport polski, a władający rosyjskim językiem, są traktowani jako „biali” emigranci-Rosjanie i doznają irozmaitych szykan. Jakkolwiek sądzić należy, że szyskany te stosowane są do obywateli polskich na skutek nieporozumienia, to stan obecny wymaga jednak niemiękkiej wyjaśnienia, zwłaszcza, że przy obecnych nieregulowanych stosunkach handlowych może powstać mniemanie, iż rząd turecki wspomnianie szyskany conajmniej toleruje. Toczące się właśnie teraz rokowania o traktat handlowy polsko-turecki komplikują się na skutek tego. (1)

Współpraca gospodarcza Polski i Czechosłowacji

Izba przemysłowo-handlowa w Warszawie komunikuje: W drodze realizacji, podniesionej przed rokiem, w czasie pobytu p. ministra Kwiatkowskiego w Czechosłowacji, idei powołania do życia specjalnych organów sfery gospodarczych dla rozwoju wzajemnej współpracy, powołane zostały w ostatnich dniach, jednocześnie w Warszawie i Pradze, Komitety Współpracy Gospodarczej, złożone z przedstawicieli czołowych instytucji gospodarczych reprezentujących sfery przemysłowe, handlowe i rolnicze.

Celem komitetów tych jest rozpoczęcie planowej współpracy nad rozwojem i pogłębieniem wzajemnych stosunków gospodarczych. Komitety zamierzają starać się o osiągnięcie bezpośredniego porozumienia gospodarczych czynników w kwestjach, dotyczących polsko-czechosłowackich stosunków gospodarczych i w tym celu będą starały się uzgodnić tendencje rozwojowe w wymianie towarów między obydwoma krajami, tudzież opracować projekty, zmierzające do racjonalizacji tych stosunków. Mają one zbierać materiał, dotyczący wszelkich nierozstrzygniętych spraw, postulatów i niedomagań w zakresie polityki handlowej, transportu, finansów itd.

W dniu 21 bm. odbyło się w siedzibie Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie pierwsze posiedzenie komitetu polskiego, w skład którego wchodzi pp.: dr. Roger Battaglia, Tadeusz Epstein, Aleksander Reiman, Bogusław Herse, inż. Czesław Klarner, inż. Eugeniusz Kwiatkowski, dr. Artur Li-kiernik, prof. Stanisław Jan Okolski, Seweryn Samulski, dr. Marcin Szarski, Marjan Szydłowski, prof. Edmund Trepka, poseł Stanisław Wartalski, Teofil Wdziękoński, sen. Józef Wielowieyski, Andrzej Wierzbicki, poseł Wacław Wyślicki oraz 5 przedstawicieli sfer rolniczych, których nazwiska nie zostały jeszcze ustalone.

W skład prezydium komitetu polskiego weszli: b. minister Czesław Klarner, prezes Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie — jako przewodniczący Komitetu oraz pp.: b. minister Eugeniusz Kwiatkowski, prof. Okolski, dr. Marcin Szarski, prezes Izby przemysłowo-handlowej we Lwowie i poseł Stanisław Wartalski. Jedno miejsce zarezerwowane dla przedstawiciela rolnictwa. Na sekretarza powołano p. Bohdana Stypińskiego, wicedyrektora Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie.

W czechosłowackim Komitecie zasiadają wybitni przedstawiciele przemysłu, handlu, rolnictwa i samorządu gospodarczego Czechosłowacji pod przewodnictwem prezesa Izby handlowej i przemysłowej w Pradze, inż. Szmacka.

Pierwszy wspólny zjazd obydwu komitetów odbędzie się w Pradze w dniach 1 i 2 czerwca r. b. Obrady zjazdu dotyczyć będą najważniejszych aktualnych zagadnień w zakresie wzajemnej współpracy oraz stosunków gospodarczych między Polską i Czechosłowacją.

Z ZAGRANICY

(z) **Bezrobocie w Anglii.** W komunikacie ministra Pracy miss Bondfield podane zostały procentowe cyfry bezrobocia. I tak, z pośród ubezpieczonych w Wielkiej Brytanii w r. 1930, pozbawionych było pracy 15,9 procent, czyli najwyższy procent od roku 1921. Bezrobocie w przemyśle bawelnianym osiągnęło 33 procent, w odlewniach żelaza 28,6 proc., w stocznicach 21,8 procent. Liczba zatrudnionych robotników ogółem wynosiła zaledwie 9.764.000 w ciągu r. 1930, czyli o 443.000 mniej, aniżeli w roku 1929. Dane te dotyczą tylko robotników ubezpieczonych.

(z) **Europejskie obszary buraczane.** Z dziedziny statystyki cukrowniczej zasługuje na szczególną uwagę szacowanie europejskich obszarów buraczanych przez F. O. Lichta ogłoszone dnia 1. b. m. Przewiduje on zmniejszenie obszarów buraczanych europejskich o 16 proc., nie licząc Z. S. S. R., w którym obszar buraczany tak znacznie został powiększony, że Europa wraz z Z. S. S. R. wykazuje w porównaniu z 1930 r. nawet pewne, choć nieznaczne zwiększenie obszaru uprawy buraka. Należy jednak stwierdzić, że o ile chodzi o Z. S. S. R., to Licht opiera się na danych oficjalnych „piatiletki”, które nasuwają duże wątpliwości, tembardziej, że nawet w kołach sowieckich całkowita realizacja „piatiletki” w dziedzinie cukru w r. bież. nie jest brana poważnie w rachubę i w najlepszym wypadku wytwórczość może osiągnąć 2/3 wysokości planowej.

RADJO

Programy radijofoniczne:

Czwartek, dnia 28 maja 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna; godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 12.35 koncert dla młodzieży (transm. z Filharmonii Warszawskiej); godz. 14.00 komunikaty; godz. 14.30 kwadrans gospodarczy; godz. 17.45 koncert popołudniowy (transm. ze Lwowa); godz. 18.45 odczyt p. t. „Przegląd najnowszych aparatów fotograficznych”; godz. 19.00 kwadrans humoru; godz. 19.15 feljeton rolniczy p. t. „Opas bydła”; godz. 19.30 roln. skrzynka radiowa; godz. 19.45 kurs elem. jęz. ang.; godz. 20.00 referat w związku z „Tygodniem dziecka”; godz. 20.30 koncert z cyklu koncertów kompozytorskich. W programie: utwory Adama Wieniawskiego. Program: Słowo wstępne — wygł. dr. Kazimierz Zieliński; Kwartet smyczkowy D-dur (odegrają: prof. Stan. Pawlak skrzypce, Kazimierz Nowicki, Józef Sobierajski i p. Krystyna Zabska); Cykl pieśni na głos sopranowy p. t. „A mon démon” (odsp. p. Zofia Zmigród - Fedyczkowska); a) Orientale, b) Improwizacja Zanety z op. „Król Kochanek” (odegra: prof. Stan. Pawlak); Pieśni ludowe odśpiewa p. Zofia Zmigród Fedyczkowska; godz. 22.10 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.15 piosenki rewjowe i kabaretowe odsp. p. Aleksander Suchcicki; przy fortepianie prof. Marjan Sauer.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 12.35 XXVII koncert szkolny; godz. 14.30 Kącik dla kobiet — „Mąż, posag i czasy dzisiejsze”; godz. 15.50 „Szczawnica jako uzdrowisko”; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Pogańska słowiańszczyzna — a morze”; godzina 17.45 koncert ze Lwowa; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.40 Prasowy Dziennik Radiowy; godz. 20.00 feljeton p. t. „Zdegradowana stolica”; godz. 20.15 pogadanka radiotechniczna; godz. 20.30 muzyka lekka; godz. 21.30 słuchowisko; godz. 22.15 koncert solisty z Krakowa; godz. 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.05 i 14.00 gramofon, 16.30 koncert solistów, 20.00 muzyka lekka, 20.40 słuchowisko, 22.30 muzyka lekka; **Budapest (550 m)** 19.30 „Don Juan” op. Mozarta, transm. z opery; **Wiedeń (516 m)** 21.30 muzyka kameralna; **Rzym (441 m)** 20.55 koncert.

Jak przenieść radio na letnisko?

Wielu radiosłuchaczy pragnie zabrać ze sobą na letnisko odbiorniki radiowe. Dla orientacji podajemy kilka uwag natury prawnej aby w ten sposób ułatwić radiosłuchaczom „przeprowadzkę radia”.

Jeżeli radiosłuchacz zmienia miejsce pobytu, winien również przeprowadzić w dotychczasowym urzędzie pocztowym formalności ze zmianą adresu. Wyjątek stanowi przeniesienie urządzenia radioodbiorniczego w okresie letnim lub zimowym do miejscowości kuracyjnej lub letniskowej na okres wakacji do 4 miesięcy. Wtedy uiszcza się opłaty radijofoniczne w urzędzie, w którym otrzymano upoważnienie, bądź we właściwych terminach, bądź zgóry za pewną ilość miesięcy.

Takie czasowe przeniesienie odbiornika nie wymaga więc żadnych formalności, poza listownym zawiadomieniem urzędu pocztowego o czasowej zmianie adresu.

Instalacja radiowa pozostawiona w miejscu musi być unieruchomiona i zabezpieczona w taki sposób, by podczas nieobecności właściciela nikt z niej nie mógł korzystać.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **P. Florjan Pflaum.** Dla zwolnienia wchodziłby w rachubę podatek budynkowy, który przez przebudowę i tak się nie zmienił. Zresztą dla przebudówek ulgi nie obowiązują. (aK.)

— **I. G.** Wobec rozvodu nie ma Pani żadnych praw emerytalnych po mężu, ani pretensji do grosza wdowiego. (aK.)

— **Chodźcie W. B.** Kontraktu unieważnić wogóle nie można. Jeżeli mieszkanie ma cztery pokoje lub więcej, musi Pan bezwzględnie płacić. Jeżeli mniej, może Pan płacić tylko czynsz ustawowy, jednak pięknie Pański postępek nie będzie wyglądał. (aK.)

— **J. P. 1827 Łazarz.** Pierwszy około 210 zł, drugi około 260 zł. Zajęcie do wysokości jednej piątej miesięcznych poborów. (aK.)

— **K. M. 12.** Kwota szacunkowa dla podziału spadku zawsze jest niższa od wartości rzeczywistej, gdyż musi odpowiadać wartości sprzedanej. Wartość ta jest właśnie w obecnej chwili niesłychanie niska. Dlatego podnosząc tę kwestię właśnie teraz, musiałby Pan bardzo dużo na tem stracić. Co do części spadkowej, to

nie pisze Pan, ani ile jest was rodzeństwa, ani w jakiej formie ojciec zrezygnował ze spadku i czy były działu spadkowe. Ponieważ ponadto sprawa się komplikuje przez to, że pracuje Pan na mieście, radzilibyśmy raczej poradzić się adwokata, przekładając mu wszystkie dane. (aK.)

— **P. St. Kuśnieriewicz.** Jeżeli pacjentka nie była ubogą gminną, gmina odpowiada dopiero w dalszej linii. Zasadniczo odpowiadają ci, którzy są obowiązani do udzielenia pacjentce utrzymania, a więc, o ile ona sama nic nie posiada, to obowiązani są do zapłacenia tej kwoty rodzice. Należy więc poinformować Poznań, w tej mierze, wskazując osobę, na której magistrat poznański mógłby kwoty tej dochodzić. (aK.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Sekcja Misyjna Sodalicii Pań Miejskich.** Dnia 28 bm. odbędzie się herbatka na sali cukierni „Warszawianka”. Aleje Marcinkowskiego. Referat p. t. „Czerwoni Misjonarze” wygłosi p. Onyszkiewiczowa.

— **Koło Śpiewackie im. Paderewskiego na Wildzie.** Lekcja Koła odbędzie się 28 bm. o godz. 20 na sali p. Zaka, ulica Strumykowa 37.

— **Stowarzyszenie Urzędników Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego.** Zebranie zawodowo - informacyjne odbędzie się 28 bm. o godz. 18 w gmachu starostwa krajowego (sala sejmikowa) Aleje Marcinkowskiego 29.

— **Sekcja fachowa piekarzy.** Zebranie odbędzie się 28 bm. w Domu Rzemieślniczym, ul. Franciszka Ratajczaka.

— **Hufiec Młodych Rozwojowców.** Walne zebranie „Rozwoju” odbędzie się w czwartek, dnia 28 bm. o godz. 20 w salce Księgarni św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22. Referat wygłosi p. inż. Godlewski.

— **Hufiec Młodych Rozwojowców.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dn. 30 bm. o godz. 19.30 w lokalu „Rozwoju”, Aleje Marcinkowskiego 24.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Marja Wróblewska kupcowa, 29 l Jan Rajewski 1 godz. Zygmunt Witkowski, uczeń szkolny, 8 l. Zygmunt Dziurkiewicz.

wicz, sztukator, 46 l. Karol Fabian, zegarmistrz, 69 l. Jerzy Borowski, kolej. urzędnik kontrakt., 31 l. Sylwester Korzeniewski 5 m. 5 d. Marja Ciszewska, kucharka, 51 l. Helena Toporska, bez zawodu, 48 l. Henryk Sławiak 10 m. 4 dni. Henryk Maliński 6 l. Teofil Przybylski, emeryt. nauczyciel, 79 l. Anastazja Dolańska z d. Fikińska, wdowa, 70 l. Leon Michalski 2 dni. Walenty Kubala, robotnik, 74 l. Danuta Grólowna 2 m. 19 dni. Halina Zofia Szafranowska 1 m. 28 dni. Wanda Głabiszowa z d. Jachimowiczówna, wdowa, 55 l. Krystyn Bednarek 2 m. 28 dni. Józef Woźniak, robotnik, 79 l. Stanisław Hoffmann, wódarz, 59 l. Józef Cierniak, emeryt. asesor skarbowy, 39 lat. Józef Słoma, robotnik, 70 l. Henryk Engel 2 l. 5 m. 15 d. Weronika Kaczmarska z d. Markiewiczówna, wdowa, 64 l. Wiktor Stawski, robotnik, 20 l. Czesław Pawlak 4 l. Jordan, Ludwik Lewandowicz 4 l. 4 m. 21 d. Władysław Siegrich 1 r. 8 m. 9 dni.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Z. Pomorska z podziękowaniem i prośbą o dalszą pomoc 5 zł; — St. Wtorkowska z matką zamiast wieńca na grób śp. Pelagii Koperskiej z Kostrzyna 20 zł; — Teofila Kaczmarskiej z Kostrzyna 20 zł; — K. Z. z prośbą o zdrowie 10 zł; — Andrzej A., Czarnków za otrzymane łaski 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 1 014,28 zł.

Na tanie kuchnie dla biednych m. Poznania: Ks. Skotnicki 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 230 zł.

Na powódzian w Wilnie: N. N. 1,50 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 85,50 zł.

Meżczyźni! Nowe siły!

Pat. polski Nr. 11132 daje jedynie rewelacyjny, opatentowany w wielu krajach kulturalnych aparat „Nr. 111” Naukową broszurkę niezmiernie interesującą i zawierającą dysertację i opinie wielu poważnych osobistości nauki lekarskiej — wysyłamy dyskretnie i bezpłatnie. Adresować: „INVENTUS” Biuro Handl. Lwów, Jagiellońska 20. Dozwolone do użytku przez władze administracyjno-lekarskie. Za skuteczność aparatu przyjmujemy pełną gwarancję. Pw 11214-72.30

Dnia 21 maja 1931 r. rozstał się z tym światem, po ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Józef Modlibowski

dzieńcie Gierłachowa i Golinki.

Zmarły był nam najlepszym przełożonym i chlebodawcą, którego pamięć w sercach naszych nigdy nie wygaśnie.

Administracja Gierłachowa i Golinki.

Gierłachowo, dnia 26 maja 1931 r.

Pw 11 402-21.21

Dnia 25 b. m. o godz. 8 rano zakończył życie, po długich i cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój ukochany syn, nasz drogi brat, wuj i stryj, ś. p.

Zygmunt Leonard Dziurkiewicz

sztukator

przeżywszy lat 46. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 28. 5. 31 r. o godz. 17-ej, z kostnicy cmentarza jeżyckiego.

W smutku pogrążona matka z rodziną.

Poznań, Szamarzewskiego 32.

jw 6 119

uznany przez medycynę za najskuteczniejszy indyjski środek leczniczy przy chorobach

Nerek i pęcherza, gośćcu i reumatyzmie

uwalniający krew i cały

organizm z truciizn. Żądajcie

bezpłatnej, interesującej broszury.

Florindia I. dla lżejszych

wypadków zł 4,30 — Florindia II

w silniejszej koncentracji zł 4,90.

Skład na Województwo

Poznańskie:

Drogerja J. GADEBUSCH,

Poznań, ul. Nowa 7.

zw 11121

KINO NOWOCZESNE

dźwiękowe

tanio na sprzedaż

w GNIĘZIE

Wiadomość M. Foltynowicz.

zw 29 499

Dnia 25 maja 1931 r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz kochający ojciec, brat, wujek i szwagier, ś. p.

Józef Cierniak

em. asesor skarbowy

przeżywszy lat 39. Eksportacja zwłok z kostnicy cmentarza jeżyckiego odbędzie się w czwartek, 28 b. m., po południu o godzinie 5.30.

dw 3 700

Poznań, 27. V. 1931.

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak, Poznań, Plac Nowomiejski 10, tel. 1046.

W ciężkim smutku pogrążeni

żona z dziećmi i rodziną.

Niniejszem uprzejmie zawiadamiamy, że z dniem 28 maja 1931 roku o godz. 7,30 otwieramy ponownie po gruntownej renowacji

NASZĄ CUKIERNIE

Szanownym Gościom i Klientom polecamy nadal nasz wyborowy towar po cenach bardzo przystępnych.

Tw 1486

Tel. 10-88 Hoffmann i Skowroński, Wielka 15 Tel. 10-88

HOTEL BAZAR POZNAŃ

ZAŁOŻONY 1838 ROKU

Urządzony według nowoczesnych wymagań, wyposażony w doskonałe urządzenia higieniczne, posiada stylowe umeblowanie, wytworne sale recepcyjne, apartamenty z łazienkami, wodę płynącą ciepłą i zimną, telefony do rozmów miejscowych i pozamiejscowych w pokojach.

Ceny umiarkowane, dostosowane do ogólnej tendencji zniżkowej.

Pw 11 392-20,207

perfumy • puder

woda kwiatowa

o długotrwałym udziale zapachu

ISZACH

WARSZAWA

Pewna egzystencja!

Skład sprzętów kuchennych, porcelany i zabawek w powiat. mieście, zamożnej okolicy i do brem położeniu wraz z mieszkaniem z powodu objęcia większego przedsiębiorstwa zaraz do odstąpienia. Zgłoszenia:

Kretschmer
Poznań, św. Marcin 1.
Pw 11852-20,144

Sok czosnkowy

wysoc. skoncentrowany oddawna wypróbowany środek domowy przeciw zwapnieniu żył i wszystkim chorobom przemiany materii. 1 butelka 7 zł. 3 butelki 18 zł. nw 8 648

Dr. Caspary & Co., Gdańsk, Oddział 162

LUDZIE

patrzają na PANA codziennie, krytykują, sądzą i odnoszą się do Pana przychylnie, obojętnie lub z wyraźną niechęcią.

OPINIA LUDZKA może Panu wiele POMÓC lub zaszkodzić, — zależy to w pierwszym rzędzie od PAŃSKIEGO WYGLĄDU. — Jeżeli uważamy, że taką ogromną rolę odgrywa w życiu ubiór mężczyzny, — to mając 3 SPECJALNE magazyny konfekcji męskiej, stawiamy sobie jako JEDYNY NASZ CEL: „Najwykwintniejszy strój pana.”

JESTESMY NAJTANSI W POLSCE, chociaż najlepsze materiały sprowadzamy z największych fabryk, a nasi przykrawacze mają europejską markę!

Możemy być najtańsi, bo **NAJWIĘCEJ SPRZEDAJEMY!**

Polecamy wykwintne ubiory męskie GOTOWE i na miarę. SPECJALNOSC PALTA latowe i gabardynowe z najpiękniejszych materiałów! Za ubiory miarowe GWARANCJA pierwszorzędnego wykonania. — Materiały z metra NAJTANIEJ!

EDMUND RYCHTER

POZNAŃ - ul. Ratajczaka 2 i Wrocławska 14 oraz 15.
Telefony: 26-07, 54-25, 54-15, 21-71.

dw 2

Aby umożliwić zakup i najbardziej dotkniętym kryzysem gospodarczym, urządzamy

5 Tanich Dni!

Nie tandetny towar, lecz nasze znane z swej dobroci gatunki sprzedawać będziemy

od 26-go do 30-go maja po cenach niebywałych.

RABATY:

20% na wszelki towar

do 50% na lekko uszkodzony i na resztki.

Niech każdy korzysta!
Zobacz wystawę w oknach!

Największy specjalny magazyn dywanów

Kazimierz Kużaj

Poznań
ul. 27 Grudnia 9

Dywany — pomosty — dywaniki — kilimy — narzuty — kapy
serwet — materjały na obicia — nowości dekoracyjne i t.p.

Pw 11358/9-20,188/9

Ofiary Kwasu moczowego

Podagra
Otyłość
Reumatyzm
Arterio-
Scleroza

Zatruty Kwasem moczowym, torturowany bólami, może być uratowany tylko przez

URODONAL

Ponieważ URODONAL rozpuszcza Kwas moczowy.

Generalna Reprezentacja.
Warszawa, Fredry 4.

Prawdziwy URODONAL tylko z polską i francuską etykietą.

np 10083

Ządać w aptekach i składach aptecznych.

Szkło

ogrodowe, okienne, katedralne, surowe, druciane, naroszone, kolorowe, djamenty, kiteszkarski itp., lustra i szyby wystawowe poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Sp. z o. o. — Poznań
Mała Garbary 7a, telefon 28-63.
Pw 9546 11.93

Warsztat mechaniczny

z urządzeniem do ładowania akumulatorów w pobliżu Starego Rynku przy ruchliwej ulicy, sprzedam z powodu wyjazdu za 2000 zł. Zgłoszenia Kurjer zw 29 492

Wydzierżawienie alei czereśniowych

w majątności Gościeszyn n/Obra, pow. Wolsztyn odbędzie się 28 maja b. r. przed południem o godzinie 11, w kasie majątności, najwięcej dającemu za gotówkę. zw 29497

PLAC

z magazynami oraz bocznica kolejową w śródmieściu w całości lub częściowo do wydzierżawienia. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 29498

SEKRETARZ

dla opracowania spraw podatkowych i prawnych potrzebny. Posada jest od 1. VI. b. r. do objęcia. Kaucja w wysokości 3—4 tys. złotych wymagana. Oferty pod zw 29 495 do Kurjera Poznańskiego.

Prywatna Lecznica
KOSMETYKI
CHIRURGICZNEJ
Dr. Stanisława Michałka
Poznań,
ul. Sew. Mielżyńskiego 21.
(Konsultacje:
piątki i soboty 11-7 godz.)
dw 8685

Drogerję

w Poznaniu, w ruchliwym punkcie, z urządzeniem i towaram lub bez towaru, sprzedam. Zgłoszenia do eksp. Kurjera pod zw 29483

Potrzebna od zaraz wzgl. l. VI. r. b. pierwszorzędną

książkowa

obeznana z książkowością podwójną, włoską i pracami biurowymi, oraz

uczeń handlowy

z dobrej rodziny do naszego składu żelaza. Zgłoszenia z podaniem pretensji do Kurjera Pozn. pod zw 29 488

Przeprowadzki oraz zwózki

wszelkiego rodzaju wykonuję samochodem ciężarowym po cenach umiarkowanych.

L. ORCHOLSKI, Poznań,
Garaż Dąbrowskiego 83/85,
mieszk. Staszica 4, telefon 79-98.
jw 6112

Wyższa szkoła handlowa i konsularna

21, rue Sohet, Liège (Belgia).

Pod kontrolą państwową, subsydjowana przez urzędy państwowej wielki przemysł. Przygotowania do karier handlowych, przemysłowych, bankowych, ubezpieczeniowych, konsularnych i kolonialnych. Oddział przygotowawczy znajduje się przy szkole. Egzamin wstępny: 6 lipca 1931 r. nw 11128

WSZELKIE TŁUMACZENIA NA JĘZYK FRANCUSKI

KONWERSACJA FRANCUSKA

dplomowana
rodowita
paryżanka

Ogrodowa
nr. 12 m. 28

zw 29 276

Używany kompl. parowy plug (Fowler)

2 maszyny, System a 16 PS. z Vensk., z sześciokobowym plugiem, 2 druciane liny, 2 wozy do wody, wóz mieszkalny, są natychmiast do użytku, korzystnie do nabycia.

Fabryka maszyn Bracia Papendick
Gniew — Telefon 1. zw 29496

Bilans

Spółki Mieszkaniowej Urzędników Skarbowych Sp. z o. o. w Poznaniu
na dzień 31 grudnia 1930 roku.

AKTYWA		PASYWA
	Udział	9 037,45
	Dywidenda	117,73
15 347,05	Pozyczki	
	Były fundusz mieszkaniowy . .	13 024,22
	Fundusz zasobowy	1 632,79
13 209,86	Rezerwa specjalna	2 000,—
	Gotówka	
	Zysk do dysp. Waln. Zgromadz.	2 744,72
28 556,91		28 556,91

Liczba członków: 225

Spółka Mieszkaniowa Urzędników Skarbowych Spółdzielnia z o. o. w Poznaniu

Rada Nadzorcza: Zarząd: zw 29 500
(—) Kołchanowski, prezes (—) Lewalski (—) Żralski

Spółdzielnia „Kredyt” w Poznaniu

Aktywa	Bilans z dniem 31 grudnia 1930 r.	Pasywa
Kasa	29 90	Wierzyciele (człon.) 299 989 02
Pocztowa Kasa		Wierzyciele (męż. 9 940 33
Oszczędności	1 259 27	zauł.)
Banki	63 045 31	Sumy przechodnie 5 200 —
Dłużnicy 516 663,82		Akcepty 221 576 34
wat. pret. 22 578,11	494 085 71	Udziały 15 320 —
Ruchomości	4 431 30	Fundusz wat. pret. 3 000 —
		Fundusz zapasowy 1 554 09
		Wstępne 715 —
		Do dyspoz. Waln. 5 556 71
		Zebr.
	562 851 49	562 851 49

Rachunek strat i zysków z dniem 31 grudnia 1930

Straty		Zysk
Koszty handlowe 47 347 57		Dochód 76 938 15
Odpisy		
wat. pret. 23 541,48		
100% na ruch. 492,39	24 033 87	
Do dyspoz. Waln.		
Zebrań	5 556 71	
	76 938 15	76 938 15

W roku 1930 było 145 członków, ubyło 18 członków. Na rok 1931 przechodzi 127 członków. Jeden udział wynosi 150.—, odpowiedzialność za każdy udział 150.— Rada Nadzorcza tworzą pp. Woźniak, przewodniczący, Lewandowski, Majewicz, Ziętek, Grossmann, Kaźmierski, Kolany, Sikorski, Nałaskowski.

Zarząd tworzą pp. Domański, Werwicki i Groszkiewicz. Komisję rewizyjną tworzą pp. Kolany, Grossmann i Nałaskowski. Pw 11401-21.24

Poznań, dnia 28 kwietnia 1931 r.

„KREDYT” Spółdzielnia zapis. z ogr. odp. Zarząd.

Rada Nadzorcza.

OSTRZEGAM

przed nabyciem 7 weksli po 1000 zł każdy które w łącznej sumie na ogółem 7000 złotych wręczyłem

dnia 29 maja 1929 roku handlarzowi Aleksemu Kwiatkowskiemu w Łopieninie powiat Wągrowiec. Weksle zaopatrzone są wszystkie w podpis mój jako akceptanta. Wystawcą zaś ich (i żyrantem) jest Aleksy Kwiatkowski.

Za weksle nie odpowiadam i wdrożyłem kroki sądowe przeciwko Kwiatkowskiemu.

Łopienno, dnia 21 maja 1931 r.

zw 29 493

Andrzej Rakowski.

Kupuję każdą ilość

ROGACZY

na eksport i płacę najwyższe ceny dzienne.

St. Matyaszczyk, Leszno, Rynek 29.

Telefon 301.

zw 29493

Lód naturalny

przy większych zamówieniach zł 1,50 za centnar. Dostarczam również w mniejszych ilościach w dom

T. MAŁECKI, Droga Dębińska 11.

Telefon 11-90.

Pw 11,523 21.37

4. K. 730. PRZETARGI PRZYMUSOWE. I. Nieruchomość położona w Dobrojewie pow. Szamotuły i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Dobrojewo na imię Franciszka Kwileckiego w Dobrojewie względnie w Warszawie, ul. Smolna 16, zostanie w drodze egzekucji dnia 10 lipca 1931 r. o godzinie 9 przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, sala nr. 11. Majątek ten ma obszar 1654.45.20 ha. Czysta wartość użytkowa gruntu wynosi 5530.18 talarów, roczna wartość użytkowa budynków wynosi 5942 marek. W skład nieruchomości wchodzi: pastwisko obszaru 19.59.03 ha., rola obszaru 963.91.34 ha., podwórze obszaru 8.14.40 ha., las obszaru 463.11.68 ha., ogród obszaru 9.17.21 ha., łąka obszaru 111.63.36 ha., woda obszaru 77.00.18 ha., droga obszaru 1.07.80 ha., pustkowie obszaru 0.80.20 ha., pałac i zabudowania gospodarcze. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 31 października 1930 r. II. Nieruchomość położona w Bielejewie powiat Szamotuły i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Bielejewo dobra szlacheckie tom V na imię Franciszka Kwileckiego w Dobrojewie względnie w Warszawie, ul. Smolna 16, zostanie w drodze egzekucji dnia 10 lipca 1931 r. o godz. 9 przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, sala nr. 11. Folwark ten ma obszar 898.32.81 ha. Czysta wartość użytkowa gruntu wynosi 2067.61 talarów, roczna wartość użytkowa budynków wynosi 630 mk. W skład nieruchomości wchodzi: pastwisko obszaru 35.46.00 ha., rola obszaru 496.24.90 ha., podwórze obszaru 3.11.75 ha., las obszaru 380.44.00 ha., ogród obszaru 8.67.06 ha., łąka obszaru 67.03.70 ha., woda obszaru 7.35.40 ha., zabudowania folwarczne, stodoły i chlewy. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 31 października 1930 r. III. Nieruchomość położona w Nosalewie powiat Szamotuły i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Nosalewo dobra szlacheckie tom V na imię Franciszka Kwileckiego w Dobrojewie względnie w Warszawie, ul. Smolna 16, zostanie w drodze egzekucji dnia 10 lipca 1931 r. o godz. 9 przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, sala nr. 11. Folwark ten ma obszar 347.36.79 ha. Czysta wartość użytkowa gruntu wynosi 1111.02 talarów, roczna wartość użytkowa budynków wynosi 570 mk. W skład nieruchomości wchodzi: pastwisko obszaru 6.28.40 ha., rola obszaru 314.57.83 ha., podwórze obszaru 1.07.50 ha., ogród obszaru 1.20.41 ha., łąka obszaru 19.89.88 ha., woda obszaru 4.39.90 ha., zabudowania folwarczne i chlewy. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 31 października 1930 r. IV. Ośmnaście dwudziestych (18/20) idealnych części własności nieruchomości położonej w Szamotułach i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisanej w księdze gruntowej Szamotuły tom XXIV, karta 553, 557 i 558, na imię Jana Kolińskiego w Szamotułach, zostanie w drodze egzekucji dnia 13 lipca 1931 r. o godz. 9.15 przed południem wystawionych na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój 7. Nieruchomości te stanowią: a) Szamotuły karta 553 obszar 0.16.02 ha., — fabryka wyrobów szlacheckich z podwórzem, 300 mk. rocznej wartości użytkowej, 6 mk. podatku budynkowego rocznie; b) Szamotuły karta 557 obszar 0.12.94 ha., — dom mieszkalny z podwórzem i ogrodem, 2330 mk. rocznej wartości użytkowej, 90 mk. podatku budynkowego rocznie; c) Szamotuły karta 558 obszar 0.04.14 ha., rola, obecnie ogród, 15/100 talara czystego dochodu. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 13 maja 1931 r. V. Nieruchomości położone w Szamotułach i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisane w księdze gruntowej Szamotuły tom IV karta 74 i tom XXII karta 504 na imię Zygmunta Ciesielskiego w Poznaniu-Rataje, zostaną w drodze egzekucji dnia 14 lipca 1931 r. o godz. 9.30 przed południem wystawione na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 7. Nieruchomości Szamotuły karta 74 obszar 19 m² stanowi dom mieszkalny, Szamotuły karta 504 obszar 19 m² podwórze. Inne dane, dotyczące nieruchomości, stwierdzić można w sekretarjacie Sądu, pokój 6. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 17 listopada 1930 roku. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert, i prawa te uwiarogodnili, gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozstrzygnięciu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub

zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. Szamotuły, dnia 22 maja 1931 roku. Sąd Grodzki. nw 11 069

PRZETARG PUBLICZNY
na budowę 18 km. rurociągu państwowego
został ogłoszony w Monitorze Polskim i Gazecie Urzędowej Woj. Śląskiego.
Państwowe Zakłady Wodociągowe
na G. Śląsku w Katowicach
Za Dyrekcję (—) Inż. K. Nowakowski, dyr.
nw 11 068

KONKURS
Magistrat miasta Inowrocławia poszukuje dwóch
techników mierniczych
na okres 8 miesięcy.
Wynagrodzenie ustali się podług osobnej umowy.
Wnioski z dołączeniem życiorysu i uwierzytelnionych odpisów świadectw należy przedkładać najpóźniej do dnia 30 maja 1931 r. Posady są natychmiast do objęcia.
dw 3 694
Jankowski, Prezydent Miasta.

IV. K. 3/31. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Radgoszczu pow. Międzybóże n/Wartą i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Radgoszcz tom 2 wykaz 1. 35 i tom 3 wykaz 1. 50 na imię dłużnika Ottona Hensela i żony jego Jadwigi z dłużnikiem we wspólności majątkowej żyjącej, zostanie dnia 7 sierpnia 1931 r. o godz. 11 przed południem w drodze egzekucji wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 6. Realności składają się z domów mieszkalnych z podwórzem i ogrodem i innych zabudowań, oraz roli, łąki i pastwiska o łącznym obszarze 71 ha. 81 a. i 10 m². Czysty dochód wynosi 134.73 talarów, roczna kwota podatku budynkowego 21 mk., zaś roczna wartość użytkowa 525.00 mk. Karta mapy 1, nr. matrykuly 32 i 44, księga podatku budynkowego nr. 79, 10, 11 i 50. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej Radgoszcz wykaz 1. 35 dnia 28 marca 1931 r., zaś w księdze gruntowej Radgoszcz wykaz 1. 50 dnia 14 kwietnia 1931 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert, i prawa te uwierzytelnili, gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozstrzygnięciu wierzyciela i innych prawach. Międzybóże, dnia 19 maja 1931 r. Sąd Grodzki. nw 11 073

3. k. 3/31. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Krzekatowie powiat Mogiła i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Krzekatowo tom IV karta 68 na imię rolnika Wincentego Jutrowskiego i żony jego Bronisławy z domu Majchrzak jako współwłaścicieli na podstawie małżeńskiej wspólności majątkowej, zostanie w drodze egzekucji dnia 23 lipca 1931 r. o godz. 9 przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 8. Nieruchomość składa się z domu mieszkalnego z podwórzem, ogrodem domowym, stodołą, chlewem oraz roli, obszar 12.45.60 ha. Czysty dochód wynosi 53.50 tal., wartość użytkowa budynków 24.00 mk., podatek budynkowy 45, a podatek gruntowy art. 66. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 4 marca 1931 r. Mogiła, 18 maja 1931 roku. Sąd Grodzki. nw 11 074

W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy B. Antkowiak, Magazyn obuwia, właśc. Hildefons Matuszkiewicz, Poznań, Stary Rynek 6, — z dniem dzisiejszym otwiera się postępowanie układowe odnośnie do majątku powyższej firmy. Poznań, dnia 18 maja 1931 roku. Sąd Grodzki 2-a. nw 11 067

L. 2/30. **UCHWAŁA.** W sprawie nadzoru sądowego nad firmą „Polonia” fabryka mebli w Nowym Tomyślu. Odmawia się wnioskowi Wojciecha Pięty, właściciela firmy „Polonia”, fabryki mebli biurowych w Nowym Tomyślu, z dnia 25 kwietnia 1931 r., o dalsze odroczenie wypłat na przeciąg trzech miesięcy na zasadzie art. 11 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 6. III. 1923 r. (Dz. Ust. nr. 27 poz. 244), a istniejący nadzór uchyla się z dniem 8 maja 1931 r. Nowy Tomyśl, 6 maja 1931 r. Sąd Grodzki. nw 11 075

W sprawie upadłościowej nad majątkiem firmy Ernst Ostwaldt w Poznaniu, Plac Wolności 12, wyznaczono termin do badania dodatkowo zgłoszonych pretensyj na dzień 9 czerwca 1931 r. o godz. 10 w tutejszym Sądzie, pokój 23. Poznań, dnia 16 maja 1931 r. Sekretarjat Oddział 2-a Sądu Grodzkiego. nw 11 066

2. N. N. 1/30. **UCHWAŁA.** W postępowaniu o odroczenie wypłat odnośnie firmy kupca Alfonsa Mielkego w Wieleniu n/Not., w terminie niejawnym po rozpoznaniu wniosku dłużniczkę oraz nadzorcę sądowego Franciszka Wieleskiego z Wielienia n/Not. z dnia 30 kwietnia 1931 roku o dalsze odroczenie wypłat, po myśli art. 12 rozpoznania Prezydenta Rz. P. z dnia 6 marca 1931 r. udziela się dłużnikowi dalszego odroczenia wypłat na przeciąg trzech (3) miesięcy. Wielień n/Not., dnia 15 maja 1931 roku. nw 11 070
Sąd Grodzki.

L. cz. 1. N. 3/31. **POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE.** Postępowanie upadłościowe nad majątkiem dłużnika kupca Stanisława Morkowskiego w Buku uchyla się na skutek prawomocnej uchwały, zatwierdzającej przyjęcia na terminie ugodowym w dniu 30 marca 1931 r. przymusową ugodę. Grodzisk, dnia 16 maja 1931 r. Sąd Grodzki. nw 11 071

1. Na. 4/30. Na wniosek Franciszka Szymoniaka, właśc. Hotelu Wiktoria w Pleszewie, przedłuża się termin odroczenia wypłat do 23 lipca 1931 r. Pleszew, dnia 23 kwietnia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 11 072

Na wniosek Fabryki rowerów i maszyn Inventia Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Marsz. Focha 88, o udzielenie odroczenia wypłat, wyznacza się termin na 10 czerwca 1931 r. godz. 10 w tutejszym Sądzie, pokój 23, do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wzywa się, by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, dnia 18 maja 1931 r. Sąd Grodzki 2-a. nw 11 064

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. W postępowaniu upadłościowym nad majątkiem dłużnika firmy Wyroby Skórzane Stanisław Jaeschke w Poznaniu, Plac Wolności 10, wyznacza się na skutek proponowanej przez dłużnika przymusowej ugody termin ugodowy na dzień 8 czerwca 1931 r. o godz. 10 przed poł., który odbędzie się w Sądzie Grodzkim w Poznaniu, pokój 23. Wniosek z propozycją ugodową i oświadczenie wydziału wierzycieli mogą interesowani przegłądać w Sekretarjacie Sądu, pokój nr. 25. Poznań, dnia 9 maja 1931 r. Sekretarjat Oddział 2-a Sądu Grodzkiego. nw 11 065

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. W majątek firmy Syndykat Leśny dla zaopatrywania leśnictwa i przemysłu drzewnego, Sp. z o. o. Poznań, Wielkie Garbary 20, wyznaczono z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 12 maja 1931 r. o godz. 13.30 przed poł., postępowanie upadłościowe. Zarządca masy upadłościowej mianowany p. Tadeusza Czaple, Poznań, ul. Jasna 9. Wierzycielności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 24 lipca 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 11 czerwca 1931 r. o godz. 10 przed poł., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzycielności termin na dzień 11 sierpnia 1931 r. o godz. 10 przed poł., pokój 23. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 24 lipca 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzycielności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. Sekretarjat Sądu Grodzkiego w Poznaniu, Oddział II-a. nw 11 055

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Moszczance i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Moszczanka karta 8 na imię Józefa Serafinowskiego, gospodarza w Moszczance, zostanie w drodze egzekucji dnia 22 sierpnia 1931 roku o godz. 10 przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 24. Powyższa nieruchomość obejmuje dom mieszkalny z podwórzem i ogrodem domowym, chlew ze stodołą, szopę, rolę i łąkę o łącznej powierzchni 22.57.14 ha. Nr. 6 ks. podatku domowego, nr. 6 ks. podatku gruntowego, 150 mk. roczna wartość użytkowa budynków, 6— mk. roczna kwota podatku budynkowego, 94.33 tlr. czystego dochodu gruntowego, 27.09 mk. podatku gruntowego. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 21 kwietnia 1931 roku. Ostrów, dnia 21 maja 1931 r. Sąd Grodzki. nw 11 061

PRZETARG PUBLICZNY
W dniu 29 maja 1931 r., o godz. 11-tej, sprzedam w Kotowie, powiat poznański, za gotówkę najwięcej dającemu: 30 000 sztuk 2 cal i 10 000 3 cal. rur drenarskich. Zbiórka pół godziny przed przetargiem w Fabianowie przed policją. nw 11 123
Gabrysiak, urzędnik egzek. Wydz. Pow. pow. poznańskiego.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Domek
chlew duży, masywny sprzedam.
Srem, Wąlowa 1, Tomczak.
zw 11 115

Dom
piętrowy w rynku z parcelą.
Kamienica, urządzeniem, prowadzący kolonialne, żelazo, artykuły budowlane, lat 30, korzystnie sprzedam. Agenci wykluczeni.
P. Ludwik Miłowski, powiat Wągrowa.
zw 93 533

Parcele
budowlane Puszczykowsko blisko dworca na sprzedaż. Ratajczaka 3. I. piętro mieszkanie 2.
zw 91 567

Lodówki
chłodnie wykonuje. Górczyńska 25, Moczyński.
zw 93 172

Samochód
Buick limuzyna 6-osobowa 75 K. M. model jubileuszowy. zupełnie nowy 5.000 km. przejechanych za zł 17.000.— na sprzedaż. Wpłaty z 3.000.— reszta na kredyt wekslowy do sierpnia 1932 r. St. Kunz, Ostrów, Poznań, telefon 220.

Urządzenie
hotel francuskiego kanapy szklane, umywalki marmurowe, łóżka, stoły, materace włóienne. Składowa 4, składowa 3-5.
zw 94 036

Motocykl
AJS 350 cm. dobrze utrzymany sprzedam. Skarbowska 4, Czaplicki.
zw 93 763

Parasole
od zł 3.90 W. Czyż Szkołna 11.
Plac Wolności 5.
Pw 10 962-10.53

Mebie kuchenne
po bajecznie taniej cenie sprzedaje Jan Koniecki, Piaskowa 3, wytwórnia mebli kuchennych.
zw 91 913

Sypialnia
jasna 350 zł, okazynie. Słowackiego 21, m. 3.
zdpw 94 043

Drogerie
centrum Poznania sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer.
zw 92 851

Rower
pół wyscigowy tanio sprzedam. Fabisz, św. Marcin 20, zw 94 010

Bernardyn
9 miesięczny, czystej rasy, wspinał się okaz sprzedam. Adres wskazać Kurjer Poznański zw 93 993

Skład
części rowerowych i elektrotechnicznych na sprzedaż. Waberski, ul. Adama Jeskiego, zw 93 981

Od
50 gr kw. metr. parcele budowlane za Języcami przy szosie, każdej wielkości, sprzedam na dogodnych warunkach. Sprzedaż Hulanicka, Dąbrowskiego 1, skład papieru.
Pw 11 345-20.43

Płaszcz
latowy spodnie w paski, ubranie sportowe uzupełnia figurę, sprzedam. Śniadeckich 3, m. 7.
zw 93 939

Gospodarstwo
30 morg. (wydzierżawione) sprzedam lub zamienię na samochód limuzyna. Oferty Kurjer.
zw 93 948

Piekarnię
Poznaniu bezkonkurencyjną mieszkaniem sprzedam Piotrowski, Szamarzewskiego 1, zw 93 962

Lornetkę
wartości 300 zł zamienię na radio 3 do 4 lampkowe. Oferty Kurjer.
zw 93 961

Motocykl
przyczepka korzystnie oddam. Oferty Kurjer.
zw 94 053

Klubowy
garnitur tanio sprzedam. Grobla 19, mieszkanie 9.
zw 94 046

Ogród
owocowy 2.500 cm oraz ogród warzywny 2.500 qm z zabudowaniem mieszkalnym sprzedam. Oferty Kurjer.
zw 94 015

Kamienica
piętrowa w bardzo dobrym stanie z ogrodem, 16 ubikacyj w Bydgoszczy, bez długu, 22 tysiące. Zgłoszenia do Kurjera zw 93 973

Restauracja
z powodu choroby zaraz do sprzedania. Adres Kurjer zw 94 093

Weże ogrodowe
tryskaczki, kosiarzki trawnikowe najkorzystniej — „Przewodnik” św. Marcin 30, zw 94 064

Samochód
Fiat 509 tanio sprzedam. Kurjer zw 94 053

Sprzedam
skład kolonialny z mieszkaniem. Gdzie, wskazać Kurjer zw 94 166

Rower
wyscigowy tanio sprzedam. Ul. Rybaki 7, m. 10, zw 94 100

Sypialnię
dębowa, szafa 180 szeroka, z lustrem, prawdziwy marmur tanio 850 zł. Stolarnia „Szyperska” 3, zw 94 110

Dom
wolnem mieszkaniem 7.000 wpłaty 3.500. Tomczak, Wierzbicice 31 zw 94 153

„Renault”
nowoczesny, otwarty 4/20 oryginalny lak na biegu 1.500 na spłyty. tel. 3441 4-6 8-10. Oferty Kurjer zw 94 143

Gramofon
walizkowy szwajcarski z płytami 105 zł. Dom Komisowy, Podgórzna 2.
zw 94 144

Warsztat tokarski
i stolarski z elektryką ok. 70 m. kw. i 40 m. kw. istniejący 50 lat, ze składem lub bez do wydzierżawienia, względnie z całą realnością do sprzedania. Zgłoszenia St. Wierbińska, Gniezno, Grzybowo 35.
zw 94 145

Magiel
w dobrym stanie tanio na sprzedaż. Poznań-Wilda, Dąbrówka 14, mieszcz. 7.
zw 94 180

Kolonialkę
przy Starym Rynku w pełnym biegu. Adres wskazać Kurjer.
zw 94 177

Majątek
I. klasy 1.100 morg czarnej buraczanej ziemi, Pałac, park, w cudnym położeniu, cena 380 000. Majątek I. klasy 396 morg pszennej buraczanej ziemi z mocnym inwentarzem. Cena 190 000. Wpłaty 100 000. J. Płoszyński, Mogiła, Plac Wolności nr. 6, zw 94 322

Dom
w Junikowie 3 lokatorów, cena 10 000, wpłaty do ugody. Oferty Kurjer zw 94 291

Wyprzedaż
mebli z powodu likwidacji po bardzo znizonych cenach Szpryncacz, Wielka 13.
Pw 10 829-0.909

Skład
kolonialno - delikatesowy z towarami i urządzeniami, bardzo dobrze prosperujący z 4 pokojowym mieszkaniem w dużym powiatowym mieście przy głównej ulicy z powodu objęcia własności zaraz sprzedam. Oferty „Wschodnia Agencja”, Poznań, Długa 5, dw 3698

Dom
Swarzędzu w Rynku dochód 4 800 cena 40 000, wpłaty 20 000. Oferty Kurjer zw 94 290

Na pończochy
wielka zniżka cen. — A. Szymański, Specjalny magazyn pończoch, Poznań, św. Marcin 1, przy placu Sw. Krzyskim. Pw 10 943-44-18.39

Willa
piętrowa, 11 ubikacji, skład kolonialny, morga ogrodu, 3 morgi ziemi buraczanej, duża wieś obok dworca, powiat jarociński, obiekt I. klasy. Kto zobaczy, ten kupi. Cena okazyna 20 000 zł, wpłaty 15 000. Zgłoszenia Otreba, Jarocin, Kilńskiego 4, zw 92 988/9

Gospodarstwo
blisko Poznania 52 morgi pszenno-buraczanej ziemi z kompletnym żywym i martwym inwentarzem przy niskiej wpłacie sprzedam lub wydzierżawie. Ziemiarni, Poznań, Gwarna 11, I piętro lewo.
zw 94 358

Motocykl

150 złotych Rogowski, Dąbrowskiego 32.

Dom

z piekarnią bez dużego w pow. miejsce sprzedam za 22 tys. zł., wpłaty 18 tys. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 11 124

Hotel

z restauracją w mieście powiatowym, gdzie wyższe szkoły, wojsko, sprzedam lub zamienię na mniejszą realność przy do- piacie ewentl. wydzierżawie. Do- objęcia potrzeba 12 000 zł. Łask, zgłoszenia Guhr, gazety, Ostrów (Pozn.) nw 11 125

Motocykl

D. K. W. 300 ccm, prawie nowy korzystnie za ołówkę do naby- cia. Banaszyński, Kraszewskie- go 1. jw 6120

Z

powodu wyjazdu sprzedam ma- pe argentyński, częściowo tre- sowana. Obejrzać można mie- dzy godz. 2-4. Adres Kurjer, Stary Rynek rw 14 292

Skład

spółczy, mieszkanie, magiel sprzedam. Adres Kurjer Stary Rynek rw 14 295

Gospodarstwo

82 morgi ziemi drenowanej 3-4 kl., prywatne, 17 km. od Po- znań, budynkami, kompletnym żywym i martwym inwentarzem, okazynie sprzedam Dąbek, Wiel- kie Garbary 34. rw 14 299

Zamienie

gospodarstwo 200 morg, dobre, pow. Miedzychód na równe lub większe innej okolicy ewentl. na dom spiesznie. Oferty Kurjer zdw 94 257

Psa

jamnika rasowego, czarnego pół- torarocznego sprzedam. Zgłosze- nia Kurjer zdw 94 275

Restauracja

z mieszkaniem z powodu śmierci zaraz na sprzedaż. Adres wska- że Kurjer zdw 94 272

Rower

„Gritznara” sprzedam. Plac Wol- ności 9, III, m. 15. zdw 94 300

Skład

z obszernym mieszkaniem, towa- rem sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 311

Jadalnię

używana bardzo tanio. Stolarska, Bukowska 9. zdw 94 309

Jadalnia

dębowa solidna 1 000 zł Stolarska Bukowska 9. zdw 94 308

Buick

osobowy 4 cyl. 40 K. maszyna jak nowa, okazynie sprzedam. Urbanowicz, Górna Wilda 55. zdw 94 318

Fortepian

używany na sprzedaż. Proszę ce- ny podać do pani Jacobi, Trzcia- nka, poczta Michorzewo, zdw 94 326

Skład

fryzjerski dla pań i panów za 1 800 zł sprzedam. Balon, Leszno, Dworcowa 23. zdw 94 351

2 morgi

z powodu śmierci właściciela — sprzedam A. Szymański, Mostowa 15, od 10-13. zdw 94 352

Skład

kolonialny zamienie na mieszka- nie za dopłatą. Adres wskaże Kurjer zdw 94 355

Skład

rowerów w rynku w mieście po- wiatowym i warsztatem od kilku lat dobrze „aprowadzon” z towa- rem lub bez (korzystnie sprzedam Oferty do Kurjera zdw 94 364

Pianino

jak nowe, Woźna 10, podwórze prawo, IV. zdw 94 172

Nadrabiam

fachowo, tania stopy, podnosze oczka, Pracownia północznica, Poznań, Śniadeckich 3. Zamiejsco- wanie niech nadesłać w kopercie jako próbki porto 25 groszy. zdw 94 194

Panie

panowie, większe dzieci nawet mogą zarobić miesięcznie 400 zł-nych przez wyrób poczołch. Cena maszyny 300, dotychczas 500. Pro- spekty bezpłatnie. „Zofia” Po- znań, Śniadeckich 3. zdw 94 192

Platformę

sprzedam. Dudziak, Górczyńska 20. zdw 94 375

Futra

skótki, ceny hurtowe Hankie- wicz Wielka 9, wchód Szewska, zdw 94 294

Parcele

za 5000 m. kw. przy ul. Chociszew- skiego sprzedam. Zgłosz. Kurjer zdw 94 236

Dla Ogrodów

Restauracji-Towarzystw- zeczywiście najkorzystniejsze i najtańsze źródło zakupu jest i be- dzie Hurtownia Porcelany, Wro- cieńska 24, podwórze. Zupnie ta- nio premie — fanty — kufle, mi- szeczki do mleka, słoje do lodów, szklanki, cała paczka 15 sztuk 1,50 zdw 94 238

5 KUPNA**Poszukuje się**

limuzyny Ford możliwie dwa- drzewiowej model 1930 w dosko- niałym stanie za gotówkę. Oferty uprasza się pod zdw 93 950 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego

Kupuję

złoto, srebro, brylanty i place najwyższe ceny. F. Tarkowska, Plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 10 982-20.143

Willę

Poznań nową komfortową ku- pie. Zgłoszenia cena Kurjer zdw 94 004

Kupię

Standingera komentarz do BGB. ewentualnie także Radeów Rze- szy. Zgłoszenia z podaniem wy- dania i ceny do Kurjera zdw 93 949

Klubowy

garnitur kupię Kurjer zdw 94 067

Pianino

dobre zaraz kupię. Oferty. cena Kurjer zdw 94 124

Dom

kupię. Gotówki 40 000. Oferty ce- na Kurjer zdw 94 342

Kupię

limuzynę na dorózkę Chevrolet lub Ford. Oferty Kurjer zdw 94 274

Rakietę

tennisową kupię. Długa 17. zdw 94 183

Lodówkę

mało używaną rzeźniczną potrze- buje Sawiński, Szkolna 10, skład. zdw 94 235

Koncesję

wódczaną gotową do przeniesie- nia natychmiast. Oferty Kurjer zdw 94 284

Parcele

w Poznaniu przy trasie kupię; wpłata 3.000 zł. Oferty Kurjer zdw 94 242

6 KAMIENICE**Kupię**

wille na Debcu, Sołacz lub Je- życach przy wpłacie 30 000 zł. — Oferty Kurjer zdw 93 803

Kupię

parcele okolica Grunwaldzka, Bukowska. Oferty Kurjer zdw 93 802

Kamienica

blisko Marcina, dochód 15 200 zł, sprzedam za 130 000, wpłaty ciska 80 000. Oferty Kurjer zdw 93 930

Kamienicę

nową śródmieściu Poznania ku- pie. Zgłoszenia cena Kurjer zdw 94 005

Dom

w Poznaniu z wolnem 4 do 5 po- kojowym mieszkaniem w cenie do 110 000 zł. kupię. Pośrednicy wy- kluczeni. Oferty Kurjer zdw 94 160

Porady

i wszelkie informacje dotyczące nieruchomości udzielamy człon- kom bezpłatnie, nieczłonkom za minimalną opłatą. Bank Wła- ścieli Nieruchomości, Poznań, Piekary 1. Pw 10 958/9-18.192/3

Kamienicę

śródmieściu. Dochód 20 000. Cena 190 000, wpłaty 100 000, sprzedam. Maciejczyk, Ratajczaka 15. zdw 94 249

Willę

ośmiopokojową Łazarz cena 65 000 wpłaty 30 000, sprzedam. Maciej- czyk, Ratajczaka 15. zdw 94 247

Willę

dwumieszkaniową przy tramwaju sprzedam, 3 pokoje kuchnia wol- ne, Poznań, Lipowa 12. zdw 94 240

Dom

czyszczowy, dwupiętrowy przy wpłacie 20 tys. sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 94 252

7 PIENIADZ**Ulokuję**

na hipotekę 25-30 tysięcy zło- tych na 15% Oferty Kurjer zdw 93 959

5 000

do 10 000 pożyczki poszukuje so- lidne przedsiębiorstwo handlowe. Da gwarancję hipoteczną i do- bry procent. Oferty Kurjer zdw 93 998

10 000

złoty poszukuje na I. hipotekę gospodarstwa 90 morg, dam do- bry procent. Oferty Kurjer zdw 93 976

Samochód

14 tonny i ubikacje. Szukam pro- pozycji. Oferty Kurjer zdw 93 968

Uwaga

Przedsiębiorstwo objazdowe kon- cesjonowane poszukuje wspólni- cki lub współnika z gotówką 3 000-5 000, gwarancja zapew- niona. Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 037

Poszukuję

pożyczki na kiosk, wysoki pro- cent. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 057

8 000 zł

ulożę na I. hipotekę po 15%. Of- erty Kurjer zdw 94 105

27 000

całość lub częściowo na hipotekę wypożycze. Oferty Kurjer zdw 94 179

20 000

ulożę panna. Oferty poważne Kurjer zdw 94 341

4 000 zł

na I. hipotekę domu poszukuje. Oferty Kurjer zdw 94 298

Pożyczki

hipoteczne, wekslowe udziela Bank Właścicieli Nieruchomości. Poznań, Piekary 1. Pw 10 950/1-18.190/1

Kapitałom

lokujemy kapitały po najwyższej stopie procentowej bez jakiegokol- wiek kosztów począwszy od 3 000 zł. na zupełnie pewne hipoteki. Bank Właścicieli Nieruchomości. Poznań, Piekary 1. Pw 0 952/3-18.188/9

3 000 — 4 000

poszukuje, gwarancja zapewnio- na, procent według umowy. Oferty Kurjer jw 6123

20 000

złoty dam hipotekę udzielają- cemu 3-4 pokojowego mieszka- nia, śródmieściu, albo kupię pewną hipotekę damnem. — Oferty Kurjer rw 14 306

Wspólnika

cichego z gotówką 10 000 zł poszu- kuje dobrze prosperujące przedsię- biorstwo. Gwarancja i zysk zapew- niony. Oferty Kurjer zdw 94 111

8 DO WYNAJĘCIA**W Puszczykoku**

3 pokoje, kuchnia, pokój dzie- czyny, światło elektryczne dla stałego lokatora od 1. lipca. Zgło- szenia Kurjer zdw 93 923

3 pokojowe

z przynależnościami, elektrycz- ność, tylko z meblami odstąpię. Oferty Kurjer zdw 93 990

Umeblowany

pokój z umeblowaniem kuchni i sa- motnej Tyne Chwaliszewo 13, skład. zdw 93 985

Mieszkanie

5 pokojowe z pełnym komfortem do wynajęcia od 1 czerwca. Zgło- szenia od 2-4 w właściciela. Pa- trona Jackowskiego 36, I. prawo, zdw 93 941

Dwa

pokoje i kuchnia wprost od gos- podarza do wynajęcia, czynsz rok zgóry. Debiecka 32, Debiec, zdw 93 946

Pokój

z kuchnią śródmieście od gospo- darza rok zgóry. Oferty do Ku- riera zdw 93 956

Mieszkanie

jednopokojowe do wynajęcia. Go- spodarz, Jeżycka 26. zdw 93 745

Próżny pokój

używaniem kuchni wynajmę. Ko- lejowa 41 II lewo. zdw 94 132

Mieszkania

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 pokojowe korzy- stnie poleca Cyranik, Skarbowa 4. zdw 94 134

2 pokoje

i kuchnia z łazienką 1800 w tem rok dzierżawy wprost od gospo- darza od zaraz. Starościńska 1, Brodway. Agenci wykluczeni. zdw 94 090

Mieszkanie

5 pok. jest zaraz od gospodarza do wynajęcia; okolica Park Wilsona. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 161

Pokój

z kuchnią odstąpię za zgodą gos- podarza. Ul. Gen. Umińskiego 11b, mieszkanie 11. zdw 94 098/9

Pokój

kuchnia (śródmieściu) 500 zło- tych. Agencja Kurjera Przecz- nica 1a. zdw 94 279

Mieszkanie

komfortowe sześciopokojowe (z czego obecnie wolne 4 pokoje póź- niej 2 dalsze) I. ptr., śródmieście nadające się na biura, handlowa dzielnicą od gospodarza zaraz do objęcia. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia poważnych reflekta- tów do Kuriera pod dwt 3697

Pokój

kuchnia 500 miesięcznie 25. — Krzyżyski, Łukaszczyca 6. zdw 94 354

2

pokoje próżne, urządzenie do go- towania, wejście z schodów. — Matejki 51, III, prawo. zdw 94 363

Mieszkanie

pokój kuchnia meblami wskaże Blicharski, Półwiejska 26. zdw 94 187

Pokój

z kuchnią do wynajęcia zaraz za zgodą gospodarza. Zgłosze- nia Polna 92, Woitko. zdw 94 280

Mieszkanie

frontowe, słoneczne, II piętro, 2 pokoje kuchnia przynależności odstąpię za zgodą gospodarza me- blami lub bez. Adres Kurjer zdw 94 220

6

pokój bez odstepnego zaraz oddam Stanisław Ziotecki, św. Marcin 52. zdw 94 217

Mieszkanie

3 pokojowe z wszelkimi wygoda- mi z dużym owocowym ogrodem przy ul. Marszałka Pocha wprost od właściciela do wydzierżawie- nia. Zgłosz. Kurjer zdw 94 225

Mieszkanie

3 pokojowe przy dworcu Luboń od 1 czerwca do wynajęcia. Zgło- szenia kiosk przy dworcu Luboń. zdw 94 231

9 SZUKA MIESZK.**Pokoju**

i kuchni poszukuje. Oferty Ku- rier jw 6125

Mieszkania

4-5 pokojowego z przynależno- ściami poszukuje w centrum. — Czyszn za rok zgóry. Zgłoszenia telef. nr. 60-12. zdw 93 147

Mieszkania

4-5 pokojowego okolica Wilda poszukuje poważny reflektant. Oferty Kurjer zdw 93 934

Poszukuję

4-5 pokojowego mieszkania przy śródmieściu na wysokim parterze lub I. piętrze. Oferty Kurjer zdw 94 002

Mieszkanie

3-4 pokoi z komfortem w cen- trum czynsz zgóry. Zgłoszenia telefon 6012. zdw 93 997

Mieszkania

2-4 pokojowego poszukuje wyż- szy urzędnik bankowy. Czyszn zgóry lub odszkodowanie. Zgło- szenia Kurjer zdw 94 014

Mieszkania

3 lub 4 pokojowego z przynależ- nościami wprost od gospodarza poszukuje zaraz, możliwe cen- trum. Czyszn zapłace zgóry. Ko- mrowska, Dąbrowskiego 56, m. 10. zdw 94 034

3 pokojowego

mieszkania z komfortem poszu- kuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 082

Poszukuję

natychmiast 2 pokojowego mie- szkania wprost od gospodarza, dzierżawa rok zgóry. Zgłoszenia firma Romański, Sobiesińska, Fredry 2.

2 lub 3

pokojowe mieszkanie z wygodami wprost od gospodarza za kilkule- tnim czynszem poszukiwane. Zgło- szenia Kurjer zdw 94 173

Małżeństwo

poszukuje 1 pokojowego mieszka- nia wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 94 141

2 pokoje

kuchnia, dzierżawa rok zgóry, of- tery Kurjer zdw 94 313

Poszukuję

pokoju z kuchnią lub pokoju wprost od gospodarza. Oferty Kurjer rw 14 294

3 pokoi

z komfortem poszukuje solidny pewny lokator. Oferty Kurjer zdw 94 349

Poszukuje

2 pokoi kuchnia od gospodarza in- teligentne młode małżeństwo; czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 94 205

10 ZAMIANA MIESZKANIA**Zamiana**

Skład z przylegającym mieszka- niem o 3 pokojach i kuchni, świat- ło elektryczne, zamienie na mie- szkanie o 4 pokojach i kuchni na wysokim parterze lub I. piętrze przy śródmieściu Oferty Kurjer zdw 94 001

11 POKOJE UMEBL.**Pokój**

niekrepujący, frontowy, elektr., łazienka, miły, bez pościeli wy- najmę panu od 1. 6. Matejki 38, dom frontowy, wys. parter, lewo zdw 93 792

Pokój

z niekrepującym wyjściem inte- ligentnemu panu wynajmę od 1. 6. tania. Wielkie Garbary 54, m. 12, (w podwórzu). zdw 93 679

Jasna 12

I. lewo. zdw 93 743

Mielżyńskiego

25 a. II. prawo, pokój duży bez bielizny. zdw 93 937

Pokój

osobne wejście, elektryczność wy- najmę. Kosinińskiego 10, parter, prawo. zdw 93 945

Słoneczny

frontowy, dobrze umeblowany, elektryka, łazienka, Stroma 6, I. prawa, koniec Ratajczaka. zdw 93 763

Pokój

słoneczny 1 czerwca, Grunwaldz- ka 5, front, parter. zdw 93 807

Dla pań
strzyżeniem lub bez ul. Po-
płińskiej 1a, mieszkanie 2.
zdw 94 178

Niekrepujący
wprost ze schodów. Andrya, Gra-
niczna 14, Łazarz. zdw 94 186

Pokój
umeblowany. Zupańskiego 2a, par-
ter lewo. zdw 94 206

Pokój
umeblowany zaraz. Plac Nowo-
miejski 5, wejście III, m. 32.
zdw 94 148

Pokój
osobne wejście solidnemu panu
odnajmie. Maćkowiak, Wodna 22
III. zdw 94 202

Pokój
1-2 osobom. Wielka 18, m. 14.
zdw 94 204

Pokój
umeblowany dla 1-2 panów. —
Marsz. Focha 29, I. lewo.
zdw 94 369

Panienska
do rodziny, wspólny pokój za-
raz. Adres Kurjer Stary Rynek
r. 14 304

Słoneczny
pokój inteligentnemu 1. 6. Pie-
kary 10, m. 11. zdw 94 206

Pokój
słoneczny, tania, wolny. Plebań-
ski, Słowackiego 37, IV.
zdw 94 286

Wspólny
pokój panience z pianinem lub
bez. Św. Wojciech 3, m. 5.
zdw 94 281

Pokój
używaniem kuchni małżeństwu
wynajmie. Św. Wojciech 21, III
lewo. zdw 94 196

Umeblowany
pokój w śródmieściu osobny dla
pana zaraz. Wskaże Kurjer
zdw 94 212

Pokój
małżeństwu wynajmie. Szwajcar-
ska 18, m. 26. zdw 94 228

Lepszy
frontowy korzystnie. Szyperska 1,
III. zdw 94 221

Pokój
bez pościeli wolny. Piekary 25,
m. 8. zdw 94 215

Tanio
pokój nowy do wynajęcia. Kana-
łowa 13, m. 21. zdw 94 214

Pokój
elegancki, duży słoneczny, telefon.
Łazarska wynajmie. Wyspiańskiego
9, mieszk. 9. zdw 94 230

Pokoik
niekrepujący wynajmie ewtl. z po-
ścieli. Focha 80, mieszkanie 22.
zdw 94 229

Dwa
pokoje osobno wynajmie tania.
Skarbowska 4, III lewo. zdw 94 250

Pokój
frontowy, elektryczność od 1. 6.
lub później do wynajęcia. Zie-
łona 1, parter prawo. zdw 94 246

Lepszy
umeblowany pokój zaraz. Bukow-
ska 33, m. 1. zdw 94 239

Pokój
umeblowany, frontowy świeżo od-
nowiony I piętro ul. Św. Czesława
2, mieszkanie 7 zaraz lub 1. 6.
do wynajęcia dla starszego pana.
zdw 94 235

Pokój
1 osoby 1. 6. bez pościeli. Św. Cze-
sława 12, II, lewo. zdw 94 234

Pokój
wynajmie. Rom. Szymańskiego 9,
m. 9. zdw 94 256

Pokój
1 lub 2 panienki. Matejki 66, m. 6.
zdw 94 255

Pokój
długa 3, m. 2 od 1-3. zdw 94 254

Wspólny
pokój panience. Podorecka, Mar-
sz. 41, IV. zdw 94 233

12 SZUKA POKOJU

Poszukuje
pokoju czystego w pobliżu placu
w. Krzyckiego. Oferty Kurjer
zdw 94 260

Dwie
panienki poszukują małego poko-
ju. cena do 30 zł. Oferty Kurjer
zdw 94 049

Panienska
poszukuje wspólny stancji oko-
lica Wildy. Oferty Kurjer
zdw 94 022

Pokoju
niekrepującego, niedrogiego po-
szukuje młodszy solidny pan. —
Oferty, cena Kurjer zdw 94 026

Dwóch
osób szukają słonecznego
pokoju od 1. VI. Oferty cena Ku-
rier zdw 94 060

Kawaler
poszukuje pokoju cena? Oferty
Kurjer zdw 94 200

13 LOKALE

Obszerne
stajnie, szopy przy Marsz. Focha
Chociszewskiego wynajmie. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 94 227

Garaże
nowoczesne, murowane z obeliską
przy Parku Wilsona. Ceny zni-
żone. Garaże „Polonia”, Drużbac-
kiej 2, tel. 64-84 zdw 93 742

Ubiakacje
przemysłowe, handlowe odda Jas-
kowska, Strzelecka 14a.
zdw 94 331

Ubiakacja
przemysłowa do wynajęcia. —
Wiadomość Sienna 3, Spiniewo-
da. r. 14 300

Lokal
frontowy obszerny. Masztalarska
6, od właściciela do wynajęcia.
Wiadomość Jaroszewski, Masztal-
arska 6. zdw 94 201

Lokal
handlowy za miesięczną dzierż-
awę zaraz do wynajęcia. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 94 873

14 DZIERŻAWY

Lokal
przy ruchliwej ulicy, w którym
mieści się dobrze prosperujący
skład towarów krótkich, połączo-
ny z pracownią bielizny jest ewtl.
z mieszkaniem od 1 lipca do wy-
najęcia. Zgłoszenia St. Wojcie-
szak, Krotoszyń. zdw 93 288

700 mórg
pszenno żytniej ziemi z żywym i
martwym inwentarzem, kompletnie
obsiane wydzierżawie, objęcie
38 000 zł. Oferty Kurjer
zdw 93 250

Dzierżawę
400 mórg pszenno-buraczanej zie-
mi, kompletny inwentarz, żniwa
oddam. Agencji wykluczeni, Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdw 93 996

Aleje czereśniowe
Maj. Gorczycki, poczta i kolej
Czempin wydzierżawie aleje
czereśniowe. Zgłoszenia do Zarządu.
zdw 93 972

Majątek
600 mórg buraczanej ziemi tenuta
1. etr. morgi inwentarz nadkom-
pletne, objęcie okazyjne 50 000 zł.
Cyraniak, Poznań, Skarbowska 4.
zdw 94 138

Ubiakacje
fabryczne wydzierżawie. Gospo-
darz, Dąbrowskiego 88, zdw 94 170

Składu
mniejszego na kolonialkę poszuku-
je tylko od gospodarza za dzierż-
awę miesięczną. Oferty cena Ku-
rier zdw 94 119

Gościniec
kolonialka, piekarnia, rzeźnictwo
pełen wyszynk, salka, kompletnym
urządzeniem, mieszkaniem, elektr.
oświetleniem, dużej wiosce 35 km.
od Poznania na 6 lat; objęcie 2000.
w tem 1000 kaucji wydzierżawie.
Nowak, Poznań, Kramarska 15,
I pr., przy St. Ryńku. zdw 94 123

Parcele
oparkaniona 1550 m. kw. przy
Kochanowskiego wydzierżawie
na składnicę w całości lub czę-
ściowo. Zgłoszenia Cieszkowskie-
go 7, I. zdw 94 336

Do wydzierżawienia
skład i pracownia obuwia w śred-
nim mieście. Świetna egzystencja
Potrzeba 4 000 do 8 000 złotych.
Adres wskaże Kurjer Poznański
zdw 94 329

Garaże
do wynajęcia „Elabor”, Łazarz.
Gąsiorowskich 6.
Pw 10 985-21.35

Skład
mieszkaniec w powiatowym mie-
ście wydzierżawie wprost od go-
spodarza. Oferty do Kurjera Po-
znańskiego zdw 94 365

Fabrykę
czekolady dobrze urządzone, biuro
wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer
zdw 94 224

Parcele
ca 5000 m. kw. przy ul. Marszałka
Focha i Chociszewskiego wydier-
żawie na plac budowlany lub o-
grodnictwo. Oferty Kurjer
zdw 94 223

Zakład fryzjerski
w śródmieściu zaraz do wydierż-
awienia. Oferty Kurjer zdw 94 243

15 UZDROWISKA

Zakopane - „Januszek”
ulica Chałubińskiego, pensjonat
adwokatowej Rychnickiej z Po-
znania. Kuchnia na masle. Piek-
ny park świerkowy. Cena 8-8,50.
osoby umiarkowane. nw 10 014

Leśniczówka
blisko Poznania uroczysko położone
przyjmie od 1 czerwca rodziny. O-
ferty Kurjer zdw 93 559

Letnisko
w pięknej leśnej okolicy Bydgo-
szczy pokoje z całodziennym ut-
rzymaniem. Egierska, Bydgoszcz
Wileńska 9. zdw 93 910

Hrebenów
Pierwszorzędny pensjonat „Zele-
min” poleca słoneczne pokoje z
balkonami, wolne od kurzu i uci-
zów. Przepiękne widoki na szczy-
ty górskie i dolinę rzeki Oporu.
Dobroczynna kuchnia domowa. Ceny
umiarkowane. nw 10 014

Rabka
pensjonat „Wawel” tylko dla
chłopców od 10 lat w jednym
zrządzie poleca pokoje z ut-
rzymaniem — ceny umiarkowane —
200 kroków do łaźni z krakow-
skich, obok las — willa własna
w dużym ogrodzie. — Kanalizacja
— wodociąg — fortelpan dla P.T.
Gości. Telefon Nr. 4. zdw 90 530

Muszyń
uroczysko, kąpielisko, kąpiele mł-
ne i rzeczne. Pensjonat A.
Kryżanowskiej, doskonała kuch-
nia, czystość. Ceny przystępne.
nw 10 083

Krynica
Pensjonat „Reduta” Heleny No-
wackiej, Poznania, najpiękniej po-
łożony, prawie centrum zdroj-
nic, komfortowo urządzone, kuchnia
wykwintna, poleca słoneczne po-
koje z umeblowaniem. Ceny
zniżonych cenach. dw 8675

Zoppoty
Nordstrasse 73, tel. 515-78, Włha
Halina”, pensjonat polski pole-
ca pozostałe pokoje kuchnia wy-
kwintna ceny umiarkowane. —
Czerwiec, wrzesień 20% zniżki.
zdw 89 475

Krościenko n/D.
Pensjonat „Hanka” przyjmuje
gości od 1 czerwca z całymi ut-
rzymaniem. Ceny zniżone.
zdw 93 984

Krynica
willa Jerzy pokoje słoneczne,
światło elektryczne 1 osobowy
maj i wrzesień 250 zł. czerwiec
350. lipiec, sierpień 450. Druga
osoba dopłaca 1 zł. Z całodziennym
wykwintnym utrzymaniem
8. 10. 12. zł. dw 3 639

Letnisko
piękna okolica blisko Poznania,
las, jeziora, obfitość owoców,
pokoje z pierwszorzędnym ut-
rzymaniem. Ziemia, Promienko, po-
czta Biskupice, kolejowa Promno
zdw 93 096

Puszczykówek
pokoje jedno, dwuosobowe ume-
blowane 1 czerwca do wynajęcia.
Zgłoszenia Kurjer zdw 93 922

Puszczykówek
pokoje z umeblowaniem kuchni tuż
przy lesie na lato wynajmie. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 93 991

Letnisko
pokoju z kuchnią na lipiec i sier-
pień poszukuje. Zgłoszenia Ku-
rier zdw 93 986

Pokój
z kuchnią od 1 czerwca do wy-
najęcia Puszczykówek. Wiadomość
Plac Wolności 14, m. 17.
zdw 93 967

Przyjmę
na letnisko, okolica zdrowa, do-
bre odżywianie, cena niska. Zgło-
szenia do Kurjera zdw 94 019

Letnisko
prawdziwy wypoczynek, jezioro
las, godzina od Poznania, 5 zł
dziennie. Dwór Wólno, poczta
Skoki. zdw 94 023

Pokoju
gdzie las, przy rodzinie, szukam
dla żony. Zgłoszenia Kurjer
zdw 94 071

Letnisko
bardzo dobrym utrzymaniem za-
raz wolne, las, woda, Hagt, Ka-
kulin p. Kościelne Popowo.
zdw 94 059

Letnisko
w pięknej, górskiej okolicy. 20
minut autobusem od Rabki. Po-
koje 3 osobowe dla kulturalnych
rodzin ze starszymi dziećmi. Ceny
bardzo dobre utrzymanie z
pościeli 7 zł dziennie w lipcu i
sierpniu. Drowa Czepielewska,
Spytkowice, koło Rabki.
zdw 94 325

Letnisko nad morzem
dla młodzieży szkół średnich w
Orlowie „Willa Orle Gniazdo”.
zdw 94 323

3 pokoje
z umeblowaniem kuchni na czas
letni do wynajęcia. Zgłoszenia
Pomorzanka, Kowanówko (Mi-
łowody) p. Oborniki.
zdw 94 261

4 słoneczne pokoje
do wynajęcia letnikom od czer-
wca w pięknej okolicy na Kasz-
bach. Szczególnie dla osób pra-
gnących spokoju. Duży ogród. Ceny
podług umowy. Męciszewice,
pow. Kartuski, przystanek auto-
busowy Kłukowahuta. Zgłosze-
nia do Kurjera zdw 94 330

Hel
Pensjonat „Leonidas” położony w
centrum nad samym morzem
własna wielka plaża, oszczędne
wandy z widokiem na morze.
elektryczność, znana wykwintna
kuchnia. Poleca pokoje po cenach
umiarkowanych. Zgłoszenia do 5
czerwca. Poznań, Stary Rynek
30/32, Kaziemierza Stürmerowa.
Pw 11 399-21.33

Letnisko
uroczysko, miejscowość, wygodny. —
Zgłoszenia Dwór Podstolica, po-
czta, stacja Budzyna. zdw 94 348

Puszczykówek
2 pokoje blisko dworca. Mustal.
Marsz. Focha 29. zdw 94 366

Kobylnica - letnisko
korzystnie zaraz do wynajęcia.
Zgłoszenia telefon 32-68.
zdw 94 288

Mosina
3-5 pokoi w spokojnym położeniu
w nowym domu do wynajęcia.
Warunki dogodne. Bliskość szcze-
gół: Zielona 2, parter w podwór-
zu. zdw 94 213

16 OSOBISTE

Pani
która złamała nogę na placu
Wolności przy księgarni św.
Wojciecha 2 marca 9,40 wiecz.
prosi świadków i szofera, który
ją odwoził do szpitala, o poda-
nie adresu do Kurjera jw 6121

Artysta malarz
maluje tania portrety. Oferty
Kurjer zdw 93 963

„Apollo”
pomieszczenie 6 goda, pania krze-
sło 236, czerwona sukienka bez
rękawów koleżanka, proszę obok
siedzący adres Kurjer zdw 94 017

Pana
który jechał do Sremu 25, proszę o
powtórne przybycie 29. o godz.
8.30 obok kościoła wojsk.
zdw 94 154

Wanda
podaj dokładny adres, dużo no-
wości Marysia M. zdw 94 321

Z
dnem 1. 5. 31. p. Kazimierz
Franz przestał być moim współ-
nikiem, co niniejszym podaje do
wiadomości publicznej. Stefan
Hirsch, kier. „Ustronie”.
zdw 94 244

Uniewianiam
weksel zagubiony na 800 zł. z po-
pisem Piotr Bartkowiak, Walen-
ty Zabłajak i Ludwik Hodorny.
Antonina Bartkowiak, Trzykolno-
młyn, pow. Srem. zdw 94 236

Pania
w ciemnozielonej sukience, popie-
latym kapeluszu, z listem na re-
ku, idąc w towarzystwie pani
w ciemnym kostiumie, w sobotę,
pomiędzy 7 a 8 wieczorem Wala-
mi Leszczyńskiego spacerem, pro-
si obserwujący pan o umożliwie-
nie poznania się. Zgłoszenia Ku-
rier zdw 93 970

21 ZGUBY

Kartę
tymczasowego prawa pobytu wy-
stawioną przez Starostwo Kali-
skie 1922 roku zagubiłem. Jan
Szymański, Oborniki, Obrzycka
13. zdw 92 261

Legitymację
emerytalną, wystawioną przez
Kuratorium Okręgu Szkolnego
Krakowskiego na nazwisko Fran-
cisza Gajdzińskiego zagubiłem
27/IV. w Poznaniu unieważniam.
Fr. Gajdziński. zdw 94 003

Kanarek
zaginął 23 km. Wynagrodzeniem
oddad ul. Strusia 3, m. 4.
zdw 94 039

Nagroda
Kto zwróci dowód osobisty zwa-
żając papiery zagubione 20 maja.
tramwaj z dworca otrzyma wy-
soką nagrodę. Kowalski, Boniko-
wo, poczta Kościan. zdw 94 304

22 ROZMAITE

Przerabiam
naprawiam garniski, swetry, pu-
lowery itp. „Tricot” tylko Szy-
mańskiego 10, III, filij nie po-
siadam. Pw 10 833-148

Reparację
zegarków i wszelkiej biżuterji
wykonuję szybko i solidnie fir-
ma F. Tarkowska Poznań, Plac
Wolności 11 (pod filarami).
Pw 10 833

4,90
fartuch biały z
rękawami, koloro-
wy od 8,90. —
Płaszcz biały od
5,90, kolorowy od
9,90 poleca fabry-
ka Bielizny — J.
Schubert, ulica
Wrocławska 3.
Pw 10 939-17.115

Akuszerka
Kleinwächterowa, Poznań, cen-
trum, ulica Romana Szymańskiego
2, pierwsze piętro lewo, drugi
dom od Pl. Światokrzyskiego.
zdw 93 510

Filatelisci
czytajcie czasopismo Ikaros. Wy-
słamy wybory znaczków. Biały-
stok, Warszawska 108.
zdw 92 462

Krawcowa
dobra pragnie wyjechać na wieś,
1 zł dziennie z utrzymaniem. —
Oferty Kurjer zdw 94 041

Filet
wyciecz. Strzyżewska, Focha 23.
zdw 94 063

Obiady
dobre wydawać będą 1. 6. Zgło-
szenia wpisów każdego czasu
Plac Wolności 2, m. 6, III.
zdw 94 070

Telefon 15-60
Posłańcy Miejski
stale do usług —
Ekspedycja listów
paczek i bagażów
Elektroluxem od-
kurzanie i czyszczenie parkietów.
Biuro Posłańców Miejskich ul.
Wolna 11. Pw 11 396-21.34

Markizy
załatwiam naprawy, przerabiam
kanapy, leżanki, materace. Gry-
bowski, Kopernika 2. zdw 94 127

Żaluzje
naprawiam. Kantaka 5, Głogier.
zdw 94 139

Koldry
okazyjne ceny. Zapasy wyprzeda-
ja. Używane przerabiam z gło-
pianiem. Głogowska, Plac Śweto-
krzyski 1. zdw 94 096

Wypychania
preparowania ptaków i ssaków
wyciecz. pp. leśniczych i amatorów
posiadania okazów muzealnych.
Oferty Kurjer zdw 94 101

Poszukuje
składu. Oferty Kurjer zdw 94 340

Sztuka mieszkaniowa
urządzeń w. pałaców, wszelkie
dekoracje wykonuje Styczyński.
Wrocławska 18, telefon 15-84.
zdw 94 319

Porady
wszelkie związane z nieruchomo-
ściami za minimalną opłatą. Wy-
woływanie, regulowanie hipotek,
ugody waloryzacyjne, kupno,
sprzedaż listów hipotecyjnych. Po-
średnictwo w kupnie, sprzedaży
nieruchomości. Parcelacja, admini-
stracja. Udzielamy pożyczki na
dogodnych warunkach. Lokuj-
my kapitały na hipotekach. Pla-
cimy najwyższe procenty od
wkładów oszczędnościowych. Da-
jąc gwarancję 20 milj. Bank Wła-
ścieli Nieruchomości, Poznań,
Piekary 1, założony w 1923
Pw 10 863/4-16.183/4

Dzwon 61-91
Posłańcy. Przecznicza 1a, usku-
tecznia przesyłek listów, ba-
gaży, formalności lombardowe.
Czynne dzień i noc.
zdw 94 277

Dobry
gitarzysta (bezrobotny) szuka od-
powiedniego skrzypka do wędrow-
nych występów. Oferty Kurjer
zdw 94 317

Petrobalsam
produkt rosyjski, olejowy i olejowy
balsamiczny, leczy i usuwa na-
cięcia, bóle reumatyczne, ar-
teryjne, tebes. Informacji u-
dziela aptekarz Hessel, Lwów,
Chmielowskiego 12 Pw 10984-72.34

Książki na letnisko
wyjeżdżającym PT. abonentom H-
czymy za wypożyczenie książki
50 gr. Czytelnia Diplla, plac Wol-
ności 11. zdw 94 203

23 OZENKI

Kawaler
lat 46, przystojny, wysokiego
wzrostu, niezależny od rodziny,
posiadający skład bławatów w
własny dom wartości 250.000 zł
w powiatowym mieście na Pomo-
rzu poszukuje znajomości przy-
stojnych, inteligentnych pań,
z posagiem najmniej 60 000 zł go-
tówki, w odpowiednim wieku ce-
lem ożenku. Dyskrekcja zapewnio-
na. Oferty możliwie z fotografią
do Kurjera zdw 93 296

Dla mojego syna, lat 16 poszukuje miejsca jako ucznia u mistrza introligatorskiego. — Zgłoszenia przyjmuje Majchrzak, księgarnia w Obornikach. zdw 93 974

Posługaczka uczciwa, poszukuje posady po południu. Oferty Kurjer zdw 94 024

Służąca z gotowaniem posady zaraz lub 1 czerwca. Oferty Kurjer zdw 94 027

Maszynistka poszukuje posady Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 94 025

Książkowa korespondentka pisząca na maszynie, majomości języka polskiego i niemieckiego poszukuje posady. U. p. Zielenkiewiczowej, 3 Maja 5, podwórko. zdw 94 021

Dziewczyna sumienna, czysta, poszukuje posady 1. 6. do wszystkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 94 029

Poszukuję posady lub do dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 073

Pani poleca słuźacą do wszystkiego, uczciwa, wzorowa. Wiadomość telefon 53 50, 9.6.1d etaoimetaoin telefon 6359, od 1. 6. zdw 94 072

Korespondentka polsko-niemiecka z stenografią poszukuje natychmiast posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 037

Dziewczyna z długoletnimi świadectwami szuka posady do dwóch osób z praniem. Oferty Kurjer zdw 94 347

Uczciwa młoda dziewczyna szuka posady jako słuźacą. Oferty Kurjer zdw 94 078

Pani poszukuje posady elewki do dworu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 94 069

Kucharka samodzielna do wszystkiego poszukuje posady do samotnej osoby 1. 6. Oferty Kurjer zdw 94 126

Dziewczyna z dobrem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady 1. 6. Oferty Kurjer zdw 94 125

Pracznia uczciwa, poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 94 140

Służąca z całonocnym gotowaniem poszukuje posady. Of. Kurjer zdw 94 168

Służąca uczciwa z dobrimi świadectwami szuka posady od 1 do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 94 092

Starsza osoba szuka posady u samotnej osoby, lub na wyjazd od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 94 102

Dziewczyna młoda, z całonocnym gotowaniem poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 107

Dziewczyna początkująca szuka jakiegokolwiek posady 1. 6. z zamilowaniem do dzieci. Oferty Kurjer zdw 94 115

Kucharka z dobrimi świadectwami lub do wszystkiego od 1. 6. szuka posady. Oferty Kurjer zdw 94 122

Poszukuję posady jako żonka za kaucją. Oferty Kurjer zdw 94 164

Pokoju poszukuje posady na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 94 163

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Za Oceanem”.

Aurora: „Władoa skalnej okolicy”.

Colosseum: „Zemsta Duana”.

Corso: „Najnowsze dzieje Tarzana”.

Edison: „Pan Wachmistrz na urlopie” i „Zbrodnia w noc Sylwestrową”.

Harja: „Sześć tygodni wśród apasów”.

Metropolis: „Królowa Niewolników” i rewja p. t. „Wypach Hawajskich i... w Honolulu”.

Odeon: „Biała Gejsza”.

Renaissance: „Niebezpieczna dziewczyna” i „Djabelska przeleca”.

Słońce: „Droga do Raju”.

Tęcza: „Boska Kobieta”.

Wilsona: „Pod pręgierzem hańby”.

Dziewczyna samodzielna, uczciwa, czysta, sumienna do wszelkiej pracy z gotowaniem poszukuje posady 1. 6. Zofia Bidzińska, Gniezno, Mieczysława 30. zdw 94 162

Służąca sumienna, z gotowaniem poszukuje posady od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 94 151

Szofer trzeźwy i skromny, wymaga lat 19, poszukuje jakiegoś zajęcia. Miejsce obojętne. Łaskawe oferty Kurjer zdw 94 149

Nauczycielki bony, freblanki, bony Niemki i panny do dzieci poleca Maria Rudiger, św. Marcin 23, parter, lewo. zdw 94 339

Służąca poszukuje posady do gotowania od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 94 337

Pokoju z matym szyciem lub do wszystkiego poszukuje posady od 1-go czerwca. Zgłoszenia do Kurjera zdw 94 346

Sierota młoda, uczciwa szuka posady do dzieci i prac domowych. Oferty Kurjer zdw 94 345

Szofer - kowal trzeźwy, sumienny, z dobrimi świadectwami, poszukuje posady. F. Bilan, Nowy Dwór, p. Zbąszyń. nw 11 127

Hurtowni piw i limonady poszukuje dobry fachowiec. Zależy może być sezonowo. Oferty Kurjer zdw 14 296

Pokoju pierwsza z dobra obsługa szuka posady do lepszego domu. Oferty Kurjer zdw 94 262

Sierota Małopolanka poszukuje posady do wszystkiego 1. 6. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 94 259

Woźny poszukuje za kaucją 2000 złotych, dobrej posady przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer zdw 94 258

Szukam całonocnej posady. Oferty Kurjer zdw 94 271

Dziewczyna z porządnego domu z dobrimi świadectwami przyjmie posadę 1. 6. do wszelkich prac domowych, bez prania. Oferty Kurjer zdw 94 269

Dziewczyna dobrze polecona poszukuje posady z gotowaniem i szyciem zaraz lub od 1 czerwca. Oferty do Kurjera zdw 94 299

Poszukuję posady jako początkująca podroczna do krawcowej. Oferty Kurjer zdw 94 315

Książkowy - zbożowiec lat 23, wolny od wojska na niewypowiedzianej posadzie w Spółdzielni Rolniczo-Handlowej, znający wszelkie prace biurowe, pragnie zmienić posadę zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 94 328

Panna sumienna, czysta, oszczędna, znająca gospodarstwo, prasowanie sztywnej bielizny poszukuje posady 15 czerwca w religijnym domu u samotnej osoby albo małej rodziny. Łaskawe zgłoszenia z warunkami Joanna Dobrońska, Kępnia, Rynek 5. zdw 94 350

Dziewczyna szuka posady z praniem. Oferty Kurjer zdw 94 360

Młoda dziewczyna umiejąca całonocnie gotować poszukuje posady od 1. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 187

Dziewczyna uczciwa, pracowita, młoda szuka posady za pokojową. Oferty Kurjer zdw 94 185

Buchalter bilansista, długoletnia doświadczona siła, przyjmie posadę. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 184

Pokoju poszukuje posady w lepszym domu. Łask. of. Kurjer zdw 94 193

Pani uczciwa, pozamiejscowa, sierota pragnie przyjąć posadę jakiegokolwiek wykwalifikowania, możliwie do dzieci. Miejsce obojętne. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 282

Służąca z gotowaniem do wszystkiego bez prania szuka zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 94 295

Kucharka z dobrem gotowaniem szuka posady na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 93 835

Młodsza pani znająca gotowanie, obsługę, codziennie szycia, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 93 827

Gospodyni poszukuje posady do samodzielnego prowadzenia domu do 1-2 osób. Oferty Kurjer zdw 93 704

Poszukuję posady lub innej pracy. Oferty Kurjer zdw 93 703

Technik dentystyczny młodszy, poszukuje posady w dziedzinie praktyki w operatywie. Wymagania bardzo skromne. Miejscowość obojętne. Łaskawe oferty Kurjer zdw 93 716

Techniczka dentystyczna, młoda, pracująca w kauczku i złoce poszukuje posady, najchętniej w Poznaniu. Łask. zgł. do Kurjera zdw 93 725

Wychowawczyni z praktyką, z niemieckim poszukuje posady. Miejsce obojętne. Oferty Kurjer zdw 93 727

Sierota sumienna z dobrimi świadectwami poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer zdw 93 728

Gospodyni z dobrimi świadectwami wykwalifikowana w swoim zawodzie szuka posady na wieś 1. 6. Kurjer zdw 93 753

Uczciwa dziewczyna szuka posady do wszystkiego u skromnego państwa od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 93 752

Pracznia akuracja poleca się. Oferty Kurjer zdw 93 759

Dziewczyna samodzielną gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady 1. 6. Oferty Kurjer zdw 93 766

Dziewczyna lat 17 z dobrem świadectwem poszukuje posady do dzieci i lekkiej pracy. Oferty Kurjer zdw 93 832

Gospodyni - kucharka wiejska, dobrem gotowaniem zaprawianiem i prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady tylko w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 93 839

28 WOLNE MIEJSCA

Agenci, agentki wszystkich branż dobrze zarabia przy sprzedaży pokupnych nowości. Kilka złotych kaucji. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 2, parter, „Emzet”. zdw 93 719

Krawcowe samodzielne mogą się zgłosić zaraz. Salon Mód Felicia ul. Rzeźpospolitej 4. zdw 93 865

Od początku sierpnia na 6 tygodniowe zastępstwo współpracownika zaciągniętego na ćwiczenia wojskowe poszukuje magistra (stry) pomocnika (cy) ewt. akademika z praktyką. Znamość takowania recepty konieczna. Oferty z podaniem referencji uprasza Apteka Unisław (Pomorz). dw 3674

Przychodnia do dzieci potrzebna. Grunwaldzka 33, mieszkanie 2. zdw 94 009

Potrzebna od 1. 6. 31 młodsza czysta i pracowita słuźacą, która umie gotować oraz dobrze liczyć. Zgłoszenia Kiosk pod mostem dworcowym, od 3-5. zdw 94 008

Potrzebna ekspedjentka lub uczennica biela do towarów krótkich. Adres Kurjer zdw 94 006

Biuralistki elewki inteligentnej, znającej język niemiecki maszynę do pisania z ładnym charakterem pisma do biura przemysłowo-handlowego na Solcu potrzebną zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 93 994

Posługaczka potrzebna zaraz. Solacz, Mazowiecka 37, I. piętro. zdw 93 992

Dziewczyna do wszystkiego Kalfeliego 8, mieszkanie 7. zdw 93 990

Fryzjerka dzielna na stałą posadę. Oferty Kurjer zdw 94 030

Uczeń silny może się zgłosić zaraz. — Maksymilian Lasak, Poznań, Koszary 18. zdw 93 979

Tancerki młode zdolne potrzebne do baletu. Wiadomość od 2-3 św. Marcin 64, m. 33. zdw 93 966

Służąca do wszystkiego, samodzielną gotowaniem, tylko dobrimi świadectwami potrzebna. — Łazara, Chelmońskiego 1, mieszkanie 5. zdw 93 964

Fryzjerka w dom do czesania potrzebna. Wierzbice 14, II. piętro, mieszkanie 5. zdw 94 006

Posługa czysta, uczciwa, z gotowaniem praniem, prasowaniem potrzebna 1 czerwca 8-2 Wilda, Dolna 3, mieszkanie 7. zdw 94 016

Służąca do wszystkiego na wieś szuka poszukuje. Zgłoszenia Dobrowolski, Marcina 1. zdw 94 038

Praktykantka do biura, praktyka płatna. Oferty Kurjer zdw 94 052

Służąca do wszystkiego potrzebna. Doskonałe gotowanie, świadectwa. — Zgłoszenia do 11 rano i 2-5 po południu Szwajcarska 20, mieszkanie 5. zdw 93 964

Krawcowe biegła zaraz 1. Gwarna 10, Salon mód „Zofii”. zdw 94 034

Krawcowe potrzebne zaraz. Schildknecht, Mielżyńskiego 22. zdw 94 079

Dziewczyna do wszystkiego, młodsza, uczciwa potrzebna. Matejki 54, parter, prawo. zdw 94 076

Służąca z gotowaniem zaraz. Marsz. Focha 37, Szulc. zdw 94 074

Służąca do wszystkiego potrzebna. Skrzypczyńska, Polna 32. zdw 94 050

Pani do biurowej kaucji potrzebna. — Oferty Kurjer zdw 94 045

Dziewczyna do posyłek potrzebne. Ardt. pl. Wolności 18. zdw 94 133

Służąca czysta, sumienna, uczciwa z dobrimi referencjami, z gotowaniem i wszystkich prac domowych do 3 osób potrzebna. Rynek Łazarski 10a, mieszkanie 2. zdw 94 165

Okazja wytwórnie kolder odstąpię lub wydzierżawię bardzo korzystnie. Fachowość zbudna. Potrzeba 3 tyś. Adres wskazuje Kurjer zdw 94 097

Dziewczyna do wszelkiej pracy domowej potrzebna. Jan Piłkowski, św. Marcin 31. zdw 94 103

Krawcowe zaraz. Salon Mód, Wierzbice 24b, I. prawo. zdw 94 113

Dziewczyna czysta, uczciwa z gotowaniem poszukuje posady w lepszym domu od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 94 112

Krawcowe samodzielną poszukuje Salon mód Lucyna, Młyńska 4. zdw 94 158

Krawcowe siły pierwszorzędne, samodzielne potrzebne zaraz. Salon mód Kanta 8-9, I. lewo. zdw 94 155

Potrzebna młodsza krawcową zaraz. Flasińska, Dolna Wilda 71. zdw 94 152

Ekspedjentka biegła, przystojna, zdrowa do galanterii, znajomość niemieckiego potrzebna zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 94 142

Służąca - kucharka młodsza, dobrze polecona skromna i uczciwa, dobre gotowanie, zaprawianie i czyste sprzątanie warunek, potrzebna. Posada stała. Oferty Kurjer zdw 94 175

Uczennica potrzebna do składu bielizny, trykotów, możliwie szkoła handlowa. Kurjer zdw 94 174

Służąca może się zgłosić zaraz w Restauracji ul. Szamarskiego 18. zdw 94 320

Krawcowe zaraz na damską miarową. Zgłoszenia Kurjer zdw 94 343

Elewki chcące bezpłatnie wyuczyć się gotowania gospodarstwa, zmian za utrzymanie kuchni itd. w porządku, poszukuje od zaraz do dworu. Zgłoszenia z podaniem referencji do Kurjera zdw 93 951

Dziewczyna z dobrem gotowaniem i praniem potrzebna. Sznajder, Dąbrowskiego 54, magazyn kapeluszy. jw 6122

Służąca polecona do wszystkiego z gotowaniem potrzebna. Drogeria Kraszewskiego 4. jw 6118

Panna do pomocy do składu obuwia potrzebna. Oferty do Kurjera Poznańskiego jw 6111

Fryzjerka potrzebna zaraz. Worsztynowicz, Krotoszyński, Koźmińska 2. nw 11 126

Krawcowe bieliarki potrzebne zaraz. — Firma Kwaśny i Ska, Rynekowa 85. zdw 94 296

Do Francji w miesiąc potrzebna słuźacą z dobrem gotowaniem, wysoka pensja, podróż opłacona. Krótkerowa, św. Marcin 21, III. p., zgłoszenia 1-2. zdw 93 955

Służąca z gotowaniem. Wodna 25, II. prawo. zdw 14 298

Krawcowe potrzebna. Królikowski, Gen. Prądzyńskiego 56. zdw 94 264

Chłopiec do rozmieszenia gazet cukierni potrzebny. Zgłoszenia 4-6 Rybarszy, Dąbrowskiego 2. zdw 94 270

Krawcowe na ubranka chłopięce w dom. Oferty Kurjer zdw 94 278

Krawcowe samodzielną, siły pierwszorzędne potrzebne. Salon Mód, Gwarna 11. Hw 88

Dozorcy więziennych od 1 lipca w Więzieniu Karnym w Rawiczu zawakuje kilka stanowisk z początkowym wynagrodzeniem XIV gr. up. Warunki przyjęcia: nieskazitelna przeszłość, wiek do 35 lat, silna budowa, wzrost nie mniej jak 1,75 mtr. Ukończenie szkoły powszechnej i odbyta służba wojskowa wraz z ukończeniem szkoły podoficerskiej W. P. Podania wraz z fotografią, życiorysem (imiona rodziców, data i miejsce urodzenia), książeczka wojskowa, świadectwem szkolnym, świadectwem obywatelstwa nadsyłać do Rawicza. Naczelnik Więzienia Karnego — Junczys. dw 3695

Kawiarka pierwszorzędna umiejąca przyrządzać chłodne napoje, potrzebna na sezon letni od 1 czerwca Gdynia, Kawiarnia Morskie Oko. zdw 3696

Potrzebna zaraz silna ekspedjentka umiejąca dobrze liczyć. Adres wskazuje Kurjer zdw 94 297

Pani do szycia i uczennica potrzebne. Adres wskazuje Kurjer zdw 94 292

Wspólnika z 150 zł do wyrobu pokupnego artykułu. Oferty Kurjer zdw 94 314

Posługa potrzebna. Orzalkiewicz, Chwałszewo 33. zdw 94 307

Pani młoda, zdrowa, inteligentna do 1½ rocznego dziecka potrzebna zaraz. Łaskawiczka 32. zdw 94 306

Krawcowe do okretkowej maszyny może się zaraz zgłosić Łaskawiczka 32. zdw 94 305

Młodsza siła pomocnicza, obsługa gości, gotówka 500 potrzebna. Kurjer zdw 94 316

Dla panów i pań poszukujących zajęcia bez różnicy zawodu, jest stała i korzystna posada do objęcia. Wskazanie bezpłatne i dla zdolnych wysoki zarobek zapewniony. Tylko inteligentnych od lat 23 i z dobrą przepracowaną dnie 28 i 29. bm. szef biura przy ul. Pocztowej 31a, wysoki parter, m. 4 między godz. 9-1 i 3-6. Pw 11 397-21.36

Krawcowe zdolne, praca stała, zaraz potrzebna do Salonu Mód „Henriette” Ratajczaka 15. zdw 94 248

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Stenotypistka pisząca biegle na maszynie „Adier”, „Mercedes”, w polskim i niemieckim poszukująca do biura adwokackiego. Zgłoszenia Pw Wolności 14, I. p. lewo zdw 94 232

Krawcowe zdolne, praca stała, zaraz potrzebna do Salonu Mód „Henriette” Ratajczaka 15. zdw 94 248

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Uczennice do haftu. Oferty Kurjer zdw 94 241

Potrzebna od 1 lipca na stałą posadę kucharką do dworu z skromnymi wymaganiem, umiejącą bardzo dobrze gotować, piec chleb i ciasta, zaprawiać konserwy, znająca się na hodowli drobiu. Oferty „Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.79. Pw 11 395-55.79

Krawcowe biegła w dom. Zgłoszenia Czesława 17, III. m. 23. zdw 94 361